

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

**„KDO MYSLÍ JENOM NA SEBE,
OCHUDÍ JINÉ O SEBE,
OCHUDÍ SEBE O JINÉ,
ZAKRNÍ A ZAHYNE.”**

JAN WERICH

Zdice 2025

SPOLEČNĚ ZA VZDĚLÁNÍM

Co chceme, o co usilujeme:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání;
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;
- rozvíjet lásku ke knize, zaměřovat se na rozvoj čtenářských schopností a dovedností žáků;
- vést žáky k všestranné a otevřené komunikaci a k využívání komunikačních a informačních technologií;
- vychovávat své žáky pro život v EU, podporovat výuku jazyků;
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti;
- věnovat stejnou péči žákům nadaným i těm, kterým to ve škole příliš nejde, oceňovat jejich snahu o dosažení dobrých výsledků;
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci;
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi;
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný;
- zapojit zákonné zástupce žáků a veřejnost do dění ve škole, získat je pro spolupráci a společně s nimi pokračovat v dobré tradici školy.

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu:

Společně za vzděláním – Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Název školy:

ZŠ Zdice

Adresa školy:

ZŠ Zdice, Žižkova 589, 267 51 Zdice

Kontakty:

mobil:

311 686 576 (sekretariát)

e-mail: zs.zdice@zszdice.cz

internetové stránky: www.zszdice.cz

Ředitel školy:

PaedDr. Mgr. Pavel Schneider

Statutární zástupkyně ředitele:

Ing. Šárka Nováková

Zřizovatel:

město Zdice, Husova 2, 267 51 Zdice, okr. Beroun

tel.: 311 685 101

starosta: 603 209 452

internetové stránky: www.mesto-zdice.cz

e-mail: info@mesto-zdice.cz

Koordinátorka ŠVP:

Mgr. Lucie Hošková

Č. j.

IČO: 709 908 16

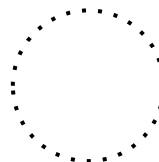
IZO: 002 050 854

REDIZO: 600 161 447

Platnost dokumentu od: 30. 8. 2007

ŠVP byl schválen Školskou radou dne 29. 8. 2007

**13. verze zpracovaná podle RVP ZV platná od 1. 9. 2025 schválena Školskou radou
dne 25. 08. 2025**

PaedDr. Mgr. Pavel Schneider, ředitel školy

razítko školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. Velikost a úplnost školy

Základní škola Zdice je úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem. Na prvním i druhém stupni je většinou po dvou až třech třídách v ročníku, kapacita školy je 640 žáků. Průměrná naplněnost tříd je 25 žáků.

Součástí školy je školní družina, školní klub a školní jídelna.

Škola je spádovou školou pro obce Stašov, Chodouň, Bavoryně, Černín, Knížkovice. Jedna třetina žáků dojíždí. Školu navštěvují i žáci z blízkých obcí Levín, Hředle, Libomyšl aj.

2.2. Podmínky školy

Budovy školy jsou v příjemném prostředí, obklopená menším parkem a dětským hřištěm s průlezkami. Žáci 1. st. mohou využívat počítačovou učebnu, knihovnu, tělocvičnu a hřiště s umělým povrchem. V budově 1. st. provozujeme školní družinu a různé volnočasové aktivity. Součástí budovy je školní jídelna.

V budově 2. stupně se nachází počítačová učebna, jazykové učebny, učebny dějepisu, zeměpisu, chemie, fyziky a výtvarné výchovy. Přístupný je školní klub a knihovna ve stanovené otevírací době.

V každé učebně je dataprojektor, v některých učebnách je interaktivní tabule. Všichni pedagogové používají notebooky. Odborné učebny doplňuje střešní učebna, školní dílna a cvičná kuchyň.

Žáci i rodiče mají možnost komunikovat se školou prostřednictvím webových stránek. Na TV žáci 2. st. docházejí do sportovní haly asi 1500 m vzdálené, využívají fotbalový stadion, hřiště s umělým povrchem a atletický areál.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Ve škole působí kromě ředitelky zástupci ředitele, učitelé, vychovatelky a pedagogičtí asistenti. Sbor je stabilizovaný, vstřícný a kreativní. Věkově se dá zařadit do mladší kategorie. **Ženský faktor výchovy a vzdělávání zpestřuje 7 mužů.** Dále pracují na obou stupních výchovné poradkyně, metodičky prevence, koordinátoři ICT a EVVO (Petra Srpová). Ve škole také působí 2 administrativní pracovnice. O budovy pečují 7 správních zaměstnankyň, 5 kuchařek, vedoucí školní jídelny a školník.

2.4. Celoškolní a ročníkové projekty

Ročníkové a celoškolní projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Příprava, realizace, výstupy a evaluace vycházejí z potřeb vyučovacího procesu, zvyšují efektivitu, podporují a evokují zájem o dané téma a celkově zpestřují vyučovací proces.

Celoškolní projekty rozdělujeme na dlouhodobé a jednorázové. Tyto projekty se prolínají všemi předměty. Do návrhů, přípravy a realizace jsou zapojeni všichni pedagogové, žáci a **školská rada.**

Celoškolní projekty

1. Atletický den a Olympiáda

- Cíl: naučit žáky samostatnosti v rozhodování rozvíjet schopnosti důležité k řízení kolektivu, zaznamenávání výsledků a prezentace výsledků
- Činnosti: plánování, organizace, realizace a vyhodnocení, vytvoření mediální zprávy
- Realizace: měsíční příprava, květen / červen – 9. ročníky s učiteli Tv pro žáky 1. st.

2. Branný den

- Cíl: nácvik adekvátních způsobů chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí
- Činnosti: přednášky, aktivity na stanovištích, praktické ukázky z činností záchranných složek, branný závod
- Realizace: říjen – učitelé 1. a 2. st.

3. Den Země

- Cíl: upevnění a prohloubení vztahu k přírodě a ekologického smýšlení
- Realizace: duben – učitelé 1. st., 2. st. – koordinátoři EVVO ve spolupráci s třídními učiteli

4. Slavnostní rozloučení se žáky 9. ročníku - zahradní slavnost

- Cíl: naučit žáky společenskému chování
rozvinout organizační dovednosti žáků 9. ročníku
- Činnosti: příprava programu, zajištění výzdoby areálu, nácvik programu, zajištění moderování programu, nácvik vystoupení školní kapely a sboru
- Realizace: červen – učitelé 1. a 2. st. ve spolupráci s žáky 2. st.

5. Vánoční trhy

- Cíl: rozvoj spolupráce dětí, učitelů a kulturní komise města získané finance jsou dány na charitu, na vybavení a různé akce třídy
- Činnosti: tematické přednášky, vycházky a praktické činnosti z oblasti ekologie, krátké ekologické filmy z dílny Jeden svět – Tak to vidí zvířata
- Činnosti: výroba a prodej výrobků na vánočních trzích na náměstí, vystoupení školní kapely, školního sboru
- Realizace: listopad - prosinec – učitelé a žáci 1. a 2. st.

6. Žák učitelem

- Cíl: umět naplánovat a realizovat výuku, připravit pracovní listy, předat vědomosti mladším spolužákům
- Činnosti: čtyři vyučovací hodiny podle rozvrhu třídy
- Realizace: březen – vybraní žáci 2. st. ve spolupráci s třídními učiteli 1. st.

Ročníkové projekty navazují na učivo jednotlivých předmětů, každý pedagog si volí vlastní obsah projektu a jeho délku. Jednotlivé hodiny jsou buď zaměřeny přímo na obsah projektu, nebo jsou děleny a část hodiny je věnována učivu a část práci na projektu. **Ročníkové projekty jsou zaznamenávány v poznámkách v učebním plánu a v charakteristikách předmětů. Jsou označovány velkými tiskacími písmeny jako poznámky pod čarou.**

2.5. Školní parlament

Školní parlament je složen ze dvou zástupců z každé třídy od 3. ročníku. Jejich prostřednictvím mají žáci možnost podílet se na chodu školy. Ovlivňují vzdělávací proces, podávají návrhy projektů,

spolupracují při tvorbě školního řádu, podílí se na organizaci školních akcí. Setkávání bude probíhat od 7:15 do 7:45 1x za měsíc.

2.6. Spolupráce se zákonnými zástupci

Zákonní zástupci jsou v průběhu školního roku informováni na třídních schůzkách, v žákovských knížkách, v elektronické žákovské knížce, místním tisku a na webových stránkách školy.

Pedagogové mají vypsány konzultační hodiny a vycházejí vstříc zákonným zástupcům při domluvě individuálních konzultací.

Minimálně třikrát ročně se konají třídní schůzky (v prvním čtvrtletí společné pro jednotlivé třídy, další dvě formou triád – žák, rodič, učitel). Triády s třídním učitelem budou probíhat pouze na 1. stupni. Na druhém stupni si rodič sjedná schůzku individuálně s konkrétním učitelem přes Google kalendář.

Škola podporuje různé formy spolupráce se zákonnými zástupci, jak při přípravě volnočasových aktivit dětí, tak při organizaci školních akcí. Vítána je materiální a zejména osobní pomoc na školách v přírodě, lyžařském kurzu, školních výletech a exkurzích. Musí být sepsána DPP.

Aktivní komunikace se zákonnými zástupci dětí je základem pro dobrou spolupráci rodiny a školy. Chápeme ji jako jeden ze základů kvalitního výchovně vzdělávacího procesu.

2.7. Multikulturní výchova v rámci školních výletů a akcí

Pořádáme poznávací zájezdy, školy v přírodě, výlety a kurzy po oblastech ČR i do evropských států. Učíme tak žáky poznávat nové regiony, kulturní rozdíly, etnika a vnímat multikulturalitu současného světa. Otázce mezinárodních vztahů věnujeme zvýšenou pozornost v ročníkových projektech, prezentujeme výtvary žáků v prostorách školy, podporujeme účast žáků na jazykových olympiádách.

2.8. Vlastní hodnocení školy

Autoevaluace školy bude probíhat jednou za 5 let v těchto oblastech:

- obsah a průběh vzdělávání;
- podpora školy žákům;
- spolupráce s rodiči;
- vliv vzájemných vztahů školy – žáků – rodičů a dalších osob na vzdělávání;
- výsledky vzdělávání;
- vedení řízení školy;
- mimovýukové aktivity.

Každý pedagog si každý školní rok vytváří svůj plán dalšího vzdělávání pedagogického pracovníka (DVPP) a na konci školního roku předloží řediteli školy jeho plnění.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1. Zaměření školy

ZŠ ve Zdicích je dlouhodobě zaměřena na všestranné vzdělávání a všestranný obecný rozvoj žáků vyplývající ze skutečnosti, že škola je jediná v obci a blízkém okolí (1/3 žáků dojíždí).

Větší pozornost je věnována rozvoji čtenářství a čtenářské gramotnosti, finanční gramotnosti, tělesnému pohybu, ekologickému chování, etice, jazykové přípravě od 3. ročníku a počítačovým dovednostem, pro které se škola snaží připravit zázemí a materiální podmínky. Škola poskytuje útočiště četným zájmovým kroužkům a sdružením.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

a) Využívání různých zdrojů informací

- Učitelé učí žáky pracovat s různými zdroji informací (tištěnými, elektronickými aj.).
- Žáci mají k dispozici školní knihovnu a mohou využívat školní počítače s připojením na internet.

b) Využívání nových vyučovacích metod a organizačních forem výuky, při kterých jsou vytvořeny vhodné podmínky pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků s ohledem na typologii žáků

- Škola organizuje tematicky zaměřené projekty a exkurze, kde si žáci ověřují využitelnost školních poznatků v praxi.
- Pedagogové uplatňují moderní pedagogické trendy: aktivní metody učení, kritické myšlení, projektovou výuku, integraci výukových oblastí, k individualizaci a diferenciaci výuky.
- Spolupráce s rodinnými zástupci a příslušnými institucemi
- Škola spolupracuje se školskou radou, obcí, pedagogicko – psychologickými poradnami, speciálními pedagogickými centry a občanskými sdruženími.
- Žáci se účastní veřejných odborných i kulturních akcí, na kterých aktivně vystupují se svými příspěvky.

c) Proměna klimatu školy

- tvůrčí, partnerská komunikace mezi učitelem a žákem;
- týmová práce pedagogických pracovníků;
- bezpečnost žáků;
- tolerance k odlišnostem;
- funkční školní parlament;
- vytvoření plánu dalšího vzdělávání pedagogického pracovníka.
- vést k výchově (etika) jak žáků tak i pedagogů

3.3. Cíle základního vzdělávání, strategie naplňování klíčových kompetencí

3.3.1. Cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení;
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a

- řešení problémů;
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci;
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých;
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti;
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; učit žáky pracovat s emocemi (jak kladnými tak i zápornými)
- rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě;
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný;
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi;
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci;
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

3.3.2. Strategie naplňování klíčových kompetencí

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i kombinovaně k rozvoji všech klíčových kompetencí. Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu žáků je možno izolovaně popsat následujícím způsobem.

Konkrétní, vybrané kompetence jsou zařazeny k jednotlivým vzdělávacím oblastem.

Kompetence k řešení problémů

rozvíjíme zejména učením v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale u dětí vytváříme ucelený obraz světa. Žákům jsou předkládány takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti resp. vzdělávacích oblastí a tudíž i více přístupů k řešení. Tyto kompetence rozvíjíme také využíváním co největšího množství zdrojů informací – prací s knihou, internetem, praktickými pokusy, vlastním výzkumem žáků.

Kompetence k učení

rozvíjíme individuálně podle dané situace u každého žáka. Hlavními strategiemi jsou individualizace učení, práce s chybou a rozvoj formativního hodnocení žáků.

Kompetence komunikativní

rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování a komunikaci žáků při skupinovém vyučování, při zpracovávání školních projektů z nejrůznějších oblastí a jejich výstupů.

Kompetence sociální a personální

budujeme formami sociálního učení. Snažíme se děti zapojit do organizace činnosti školy (školní parlament, zahradní slavnost, atletický den, dětský den, akademie aj.). V rámci školních a třídních projektů vyučování žáci přejímají různé role. Žáky vedeme ke vzájemnému respektu a toleranci mezi sebou. Také je vedeme k respektu k dospělým, tj. k pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům naší školy.

Kompetence občanské

rozdívíme hlavně učením sociálním, metodami sebepoznávání a seznamováním žáků s jejich povinnostmi, odpovědností a i jejich práv. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice.

Kompetence pracovní

u žáků rozvíjíme opět formou projektové činnosti, skupinové a individuální práce. Důležitou cestou k uvědomění si důležitosti znalosti pracovních postupů a dovednosti používat pracovní nástroje v nejširším smyslu je hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí.

Kompetence digitální

u žáků rozvíjíme tak, aby na konci základního vzdělávání ovládali běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívali je při učením a při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně se rozhodovali, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.

Žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání. Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky. Nutno žáky poučit o sdílení informací na sociálních platformách a jejich odpovědnost (OP).

Očekávané výstupy pro digitální gramotnost

Digitální gramotnost	Předškolní období Na konci předškolního vzdělávání	První období Na konci 3. ročníku základního vzdělávání	Druhé období Na konci 5. ročníku základního vzdělávání	Třetí období Na konci 7. ročníku základního vzdělávání	Čtvrté období Na konci 9. ročníku základního vzdělávání
1. Člověk, společnost a digitální technologie Dítě/žák:					
Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií	DG-0-1-01/05 Má povědomí o významu digitálních technologií v každodenním životě člověka. Seznamuje se s možnostmi využívání digitálních technologií v rodině a ve škole.	DG-1-1-01/05 Uvádí příklady využívání digitálních technologií v rodině a ve škole; ovládá a využívá určené výukové aplikace při svém učení.	DG-2-1-01/02 Zapojuje se do života školy také prostřednictvím digitálních technologií; uvede příklady, jak mohou digitální technologie pomáhat.	DG-3-1-01 Charakterizuje digitální zdroje, které využívá ve svém vzdělávání; na příkladech z okolí ukazuje, jak digitální technologie zlepšují život.	DG-4-1-01 Charakterizuje digitální zdroje důležité pro občana a prostřednictvím digitálních technologií se zapojuje do dění ve svém okolí; uvádí situace, kdy digitální technologie zlepšují život různým sociálním skupinám.
Vývoj technologií a společnosti				DG-3-1-02 Zná základní milníky vývoje technologií a jak technologie ovlivňují společnost.	DG-4-1-02 Popíše souvislost rozvoje informačních technologií s rozvojem společnosti a uvádí objevy, které výrazně posunuly využití digitálních technologií ve společnosti.
Každodenní život s technologiemi			DG-2-1-03 Při školní práci využívá svěřená zařízení a doporučené digitální technologie; uvede příklady využití digitálních technologií.	DG-3-1-03 Během svého vzdělávání kombinuje různá digitální zařízení za účelem efektivnějšího plnění zadaných úkolů.	DG-4-1-03 Pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít.
Osobní rozvoj, osobní vzdělávací prostředí			DG-2-1-04 Ukládá si zajímavé odkazy na zdroje informací pro další použití; odliší vlastní a cizí digitální obsah; používá-li cizí digitální obsah, uvede zdroj.	DG-3-1-04 K učení využívá i osobní digitální zařízení; ukládá si převzatý digitální obsah pro další použití.	DG-4-1-04 K učení využívá také digitální vzdělávací prostředí; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolio.
Správa digitální identity			DG-2-1-05 Vysvětlí rozdíly mezi fyzickým a digitálním světem.	DG-3-1-05 Odlišuje citlivé osobní údaje od těch, které lze zveřejňovat, a podle toho spravuje svou digitální identitu, kterou využívá pro potřebu vzdělávání; ve své	DG-4-1-05 Promyšleně buduje svou digitální identitu a zajímá se, jak k ní přispívají ostatní; kontroluje svou digitální stopu.

				digitální identitě dohledá informace, kterých není autorem.	
Osobní bezpečí a bezpečnost v digitálním prostředí	DG-0-1-06/07 Chová se přiměřeně a bezpečně v běžných situacích, získává povědomí o chování v digitálním světě; odmítá nežádoucí chování, chrání se před ním a v rámci svých možností se brání jeho důsledkům (má povědomí o tom, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc). Seznamuje se se svými limity při využívání digitálních technologií.	DG-1-1-06 Chová se šetrně ke svěřeným digitálním zařízením, rozpozná vhodné a nevhodné zacházení s nimi. DG-1-1-07 Při školní práci dodržuje správné držení těla a respektuje dobu stanovenou pro práci s digitálními zařízeními.	DG-2-1-06 Respektuje nastavenou úroveň zabezpečení v používaných zařízeních; rozpozná a nahlásí nevhodný obsah, situace či chování v digitálním prostředí. DG-2-1-07 Respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při práci s digitálními technologiemi.	DG-3-1-06 Podle pokynů nastavuje zabezpečení v používaných zařízeních; reaguje na typické projevy „kyberútoku“. DG-3-1-07 Identifikuje situace ohrožující jeho duševní i fyzické zdraví a uplatňuje postupy snižující tato rizika.	DG-4-1-06 S porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje. DG-4-1-07 Při používání digitálních technologií předchází situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví.
Právní normy v digitálním prostředí	DG-0-1-08/09 Dodržuje pravidla her a jiných činností, hraje férově; utváří si základní představu o pravidlech chování a společenských normách a podle této představy se chová (v souladu se svými možnostmi).	DG-1-1-08/09 Dodržuje řád a pravidla stanovená pro práci s digitálním obsahem a digitálními zařízeními v místě, ve kterém pracuje.	DG-2-1-08 Odlišuje vlastní a cizí digitální obsah; používá-li cizí digitální obsah, uvede zdroj. DG-2-1-09 I v digitálním světě dodržuje pravidla slušného chování.	DG-3-1-08 Odlišuje autorská práva od práv ochrany osobních údajů; zohledňuje právní aspekty při využívání a tvorbě digitálního obsahu. DG-3-1-09 Rozpozná neetické jednání v digitálním prostředí a vhodně na ně reaguje.	DG-4-1-08 Cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv; při práci v digitálním prostředí a při práci s osobními údaji dodržuje právní normy. DG-4-1-09 Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním.
Etika v digitálním prostředí					
Řešení problémů a inovace	DG-0-1-10 Řeší úkoly a situace, myslí kreativně, předkládá možné postupy a stanovuje kroky řešení jednoduchých problémů.	DG-1-1-10 Řeší úkoly a situace i za použití digitálních technologií.	DG-2-1-10 Identifikuje problémy, řeší je i prostřednictvím digitálních technologií.	DG-3-1-10 Využívá digitální technologie v navrženém postupu, kterým řeší vybrané problémy.	DG-4-1-10 Navrhuje různé postupy k řešení vybraných problémů pomocí digitálních technologií.
Troubleshooting (řešení technických problémů)			DG-2-1-11 Rozpozná provozní stav počítače a podle toho postupuje, v případě nesnáží si vyžádá pomoc.	DG-3-1-11 Nepouští se do nestandardních situací, protože chápe rizika této činnosti.	DG-4-1-11 Běžné technické problémy sám vyřeší nebo si najde návod na jejich vyřešení.

Digitální gramotnost	Předškolní období Na konci předškolního vzdělávání	První období Na konci 3. ročníku základního	Druhé období Na konci 5. ročníku základního	Třetí období Na konci 7. ročníku základního	Čtvrté období Na konci 9. ročníku základního
----------------------	--	---	---	---	--

		vzdělávání	vzdělávání	vzdělávání	vzdělávání
2. Tvorba digitálního obsahu Dítě/žák:					
Tvorba nového digitálního obsahu, vhodně zvolený formát sdělení	DG-0-2-01 Zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých technik – i s využitím digitálních technologií.	DG-1-2-01 Zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy i za pomoci digitálních technologií.	DG-2-2-01 Vytváří jednoduchý digitální obsah (texty, tabulky, obrázky, audio, video), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů.	DG-3-2-01 Vytváří a upravuje digitální obsah, v případě potřeby je schopen jeden digitální formát doplnit či rozšířit jiným formátem.	DG-4-2-01 Vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje (vytváří webové prezentace, infografiku a multimedia), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů.
Remix (přepřepřování cizího obsahu)			DG-2-2-02 Provádí základní změny obsahu, který vytvořil někdo jiný, s cílem přizpůsobit ho novým účelům.	DG-3-2-02 Upravuje obsah, který vytvořil někdo jiný, s cílem přizpůsobit ho novým účelům.	DG-4-2-02 Pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový.

Digitální gramotnost	Předškolní období Na konci předškolního vzdělávání	První období Na konci 3. ročníku základního vzdělávání	Druhé období Na konci 5. ročníku základního vzdělávání	Třetí období Na konci 7. ročníku základního vzdělávání	Čtvrté období Na konci 9. ročníku základního vzdělávání
3. Informace, sdílení a komunikace v digitálním světě Dítě/žák:					
Získávání dat, informací a obsahu z digitálních zdrojů	DG-0-3-01/02 Získává informace, doptává se; zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité – porovnává, uspořádává a třídí soubory předmětů podle určitého pravidla; rozlišuje některé obrazné symboly (piktogramy, orientační značky, ikony, ovládací prvky apod.) a rozumí jejich významu i jejich komunikativní funkci.	DG-1-3-01/02 Zpracuje drobné úkoly spojené se získáváním informací na různá témata a problematiku, o kterou se osobně zajímá.	DG-2-3-01 Při řešení problému rozpozná potřebu informací; vyhledá je v doporučených zdrojích a posoudí jejich relevanci; ověří jejich spolehlivost v jiných zdrojích.	DG-3-3-01 Na základě vlastních kritérií pro vyhledávání získává potřebné informace z doporučených zdrojů.	DG-4-3-01 Potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje.
Správa dat, informací a digitálního obsahu			DG-2-3-02 Ukládá informace tak, aby je znovu našel a mohl použít.	DG-3-3-02 Ukládá informace tak, aby je mohl efektivně třídit a vyhledávat.	DG-4-3-02 Ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje.
Interakce prostřednictvím digitálních technologií	DG-0-3-03 Seznamuje se s možnostmi komunikace se svými blízkými prostřednictvím digitálních	DG-1-3-03 Komunikuje se svými blízkými a učiteli pomocí doporučené (alespoň jedné) digitální	DG-2-3-03 Komunikuje se svými blízkými a učiteli pomocí doporučených digitálních technologií.	DG-3-3-03 Komunikuje se svými vrstevníky a samostatně si volí známou digitální technologii.	DG-4-3-03 Komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní

	technologií doma i v mateřské škole 1 .	technologie.			komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii.
Sdílení a spolupráce prostřednictvím digitálních technologií	DG-0-3-04 Spolupracuje s ostatními; rozdělí si úkol s jiným dítětem.	DG-1-3-04 Práci ve skupině si rozdělí na dílčí úkoly, které plní i za pomoci digitálních technologií.	DG-2-3-04 Soubory sdílí se svými blízkými a učiteli pomocí zadané digitální technologie.	DG-3-3-04 Sdílí data, informace a obsah se svými vrstevníky a volí pro to vhodnou technologii.	DG-4-3-04 Využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci.

3.4. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci:

- **se zdravotním postižením** (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, se souběžným postižením více vadami, se **specifickými vývojovými poruchami učení a chování** (dále jen SPU) – dyslexií, dysortografií, dyskalkulií, s diagnostikou ADHD atd. (Vzhledem k velkému počtu žáků s tímto zdravotním postižením je SPU věnován zvláštní odstavec.);
- **se zdravotním znevýhodněním** (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování);
- **se sociálním znevýhodněním** (z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu).

Zásady pro práci s dětmi s přiznaným podpůrným opatřením:

- Spolupracujeme s odbornými pracovníky školského poradenského zařízení.
- Uplatňujeme speciální metody a formy práce na základě lékařského a speciálně pedagogického vyšetření.
- Spolupracujeme s rodiči nebo zákonnými zástupci žáka.
- Respektujeme zvláštnosti a možnosti žáka.
- Používáme potřebné didaktické a kompenzační pomůcky.
- Nabízíme široký výběr kroužků.
- Seznamujeme vyučující daného žáka s typem postižení.
- Vytváříme vhodné klima ve třídě s postiženým žákem – pravidla chování.
- Umožňujeme v případě potřeby, v souladu s právními předpisy, působení asistenta pedagoga ve třídě nebo studijní skupině.
- Odstraňujeme architektonické bariéry a provádíme potřebné změny, případně úpravy školního prostředí.
- Na základě doporučení odborného pracoviště upravujeme výuku daných předmětů (dle typu zdravotního znevýhodnění).
- Upravujeme očekávané výstupy v konkrétních vzdělávacích oborech tak, aby byly pro žáky reálné a splnitelné.
- Umožňujeme žákovi používat dvojí sadu učebnic, vyžaduje-li to jeho zdravotní stav.
- Při hodnocení žáka zohledňujeme druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění. Hodnocení žáka s SPU je upřesněno v kapitole 6.1.6.
- U žáků z odlišného jazykového prostředí věnujeme pozornost osvojení českého jazyka.
- Seznamujeme tyto žáky s našimi kulturními zvyklostmi a tradicemi.
- Seznamujeme třídní kolektiv s tradicemi a zvyklostmi žáka z jiného jazykového a kulturního prostředí – vzájemná tolerance.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

PLPP a IVP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce a speciálního pedagoga. PLPP/IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP/IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, asistenty žáka, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, jsou pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro

konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště.

Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami je uskutečňováno formou individuální integrace do běžných tříd na základě vyšetření v PPP nebo speciálního pedagogického centra (SPC). Na základě doporučení PPP a SPC zařazujeme žáky z 1. – 7. roč. do skupinového doučování vedeného speciálním pedagogem a odborně proškoleným pracovníkem v rámci dělených hodin. Od 8. ročníku jsou integrovaným žákům nabídnuty konzultační hodiny.

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno dvěma výchovnými poradci, metodiky prevence na 1. a 2. st.. Výchovní poradci a speciální pedagog jsou pedagogickými pracovníky, kteří jsou pověřeni spoluprací se školským poradenským zařízením.

3.5. Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za nadaného je považován žák, který dosahuje výkonů nad rámec běžného průměru populace.

Identifikace mimořádného nadání je dlouhodobý proces. Uplatňujeme při něm metody pedagogické, psychologické, pedagogicko-psychologické i laické.

Především pozorujeme žáky ve školní práci, děláme rozbor jejich výsledků, portfolia žáka, testů a úloh. Opíráme se o rozhovory se žákem a jeho zákonnými zástupci.

Při vyhledávání mimořádně nadaných žáků se snažíme věnovat pozornost i žákům s vývojovou poruchou učení nebo chování, s tělesným handicapem, žákům z odlišného kulturního a znevýhodňujícího sociálního prostředí.

Pomoc při identifikaci a následné péči o mimořádně nadaného žáka poskytují pedagogicko-psychologické poradny (dále jen PPP), se souhlasem rodinných zástupců.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Souhlas zákonného zástupce s vypracováním IVP je zajištěn jeho podpisem na doporučení z PPP. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Specifika mimořádně nadaných žáků:

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky;
- problematický přístup k pravidlům školní práce;
- tendence k vytváření vlastních pravidel;
- sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učiteli, který může být i kontroverzní;
- vlastní pracovní tempo;
- vytváření vlastních postupů řešení úloh, které umožňují kreativitu;
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu;
- rychlá orientace v učebních postupech;
- záliba v řešení problémových úloh zvláště ve spojitosti s vysokými schopnostmi oboru; přeceňování svých schopností u žáků s pohybovým nadáním;
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů;

- vhléd do vlastního učení;
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte;
- potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí.

Zásady pro práci s nadanými a mimořádně nadanými dětmi

- Žákům jsou zadávány specifické, náročnější úkoly.
- Dle svého nadání jsou žákům zadávány diferencované domácí úkoly.
- Podněcujeme žáky k vytváření referátů a projektů.
- Žáci jsou pověřováni vedením skupiny či projektu.
- Zapojujeme tyto žáky do soutěží vědomostních, sportovních a uměleckých.
- Pro 2. a 3. roč. máme zakoupeny pracovní sešity Koumák.
- Žáci mají k dispozici tablety, kde se mohou v daném předmětu více rozvíjet pomocí interaktivních her.
- Na doporučení PPP umožňujeme žákům navštěvovat předmět ve vyšším ročníku.
- Žáci mohou připravit hodinu společně s pedagogem na téma, v kterém excelují.
- Umožňujeme žákům rozvíjet své nadání ve volnočasových aktivitách ve škole i mimo školu.
- Pomáháme začlenit tyto žáky do přirozené vrstevnické skupiny – vzájemná tolerance.
- Umožňujeme předčasný nástup dítěte ke školní docházce.
- Pokud je potřeba, umožňujeme talentovaným žákům tréninky a soutěže.

3.6. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým prvkem základního vzdělávání, vytvářejí prostor pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka.

Všechna průřezová témata mají jednotné zpracování. Obsahují:

- charakteristiku průřezového tématu;
- přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka.

Obsah průřezových témat je rozpracován do tematických okruhů, každý tematický okruh obsahuje nabídku témat. Tematické okruhy procházejí vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke kompletnímu vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova;
- výchova demokratického občana;
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech;
- multikulturní výchova;
- environmentální výchova;
- mediální výchova.

3.6.1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Charakteristika průřezového tématu

Toto téma se orientuje na subjekt a objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Odráží osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti:

- **Jazyk a jazyková komunikace** je založen na skutečnosti komunikační podstaty jazyka, zaměřuje se na každodenní slovní komunikaci jako na klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace.
- **Člověk a jeho svět** se naplňuje prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví.
- **Umění a kultura** se týká společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, tvoření a utváření mimouměleckého estetického (např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa).
- **Člověk a zdraví** se věnuje tématům dotýkajících se fyzické stránky člověka, sociálních vztahů, komunikace a rozhodování v běžných i vypjatých situacích.
- **Člověk a svět práce** zde se zdokonaluje dovednost týkající se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- Vede k porozumění sobě samému a druhých.
- Napomáhá k zvládnutí vlastního chování.
- Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni.
- Rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti.
- Utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci.
- Umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací.
- Formuje studijní dovednosti.
- Podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny.

V oblasti postojů a hodnot:

- Pomáhá k utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým.
- Vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci.
- Vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů.
- Přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.
- Napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že jsou tyto diskuse živé, je nutno počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit ostych, případně, že některé hry nevyjdou. Právě toto bývá důležité, neboť se nabízí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

- Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
- Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druhí jako zdroj informací o mně. Moje tělo, moje psychika, co o sobě vím a co ne, mé chování, moje učení, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí.
- Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení a studia, stanovování osobních cílů.
- Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při obtížích.
- Kreativita – cvičení pro rozvoj nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, tvořivosti v mezilidských vztazích.

Sociální rozvoj

- Poznávání lidí – vzájemné se poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí.
- Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc, vztahy a naše skupina.
- Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků. Cvičení aktivního naslouchání, vedení dialogu, komunikace v různých situacích, asertivní komunikace, otevřená a pozitivní komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci.
- Kooperace a kompetice – rozvoj seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu, dovednost odstoupit od vlastního nápadu, pozitivní myšlení, jasná a respektující komunikace, podřízení se.

Morální rozvoj

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých problémů a sociálních rolí
- Hodnoty, postoje, praktická etika – rozbor vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí, vytváření povědomí o životních kvalitách, pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu), dovednosti rozhodování v problematických situacích dne.

3.6.2. Výchova demokratického občana (VDO)

Charakteristika průřezového tématu

Toto téma má mezioborový a multikulturní charakter. Představuje soubor hodnot jako je spravedlnost, tolerance, odpovědnost, rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým řešením konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské vzdělanosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické společnosti. Její získání má umožnit žákovi řešit problémy se zachováním lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem ostatních, s vědomím svých práv a povinností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Toto téma využívá zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy vytváří demokratickou atmosféru třídy. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích.

Téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, kde se klade důraz na zapojování jednotlivců do společenského a politického života. V této oblasti se uplatňují témata zaměřená na vztah k domovu a vlasti.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- Vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod.
- Vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti.
- Umožňuje podílet se na rozhodnutí celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků.
- Rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti.
- Prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.
- Vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- Vede k otevřenému, aktivnímu zainteresovanému postoji v životě.
- Vychovává k úctě a zákonu.
- Rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku.
- Učí sebeúctě, samostatnosti a angažovanosti.
- Přispívá k utváření hodnot.
- Rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska.
- Motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším.
- Umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu.
- Vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností.
- Vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací.

- Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy.
- Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku). Listina základních práv a svobod, úloha občana v demokratické společnosti.
- Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby), obec jako základní jednotka samosprávy státu.
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka).

3.6.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Důležitá je výchova žáků jako zodpovědných a tvořivých osobností. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu:

- Člověk a jeho svět – využívají se zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a v nejbližším okolí.
- Jazyk a jazyková komunikace – další jazyky jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů.
- Umění a kultura – rozvíjí vztah k evropské a světové kultuře.
- Člověk a zdraví – využívá zájem žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národností. Propojení tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa. Tyto informace mají především usnadňovat orientaci v nabídce vzdělávacích a pracovních příležitostí, rozvíjení zájmů a navazování kontaktů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- Rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy.
- Prohlubuje porozumění vlivu kulturních rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech.
- Prohlubuje základní vědomosti v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv.
- Rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu.
- Vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie.
- Vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- Pomáhá překonávat stereotypy a předsudky.
- Utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti.
- Podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám.

Tematické okruhy průřezového tématu

Podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život.

- Evropa a svět nás zajímají – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa. Naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost.
- Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět, život Evropanů, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů.
- Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie, co Evropu spojuje a co ji rozděluje, mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže.

3.6.4. Multikulturní výchova (MKV)

Charakteristika průřezového tématu

Toto téma umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomit svou vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro povinnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, většinu seznamuje se specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, hledá společné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce týká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Ve škole by se měla cítit dobře všechna etnika, mají se cítit rovnoprávně, navzájem poznávat svou kulturu. Tím se přispívá k odstraňování nepřátelství a předsudků.

Multikulturní výchova se prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má na oblasti – Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informatika, Umění a kultura, Člověk a zdraví. Propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomí, dovedností a schopností průřezové téma:

- Poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti.
- Rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat mezikulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých.
- Učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti druhých.
- Učí se přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny jsou si rovny a žádná není nadřazená.
- Rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie.
- Učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání.
- Poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- Pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným etnikům, uznávat je.
- Napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou.
- Stimuluje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat vlastní odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu.
- Vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, diskriminace a rasismu.
- Pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské) intolerance s principy života v demokratické společnosti.
- Učí se vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tyto okruhy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti.

- Kulturní difference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti. Člověk jako nedílná jednota tělesné a duševní stránky, ale i jako součást etnika. Základní otázky sociokulturních problémů v České republice a v Evropě.
- Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat tolerantní vztahy a spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost.
- Multikulturalita – současného světa je předpokládáný vývoj budoucnosti, jako prostředek vzájemného obohacování, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.

- Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám. Aktivní spolupodílení dle možností na přetváření společnosti, otázka lidských práv, základní dokumenty.

3.6.5. Environmentální výchova (EV)

Charakteristika průřezového tématu

Vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových i prostorových. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí.

Na realizaci tohoto tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět poskytuje téma ucelený pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí se pozorovat a citlivě vnímat důsledky jednání lidí. Přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k životnímu prostředí v každodenním životě. Člověk a zdraví se dotýká problematiky vlivů prostředí na naše zdraví a na zdraví ostatních lidí.

Propojení Environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí. To umožňuje jednak hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů, jednak zvyšovat zájem žáků, aby modelovali a prezentovali varianty jejich řešení, komunikovali o nich, a vyhodnocovat jejich možné dopady na úrovni lokální a globální.

V oblasti Umění a kultura poskytuje téma mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. V oblasti Člověk a svět práce se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- Rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí.
- Vede k uvědomování si podmínek života a rizik spojených s jejich ohrožováním.
- Poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí.
- Ukazuje modelové příklady jednání, která jsou žádoucí i nežádoucí z hledisek životního prostředí.
- Napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni.
- Seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- Učí se hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů.
- Učí se komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- Přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty.
- Vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů.
- Podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí.
- Přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí.
- Vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí.
- Vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celkové pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí. Vede žáky k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

- Ekosystémy – les v našem prostředí, pole a jejich okolí, vodní zdroje, moře – význam pro biosféru, tropický deštný les – globální význam pro nás, lidské sídlo – město – vesnice, kulturní krajina.
- Základní podmínky života – voda – význam vody pro lidský život a lidské aktivity, ovzduší – čistota ovzduší u nás, půda – ohrožení půdy, ekosystémy, energie, přírodní zdroje.
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí, odpady a hospodaření s nimi, ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině, dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce (Den Země, Den životního prostředí...).
- Vztah člověka k prostředí – naše obec, náš životní styl, aktuální ekologický problém, prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi.

3.6.6. Mediální výchova (MV)

Charakteristika průřezového tématu

Toto téma nabízí poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jedince ve společnosti je velmi důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají významný vliv na chování člověka ve společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médiím nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářena s různými záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku a z hlediska jejich vztahu k realitě vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má žáka vybavit základní úrovní mediální gramotnosti. Důležitá je schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr. Orientovat se v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes naplnění volného času.

V oblasti Jazyk a jazyková komunikace se to týká zejména vnímání mluveného a psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků, osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. Propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřeby rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací a vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení. Pro plnohodnotné zapojení žáků do mediální komunikace je třeba vytvářet příležitosti a podmínky k tvorbě mediální produkce a k vědomému využívání různých výrazových prostředků a tvořivých realizačních postupů. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické řeči znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku, přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- Přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace.
- Umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich.
- Učí se využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času.
- Umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů.
- Vytváří si představu o roli médií v každodenním životě v regionu.
- Vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci.
- Rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného slova.
- Přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu.

- Přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- Rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení.
- Vede k uvědomování si hodnoty vlastního života a odpovědnosti za jeho naplnění.
- Rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti i jednotlivci.
- Napomáhá k uvědomění možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace.

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace.

Receptivní činnosti:

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavných prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, chápání podstaty mediálního sdělení.
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a mezi zprávou, mezi faktickým a fiktivním obsahem.
- Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství, příklady stavby a uspořádání zpráv – srovnávání titulních stran deníků a dalších mediálních sdělení – skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající.
- Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu.
- Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti, role médií v každodenním životě jednotlivce, role médií v politickém životě.

Produktivní činnosti:

- Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu správných a vhodných sdělení, tvorba sdělení pro školní časopis.
- Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu.

3.7. Obsahové, organizační a časové vymezení průřezových témat

Průřezové téma	Osobnostní a sociální výchova
Tematický okruh	Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika
Činnosti	Společné aktivity a řešení problémů, diskuse, práce se schránkou důvěry. Využití souboru „Vedeme třídnické hodiny.“ Pomocné testy: Typologie osobnosti, Silné a slabé stránky mého já, Jak se učit? Výuka s prvky MBTI.
Organizační forma	Třídnické hodiny 1x/měsíc, výuka
Ročník	1. – 9.
Realizace	V průběhu roku 1x/měsíc

Průřezové téma	Osobnostní a sociální výchova
Tematický okruh	Sociální rozvoj: Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace
Činnosti	Vzájemné poznávání ve skupině, podpora, pomoc. Cvičení v neverbálním sdělování. Rozvoj individuální dovednosti pro kooperaci – seberegulace, dovednost navazovat na druhé, vedení a organizování práce skupiny.
Organizační forma	Hry, dramatizace, diskuse, využití různých forem práce při výuce.
Ročník	1. – 9.
Realizace	1. – 3. ročník Prv 6. ročník Vko (třídnické hodiny, výuka /zajistí TU/, výlety, ŠvP)

Průřezové téma	Výchova demokratického občana
Tematický okruh	Občanská společnost Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Témata	Demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve třídě. Práva a povinnosti dětí, schopnost přijímat odpovědnost za své postoje, činy, spravedlnost. Demokratické řešení problémů ve společnosti. Tvorba pravidel třídy, celoroční práce s nimi.
Organizační forma	Hry, práce s třídními pravidly, práce ve skupinách na daném tématu. Práce s informacemi z tisku.
Ročník	4. – 9.
Realizace	4. ročník VI 7. ročník Vko

Průřezové téma	Evropa v globálních souvislostech
Tematický okruh	Evropa a svět nás zajímají Objevujeme svět a Evropu Jsme Evropané
Témata	Hry a kvízy – orientace na mapě, slepé mapy, hlavní města. Prezentace k jednotlivým státům vytvořené žáky. Tradiční jídla evropských států – ochutnávka. Výstava artefaktů z jednotlivých zemí.
Organizační forma	Celoškolní projekt, zařazení do běžné výuky
Ročník	1. – 9.
Realizace	4. – 5. ročník VI 7. ročník Vko

Průřezové téma	Multikulturní výchova
Tematický okruh	Kulturní diferenciaci Etnický původ Lidské vztahy Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity
Činnosti	Poslech příběhu – z knihy Malý princ Národnosti – brainstorming Dokument o životě domorodých obyvatel Afriky. Poslech domorodé hudby. Film „Jak to vidí Mia.“ Volné psaní na téma „Taková je naše země – dopis pro cizince.“
Organizační forma	Zařazení do běžné výuky
Realizace	5. a 6. ročník Čj TU v třídnických hodinách, učitelé předmětů Čj, Prv, VI, Hv, Vko při výuce

Průřezové téma	Environmentální výchova
Tematické okruhy	Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
Činnosti	Tvorba projektu o počasí – práce s encyklopedií. Vytváření mapy a zakreslení živočichů a rostlin do různých biotopů, vyznačení ohrožených druhů živočichů a rostlin. Filmy ze sbírky „Jak to vidí zvířata“ věnované ochraně životního prostředí, vydané organizací „Jeden svět“. Aktivita v projektu Den Země: plakáty s ekologickou tematikou, měření kvality vody ve městě, monitorování hustoty dopravy, nakládání s odpady ve městě. Výuka v předmětech Př, Ch, Z v 6. – 9. ročníku.
Organizační forma	Předmětové projekty v jednotlivých ročnících, celoškolský projekt Den Země, zařazení do běžné výuky
Realizace	1. – 3. ročník Prv 8. ročník Př

Průřezové téma	Mediální výchova
Tematický okruh	kritické čtení a vnímání mediálních sdělení interpretace vztahu mediálních sdělení a reality stavba mediálních sdělení vnímání autora mediálních sdělení fungování a vliv médií ve společnosti tvorba mediálního sdělení práce v realizačním týmu
Činnosti	Tvorba školního časopisu „Přestávka“ Vyhledávání a třídění informací – všechny ročníky napříč předměty Zpráva, oznámení Čj 6. – 9. ročník Fejeton Čj 9. ročník Reportáž Čj 9. ročník Inzerát Čj 6., 7. ročník Reklama Čj 6., 7., 8., 9. ročník Recenze Čj 7., 8. 9. ročník Upoutávka Vv, Inf. 7. ročník Prezentace Inf. 9. ročník Scénář Čj 8. ročník Plakát Vv 7. – 9. ročník, Inf. 7. ročník Poštovní známka Vv 7. – 9. ročník Vizitka Inf. 7. ročník Hromadné sdělovací prostředky Vko 7. ročník
Organizační forma	Týmová spolupráce v redakčním kolektivu, zařazení do běžné výuky
Realizace	6. – 9. ročník Školní časopis 6. – 7. ročník Čj

3.7.1. Pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí

Škola pořádá tyto pobyty: škola v přírodě, lyžařský výcvik, výlety sportovně-výchovného charakteru (cykloturistika, turistika, vodácký kurz), dále potom zahraniční pobyty a zájezdy.

4. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE VÝUKY

4.1. Tabulace učebního plánu

1. stupeň:

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Z toho disponibil. hodin	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	9	9	8	7	7	7	33+7D
	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	0	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	4	20+4D
Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	0	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	3	3	-	-	5	11+5D
	Přírodověda	-	-	-	2	2		
	Vlastivěda				2	2		
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	0	7
	Hudební výchova	1	1	1	1	1	0	5
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	0	10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	0	5
CELKEM		20	22	24	26	26	16	102+16D

1. stupeň: Učební plán platný v případě zařazení výcviku plavání

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Z toho disponibil. hodin	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	9	8	7	7	7	33+7D
	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	0	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	4	20+4D
Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	0	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	-	-	3	11+3D
	Přírodověda	-	-	-	2	2		
	Vlastivěda				2	2		
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	0	7
	Hudební výchova	1	1	1	1	1	0	5
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	3	3	2	2	2	10+2D
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	0	5
CELKEM		20	22	24	26	26	16	102+16D

Poznámky:

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Český jazyk a literatura

Předmět český jazyk je v ročnících rozdělen na hodiny čtení, psaní, jazykové výchovy a slohu. V 1. až 3. ročníku se hodina čtení a psaní půlí. Ve 4. a 5. ročníku prolíná psaní všemi hodinami českého jazyka a ostatními naukovými předměty. Žáci, kteří mají doporučený předmět speciální pedagogické péče pracují 1- 2 hodiny (podle doporučení) v době českého jazyka ve skupině se speciálním pedagogem.

Do předmětu jsou zařazeny ročníkové a celoškolní projekty a akce.

Předmět je posílen celkem o devět disponibilních hodin.

Anglický jazyk

V ročníku je více skupin na anglický jazyk, než je kmenových tříd. V hodinách anglického jazyka se využívají výukové aplikace poskytované dodavatelem učebních materiálů a další interaktivní pomůcky. Při práci na projektech a k procvičování učiva jsou ve škole k dispozici chrombooky pro každého žáka dané skupiny.

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Matematika

Vyučujeme klasickou matematiku a H-Mat. Učitel si typ matematiky volí podle zkušeností. Předmět je posílen celkem o čtyři disponibilní hodiny.

INFORMATIKA

Informatika

Výuka 4. a 5. roč. probíhá v počítačové učebně 2. st.

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je posílena třemi disponibilními hodinami.

Prvouka

Výuka ve druhém a třetím ročníku je posílena o jednu disponibilní hodinu v každém ročníku. (Pokud se třída zúčastní ve 2. – 3. ročníku plaveckého výcviku disponibilní hodina bude v době plavání využita na tento výcvik.) Předmět je vyučován v učebně, některé hodiny probíhají v terénu a na školách v přírodě.

Přírodověda

Předmět je dotován dvěma hodinami ve 4. i 5. ročníku. V pátém ročníku je využita jedna disponibilní hodina.

Vlastivěda

Předmět je dotován dvěma hodinami ve 4. i 5. ročníku.

UMĚNÍ A KULTURA**Výtvarná výchova**

Předmětem výtvarná výchova se prolíná práce na všech ročníkových i celoškolních projektech.

ČLOVĚK A ZDRAVÍ**Tělesná výchova**

Předmět tělesná výchova se na 1. stupni učí koedukovaně. Na 1. st. je ve 2. – 3. roč. zařazeno plavání. Probíhá vždy 10 lekcí v jednom pololetí. Výuka Tv trvá z toho důvodu jen poměrnou část v daném pololetí. Pro plavání je využita v každém ročníku jedna disponibilní hodina. Žáci se pravidelně účastní McDonald's cupu (fotbal), dále probíhá každý rok celoškolní projekt č. 1 (Atletický den), okresní atletické závody, okresní turnaje sportovních her.

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**Pracovní činnosti**

Pracovní činnosti probíhají v učebně nebo v okolí školy. Předmětem pracovní činnosti se prolínají v 1. až 5. ročníku celoškolní projekty.

2. st. verze platná od školního roku 2025/2026 pro 6. až 9. ročník

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Disp. hod.	CELKEM
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	5	4	5	5	4	15+4D
	Anglický jazyk	3	3	3	3	0	12
	Další cizí jazyk Anglická konverzace	0	2	2	2	0	6
Matematika a její aplikace	Matematika	5	4	5	5	4	15+4D
Informatika	Informatika	1	1	1	1	3 0	4
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	2	10+2D
	Výchova k občanství	1	1	1	1		
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	1	2	4	20+4D
	Chemie			2	2		
	Přírodopis	2	2	2	1		
	Zeměpis	2	2	1	1		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	0	0	0	9
	Výtvarná výchova	2	2	2	1		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1	0	0	1	0	10
	Tělesná výchova	2	2	2	2		
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	0	1	1	1	0	3
Volitelný předmět			0	2	2	4	4D
CELKEM		29	29	32	32	18	104+18D

Poznámka:

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Český jazyk a literatura

Český jazyk a literatura je členěn na komunikační a slohovou výchovu, jazykovou výchovu a literární výchovu. Předmět je posílen celkem o čtyři disponibilní hodiny.

Anglický jazyk

Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou. Žáci jsou rozděleni do skupin podle dosažené úrovně. V ročníku tak bývá více skupin na anglický jazyk, než je kmenových tříd.

DALŠÍ JAZYK

Německý jazyk

Výuka probíhá od 7. ročníku dvě hodiny týdně.

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Matematika

Předmět je posílen o tři disponibilní hodiny, v osmém a devátém ročníku se zaměřuje na praktické využití matematiky.

INFORMATIKA

Informatika

Předmět je posílen o tři disponibilní hodiny.

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vzdělávací oblast Člověk a společnost je posílena o jednu disponibilní hodinu.

ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vzdělávací oblast Člověk a příroda je posílena o tři disponibilní hodiny.

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Výchova ke zdraví

Zařazena v 6. a 9. ročníku, v ostatních ročnících je učivo zařazeno do předmětu přírodopis a výchova k občanství.

Tělesná výchova

Tělesná výchova probíhá v jednom ročníku souběžně. Skupiny jsou rozděleny na dívky a chlapce.

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Pracovní činnosti

Předmět zahrnuje oblasti:

- 7. ročník – Práce s technickými materiály;
- 8. ročník – Provoz a údržba domácnosti, finanční gramotnost;
- 9. ročník – Příprava pokrmů, Svět práce. Žáci jsou rozděleni do skupin (podle počtu žáků ve třídě).

POVINNĚ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

O výběru volitelných předmětů rozhoduje ředitel školy podle požadavku rodičů, zájmu žáků a možností personálního zajištění výuky. Volitelný předmět je realizován v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách. Přehled volitelných předmětů spolu s učebním plánem je součástí našich učebních osnov.

Disponibilní hodiny je možné v dalších školních letech operativně přesunout do jiných oblastí a předmětů.

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast jazyk a jazyková komunikace je realizována v povinných vyučovacích předmětech 1. stupně – český jazyk a literatura a anglický jazyk a 2. stupně – český jazyk a literatura, anglický jazyk, další cizí jazyk. Všechny tyto vyučovací předměty mají společné hlavní cíle – vybavit žáky komunikačními dovednostmi, vytvořit jim nástroje vzdělávání pro všechny další oblasti. Jazykové vzdělávání pojmáme jako cestu k rozvoji přesného a logického myšlení. Jazyk chápeme především jako prostředek pro sdělování myšlenek a pocitů. Z tohoto pohledu k jazyku přistupujeme během vyučování. Chápeme jej v rovině kulturní, sociální a psychické.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál lze využít [Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání](#).

výpisky do sešitu)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství, pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti;
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů;
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace;
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření;
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama;
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky)¹.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty

Český jazyk	1. stupeň
Český jazyk a literatura	2. stupeň
Anglický jazyk	1. a 2. stupeň
Další cizí jazyk:	2. stupeň
	Německý jazyk
	Anglická konverzace

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace, propojuje je do širších významových celků
- užívá správné terminologie
- zdokonaluje své čtenářské dovednosti
- využívá výpočetní techniku
- osvojuje si základní jazykové a literární pojmy, aplikuje je v jiných oblastech
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
- chápe důležitost schopnosti komunikovat v cizím jazyce pro další studium i praktický život

Kompetence k řešení problémů

- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- využívá získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní

- výstižně argumentuje a formuluje své myšlenky v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřuje ústně i písemně
- pracuje na rozvíjení slovní zásoby
- naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje
- rozumí různým typům textů a záznamů a přiměřenému textu v cizím jazyce
- nebojí se komunikovat a řešit jednoduché situace v cizím jazyce
- dokáže vyjádřit myšlenku jiným způsobem, chybí-li slovní zásoba
- využívá informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- získává sebedůvěru účinnou spoluprací ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- dokáže si vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržuje pravidla slušného chování, bere ohled na druhé

¹ Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň A2: Žák – rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o něm a jeho rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

Úroveň A1: Žák – rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy a fráze používá. Představí sebe i ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

- obhájí vlastní názor

Kompetence občanské

- váží si kulturních tradic a historického dědictví
- získává základní informace o zvycích, normách chování a politickém uspořádání vybraných zemí
- respektuje přesvědčení druhých lidí

Kompetence pracovní

- dodržuje pravidla bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce
- využívá získané znalosti v běžné praxi
- přistupuje pozitivně k plnění zadaných úkolů
- využívá dostupné zdroje k získávání informací

5.1.1. Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duševní život.

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně.

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách. Některá témata, zejména z oblasti literatury, jsou realizována formou krátkodobých projektů. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, čtenářské dílny a práce s texty. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu český jazyk a literatura jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládáme žákům možnosti používat osvojených dovedností v jiných oblastech
- vedeme žáky k systematickému řazení a ukládání informací
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny, které souvisejí s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému formulování pravidel, kterými se probírané mluvnické jevy řídí
- podporujeme schopnost nalézt chyby v textu a odůvodňovat správné řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraným literárním textům
- rozšiřujeme slovní zásobu žáků pomocí literárního i gramatického učiva
- vedeme žáky ke správné a srozumitelné stavbě větných celků

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti k diskuzi v malých skupinách i v rámci celé třídy
- stanovíme pravidla pro práci ve skupině i pro práci samostatnou a dbáme na jejich dodržování
- předkládáme žákům přiměřeně náročné úkoly a tím jim umožňujeme dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- podporujeme v žácích schopnost pomoc poskytnout i o ni požádat
- seznamujeme žáky s naším kulturním dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam
- podporujeme v žácích potřebu kultivovaného literárního projevu, četby, celoživotního vzdělávání

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel při čtení i psaní, k přípravě a udržování jejich pracovního prostoru
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

1. stupeň

Na 1. stupni je v českém jazyce a literatuře naším prvořadým cílem dát žákům základy čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním a rozvoj kritického myšlení. Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokážou česky dorozumět. Snažíme se proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet,

obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

Předmět se vyučuje v 1. a 2. ročníku devět hodin týdně, ve 3., 4. a 5. ročníku osm hodin týdně. Žáci, kteří mají doporučený z ŠPZ (PPP, SPC) předmět speciální pedagogické péče, dochází v rámci jedné či dvou hodin českého jazyka týdně na tento předmět.

Předmětem český jazyk prolínají všechny projekty, které se primárně vztahují k oblasti Člověk a jeho svět. Ostatní ročníkové a celoškolní předměty rovněž prolínají předmětem českého jazyka a hodiny Čj jsou k tomu využity.

2. stupeň

S přechodem do vyšších ročníků jde výuka cestou rozvoje jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování, vede žáky k přesnému a logickému myšlení, prohlubuje jejich obecné intelektové dovednosti. Literární učivo se zde již stává nástrojem tvořivé interpretace a produkce vlastních textů ve slohové výchově. Žáci se učí vybírat vhodné jazykové prostředky, odpovídající různým žánrům a stylům.

Předmět se vyučuje v 6. ročníku 5 hodin týdně, v 7. ročníku 4 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku 5 hodin týdně. V 9. ročníku nabízíme dvě hodiny cvičení z českého jazyka jako volitelný předmět.

Žáci, kteří mají doporučený z ŠPZ (PPP, SPC) předmět speciální pedagogické péče, dochází v rámci jedné či dvou hodin českého jazyka týdně na tento předmět.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK	Období: 1. – 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- četba uměleckých, populárních, beletristické a odborné a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků - uplatnění přirozené intonace	3.
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz, zpráva - dialog, mluvčí a posluchač	1. – 3.
respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru	- výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů - zdvořilostní obraty	2. – 3.
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace	3.
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- rozvíjení znělého hlasu - nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání	1. – 3.
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- členění jazykového projevu - dodržuje pořádek slov ve větě	2. – 3.
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- souvislé jazykové projevy - využívání jednoduché osnovy	3.
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	dodržování hygienických návyků správného psaní	1. – 3.
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	automatizace psacího pohybu odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu	3.
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	plynulý a úhledný písemný projev	2. – 3.

seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	● vyprávění pohádky nebo povídky, spojování obsahu textu s ilustrací	2. – 3.
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, slabiky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	● hláskosloví, stavba slov, nauka o slově ● dělení slova na řádku podle slabik	1. – 2.
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	● slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu ● vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná	2. – 3.
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	● třídění slov ● seznamování se s některými slovními druhy	2. – 3.
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	● ohebné a neohebné slovní druhy	2. – 3.
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	● souvislý mluvený projev ● význam slov	2. – 3.
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	● věta a souvětí ● spojky a jejich funkce, spojovací výrazy	2. – 3.
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	● druhy vět podle postoje mluvčího výběr vhodných jazykových prostředků	2. – 3.
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	● psaní i,í/y,ý po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě; slova s ú/ů; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	2. – 3.
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	● reprodukce textu ● přednes básně nebo úryvku prózy	1. – 3.
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	● líčení atmosféry příběhu	3.
rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	● základy literatury – poezie (pojmy: báseň, rým, sloka, přednes), próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí)	3.
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	● volná reprodukce textu, dramatizace pohádky, povídky nebo básně	1. – 3.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů - tiché čtení	4. – 5.
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku - pracuje s jazykovými příručkami - seznamování s odbornými gramatickými názvy	4. – 5.
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	orientace v textu	4. – 5.
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- vystižení jádra sdělení - orientace v naučných textech přiměřených věku	4. – 5.
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- pravidla dialogu - vyplnění tiskopisu - psaní projektů, příspěvků do časopisů	4. – 5.
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- porovnávání názorů, tolerance - rozliší fakta a názory - řešení konfliktních situací	4. – 5.
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	členění vět, frázování, síla a barva hlasu	4. – 5.
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	spisovná resp. hovorová a nespisovná mluva	5.
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu	5.
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- orientace ve stavbě textu - členění na odstavce - práce s jazykovými příručkami	4. – 5.
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	- pravidla sestavování osnovy - členění příběhu	4. – 5.
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, slova opačného a stejného významu	4.
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	stavba slova	4. – 5.
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- slovní druhy a jejich třídění - tvary slov - mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen	4. – 5.
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	práce s větou	4. – 5.
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	- výstavba věty, základní větné členy - věta jednoduchá, souvětí - smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí	4. – 5.
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby	rozmanité spojovací výrazy	4. – 5.

projevu je obměňuje		
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- vyjmenovaná slova, práce se skupinami slov s y/ý uvnitř slov, hledání a dotváření slov příbuzných - i,í/y,ý v koncovkách podstatných a přídavných jmen	4. – 5.
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- shoda přísudku s podmětem - řeč přímá a nepřímá	4. – 5.
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- zážitkové čtení a naslouchání - nalézání příčin věcí a porozumění jim PT: Multikulturní výchova (kulturní diferenciaci, etnický původ, lidské vztahy, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity)	4. – 5.
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- tvořivé činnosti s literárním textem volná reprodukce, dramatizace textu, ilustrace k přečtenému, vystižení děje, záměru autora - vlastní tvorba na libovolné téma	4. – 5.
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	druhy a žánry dětské literatury	4.
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- literatura umělecká a věcná - literatura v proměnách času - literární žánry - lidová slovesnost	5.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	jazyk a jeho útvary	6.
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- hláskosloví - zvuková stránka	6.
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami	seznámení s jazykovědnými příručkami	6.
rozlišuje a příklady v textu dokládá způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesené pojmenování, zvláště ve frazémeh	- tvoření slov - slova příbuzná - stavba slova - střídání hlásek při odvozování	6.
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	- pravopis vycházející ze stavby slova - shoda podmětu s přísudkem - koncovky jmen	6.
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- slovní druhy (všechny) - ohébné slovní druhy - mluvnické významy - podstatná jména obecná, vlastní, hromadná, látková, pomnožná, jejich správné tvary - přídavná jména, druhy, skloňování, stupňování - zájmena, druhy,	6.

	• číslovky – druhy • slovesa – mluvnické významy - osoba, číslo, způsob, čas	
--	---	--

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
rozlišuje spis. jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• správné užívání spisovného jazyka	7.
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	• spisovná výslovnost	7.
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami	• průběžné užívání jazykovědných příruček, ověřování spisovných tvarů • práce s tištěnými i elektronickými zdroji	7.
rozlišuje a příklady v textu dokládá způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	• význam slov, synonyma, antonyma, homonyma • slovní zásoba a tvoření slov • skládání slov • rozpoznává přenesená pojmenování	7.
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	• souhláskové skupiny • koncovky jmen • shoda přísudku s podmětem • čárka v jednoduchém souvětí	7.
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• slovní druhy – slovo v platnosti několika slovních druhů • upevňování znalostí o slovních druzích • slovesa – slovesný rod	7.
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	• tvoření vět • stavba textová	7.
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché a v souvětí	• věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent • typy přísudku • rozvíjející větné členy • věta jednoduchá, souvětí • grafická stavba věty	7.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	jazyk a jeho útvary, jazyková kultura	8.
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	slova přejatá, výslovnost	8.
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami	ověřování skloňování cizích jmen, významy cizích slov	8.
rozlišuje a příklady v textu dokládá způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesené pojmenování, zvláště ve frazémeh	- slovní zásoba - tvoření slov - přejímání slov z cizích jazyků - význam přeneseného pojmenování	8.
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	- pravopis koncovek jmen a sloves - čárka ve větě jednoduché a v souvětí	8.
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a používá je ve vhodné komunikační situaci, využívá znalostí o jazykové normě, při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace	- slovní druhy - podstatná jména – skloňování dublety, cizí jména - slovesa – slovesný vid	8.
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	- věta jednoduchá, souvětí - vztahy mezi větnými členy - několikanásobný větný člen, správné použití interpunkce - druhy vět vedlejších - významové poměry mezi souřadně spojenými větami - grafická stavba souvětí	8.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	Období: 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	slovanské jazyky, vývoj českého jazyka, útvary jazyka	9.
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- jazyková kultura - spisovná výslovnost	9.
samostatně pracuje s pravidly českého pravopisu, slovníkem spisovné češtiny, a dalšími slovníky a příručkami	vyhledávání slov cizího původu, jmen, ověřování tvarů a pravopisu, významy cizích slov	9.
rozlišuje a příklady v textu dokládá způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	- význam slov - slova jednoznačná, mnohoznačná - slovotvorný rozbor a rozbor stavby slova - odborné názvy	9.

v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• pravopis koncovek jmen a sloves • čárka v složitějším souvětí • psaní velkých písmen ve jménech a názvech	9.
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a používá je ve vhodné situaci	• slovní druhy • jména – druhy, skloňování – cizí vlastní jména • slovesa – mluvnické významy	9.
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace	• řeč přímá a nepřímá • samostatný větný člen • pořádek slov ve větě	9.
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• věta jednoduchá, souvětí • základní a rozvíjející větný člen • několikanásobný větný člen • druhy vět vedlejších, souvětí podřadné • významový poměr mezi hlavní větou, souvětí souřadné • složitější souvětí • grafická stavba souvětí	9.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA (komunikační a slohová výchova)	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými inf. zdroji	• zpráva a oznámení • komentář	6. – 7.
rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	• oslovení • osobní a úřední korespondence	6. – 7.
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	• reklama, inzerát • nabídkový dopis • PT: Mediální výchova (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu)	6. – 7.
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	• dějový popis • popis předmětu a pracovního postupu	6. – 7.
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	• popis osoby • charakteristika	6. – 7.
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá nonverbálních, verbálních i paralingválních prostředků řeči	• dramatizace textu	6. – 7.
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	• dialog a monolog	6. – 7.
využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	• výpisky, výtah	6. – 7.

využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci, s textem a k vl. psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	● vypravování pohádky, pověsti ● popis obrázku – uměleckého díla ● volné psaní	6. – 7.
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržení pravidel mezivětného navazování	● souvislý životopis	8.
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými inf. zdroji	● hledání stylistické chyby v textu ● hledání pravopisné chyby v textu ● vybrat správnou formulaci bez chyb ● funkční styly (slohové útvary)	8. – 9.
rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	● prosba, žádost, sdělení	8. – 9.
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	● reklama v médiích	8. – 9.
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	● odvolání, stížnost	8. – 9.
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	● charakteristika literární postavy	8. – 9.
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá nonverbálních, verbálních i paralingválních prostředků řeči	● prezentace vlastního projektu	8. – 9.
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	● diskuse a její pravidla	8. – 9.
využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	● výtah, výklad	8. – 9.
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržení pravidel mezivětného navazování	● popis cestovatelského zážitku	6.
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci, s textem a k vl. psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	● úvaha	8. – 9.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA (literární výchova)	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla, vl. slovy interpretuje smysl díla	- vypravěč, řeč postav - čtenářské strategie	6.
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	pohádka - autorská x lidová	6.
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadla nebo film. představení a názory na uměl. dílo	- čtenářský deník - čtenářské dílny	6.
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie	vlastní tvořivé psaní	6.
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- poezie a próza - literární druhy – lyrika, epika, drama. - literární žánry – pohádky, bajky, pověsti, báje, povídky, eposy, balady, romány.	6.
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárně dramatickém a filmovém zpracování	- pohádka PT: Multikulturní výchova (kulturní diferenciaci, etnický původ, lidské vztahy, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity)	6.
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- návštěva knihovny, vyhledávání informací pro referáty a projekty - pověsti našeho kraje - vypravěč a řeč postav	6.
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla, vlastními slovy interpretuje smysl díla	- povídka - rým, verš, sloka - přirovnání, metafora, rčení, přísloví, pořekadla - čtenářské strategie	7.
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadla nebo film. představení a názory na uměl. dílo	- referát, recenze, čtenářský deník - čtenářské dílny	7.
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojení znalostí literární teorie	- vlastní literární text - motiv, téma	7.
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	literární žánry	7.
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- próza, epika, fakta, fikce - literatura věcná a umělecká	7.
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárně dramatickém a filmovém zpracování	divadlo, film + literární předlohy	7.
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	spisovatelé našeho kraje	7.
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	spisovná a nespisovná čeština v literárním díle, jazykové prostředky	8.
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadla nebo film. představení a názory na uměl. dílo	recenze	8.

tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojení znalostí literární teorie	● vlastní literární text	8.
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	● deník ● paměti, vzpomínky ● biografie ● autobiografie	8.
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	● Literatura a hlavní představitelé: starověku (antická literatura, literatura Předního východu, Bible), středověku, humanismu a renesance, baroka, klasicismu, osvícenství, romantismu, národního obrození.	8.
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla, vlastními slovy interpretuje smysl díla	● fejetony ● čtenářské strategie	9.
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	● Moderní umělecké směry ● literatura 1. a 2. pol. 20. století	9.
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadla nebo filmové představení a názory na umělecké dílo	● recenze, srovnání literárního díla a filmu ● čtenářské dílny	9.
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojení znalostí literární teorie	● povídka ● vlastní tvořivé psaní	9.
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	● literární žánry	9.
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárně dramatickém a filmovém zpracování	● divadlo, film + literární předlohy	9.

5.1.2. Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru anglický jazyk a další cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd.

Při výuce gramatické části je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou. V ročníku tak bývá více skupin na anglický jazyk, než je kmenových tříd.

Na 2. st. jsou žáci rozděleni do skupin podle dosažené úrovně. Skupiny jsou prostupné. To znamená, že žák, jehož dovednosti se zlepšily, má možnost po doporučení vyučujícího přestoupit do jiné skupiny. Stejně tak ten, kdo začne z nějakého důvodu zaostávat. Po přestoupení žáka do pokročilejší skupiny bude žák poučen o tom, co se má doučit.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- chápe důležitost komunikace v anglickém jazyce pro další studium i praktický život
- propojuje probíraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebojí se mluvit anglicky s cizím člověkem
- učí se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- porozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- formuluje jednoduché myšlenky anglicky
- rozumí promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- využívá dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžaduje a poskytuje pomoc, radu
- dodržuje v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracuje v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- získává představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi
- srovnává ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- samostatně pracuje s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák našel samostatně ten nejúčinnější
- žáci spolupracují na projektech se žáky z jiných zemí, při těchto aktivitách používají angličtinu jako reálný prostředek komunikace
- vedeme žáky k účasti na různých soutěžích, olympiádách, besedách, kdy žáci mají možnost prakticky uplatnit svoje znalosti a motivují se k zdokonalování
- pozitivně motivujeme žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

- žáci pracují s knihami s anglickými instrukcemi, které učitel nepřekládá, žáci musí sami pochopit význam sděleného
- žáci řeší úkoly, ve kterých musí zjistit od jiných osob dílčí údaje tak, aby je mohli ve výsledném dialogu (scéně) použít

Kompetence komunikativní

- vybíráme cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace v anglickém jazyce, simulují reálné situace ze života
- umožňujeme žákům komunikovat prostřednictvím internetu, žáci si pravidelně dopisují e-mailem, chatují s vrstevníky ze zahraničí
- žáci pracují s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti

Kompetence sociální a personální

- žáci řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňují své dovednosti
- zodpovídají za svou práci celému kolektivu
- navozujeme při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vedeme žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých
- žáci připravují prezentace pro různé aktivity, učitel podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskuzi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska

Kompetence občanské

- vybízíme žáky k otevřenosti, podporujeme jejich zájem a reagujeme kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vede je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu
- žáci se při spolupráci na mezinárodních projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem
- při práci na projektech žáci vnímají odlišné kulturní prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě
- zadáváme úkoly z reálných životních situací
- žáci diskutují na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření

1. stupeň

Cílem předmětu anglický jazyk na 1. stupni je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Zejména v počátcích upřednostňujeme induktivní způsob výuky před výukou deduktivní. Neučíme tedy nejdříve poučky, ale ponecháváme žákům prostor, aby si z textů říkadel, jednoduchých básniček apod. sami odvodili, jak vyjádřit jiné věty. Gramatiku učíme teprve tehdy, když jsou příslušné pojmy zvládnuty v předmětu český jazyk a literatura (např. časování sloves). Velký důraz klademe na ústní projev, který procvičujeme při jednoduchých konverzačních cvičeních, při prezentaci projektů, čtení a dramatizaci komiksů, při zpěvu a na říkadlech. Předmět je vyučován ve 3. až 5. ročníku tři hodiny týdně.

2. stupeň

Na druhém stupni pracují žáci ve větší míře s autentickými texty, konverzují spolu anglicky ve větších celcích. V souvislosti s probíraným zeměpisným a dějepisným učivem se žáci seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí. Angličtinu používají při práci s internetem i v částech jiných vyučovacích předmětů.

Předmět je vyučován v 6. až 9. ročníku tři hodiny týdně.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ANGLICKÝ JAZYK	Období: 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal; píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- číslovky (1 – 20) - slovní zásoba z tematických okruhů barvy, domov, rodina, škola, volný čas, oblékání, potraviny, ovoce, zelenina, nálady, tělo, zvířata, nábytek	3.
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- vyjádření souhlasu a nesouhlasu - sdělení záliby - reakce na pokyny	3.
píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy; přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	- abeceda (hláskování) - psaní tematické slovní zásoby - používání slovníku s výslovností fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova	3.
rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	- otázka, zápor, rozkazovací způsob, vyjádření libosti, nelibosti, dovednosti - osobní zájmena	3.
rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	abeceda, hláskování (jména)	3.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ANGLICKÝ JAZYK	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	četba autentického textu – volný překlad	4. – 5.
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností; rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	slovní zásoba z tematických celků domov, rodina, popis osoby, škola, volný čas, oblékání, jídlo, nálady, lidské tělo, zvířata, nábytek, barvy, nákupy, příroda a počasí, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) ^{CP 8, CP 9} a číslovky 1 – 100	4. – 5.
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	četba textu z učebnice, vázání slov, základní slovní zásoba	4. – 5.
vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům	- tvorba otázky a záporu - rozdíly mezi zvyky a tradicemi v anglicky mluvících zemích oproti zvykům v ČR	4. – 5.
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, pokud má k dispozici vizuální oporu	četba autentického textu	4. – 5.
vyplní osobní údaje do formuláře	- tvorba množného čísla podstatných jmen, zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací, předmětná, určení polohy předmětů - užití předložek - tvoření tvarů sloves přítomného času prostého a průběhového ve všech osobách - otázka, odpověď, věta oznamovací v přítomném čase prostém a průběhovém	4. – 5.
napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- vyprávění o sobě, rodině, škole, popis obrázku - používá správné tvary slovesa být, mít a umět v přítomném čase, v kladu i záporu	4. – 5.
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- příslovce, přídavná jména - porovnávání smyslu textů - reprodukce čteného a slyšeného textu	4. – 5.
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představení - reakce na otázky	4. – 5.
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	reakce na otázky mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	4. – 5.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ANGLICKÝ JAZYK	Období: 6. – 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	• četba textu se zeměpisnou tematikou • příroda a životní prostředí, počasí, zeměpisné údaje, cestování • základní pravidla výslovnosti větných celků a hlásek, frázování, slovní a větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči • četba autentického textu • kultura, sport, moderní technologie a média, člověk a společnost	6. – 7.
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	• člen určitý a neurčitý • stavba věty, druhy vět podle postoje mluvčího (tvorba otázek a záporu) • zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací, tážací a předmětná • větný zápor • číslovky řadové a násobné • slovesné časy – přítomný prostý, průběhový, minulý prostý, modální slovesa • stupňování přídavných jmen • vyjádření zamýšlené budoucnosti, změna stavu • práce s mapou	6. – 7.
rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	• oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování, reakce na poděkování, žádost o pomoc, přání, nákup lístku, jízdní řády, objednávka	6. – 7.
reaguje na jednoduché písemné sdělení	• slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím	6. – 7.
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• četba autentického materiálu • abstraktní podstatná jména • práce se slovníkem	6. – 7.
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• osobní dopis, jednoduchý dotazník, jednoduché sdělení • zpráva • formulář • e-mail • domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost	6. – 7.
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	• reprodukce příběhu, vypravování jeho děje, charakteristika hlavní postavy, povahové vlastnosti • detailní popis osoby, věci, prostředí a události • význam podobných slov v kontextu, vypravování příběhu, pohádky • pocity a nálady, problémy mládeže • žádost o radu, dotazování se na směr a cestu	6. – 7.

zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích	- orientace na nádraží, nakupování jízdenky, objednávka jídla² - souhlas, nesouhlas	6. – 7.
---	---	---------

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ANGLICKÝ JAZYK	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - četba textů s tematikou USA - četba textů s tématem životní prostředí - předložky místa a času, spojky ve větách vedlejších, pravidla pořadí přídavných jmen, tvoření přídavných jmen příponami, tvoření a stupňování příslovce, příslovce neurčitá - slovesné časy – minulý průběhový, vyjadřování budoucnosti, předpřítomný čas prostý, rod činný a trpný, podmínovací způsob - zájmena vztažná, neurčitá a jejich složeniny - různé stravovací návyky - recept	8. – 9.
rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	- zdvořilé společenské fráze, poskytnutí rady, doporučení způsobu řešení problému, vyjádření zamýšlené, jisté i obecné budoucnosti - předpony, přípony - základní slovesné vazby	8. – 9.
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	- četba autentického materiálu, časopisů a novin - adaptované literární dílo - péče o zdraví	8. – 9.
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - formální a neformální žádost - ilustrovaný příběh, komiks - psaní malých a velkých písmen, dělení slov, pravidla interpunkce - životopis, popis místa	8. – 9.
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- určování slovních druhů, stavba rozvitě věty, předložky, zájmena v předmětu - tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí³ - referát	8. – 9.

² pro 6. – 7. ročník projekty: „A Year in My Life“, „My Favourite Animal“, „A Recipe“, „The Czech Republic“, „My Family“

³ pro 8. – 9. ročník projekty: „My Favourite Country“, „London“, „New York“, „Australia“

zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	● žádost o informaci, orientace v časech podle jízdních řádů, telefonování, žádost o svolení, o službu, o pomoc ● město, nákupy, móda ● návrh a nabídka ● příkaz a zákaz	8. – 9.
--	---	---------

5.1.3. Německý jazyk (další cizí jazyk)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je určen pro žáky 7. – 9. ročníku jako povinný předmět. Rozsah výuky je dvě vyučovací hodiny týdně. Žáci se naučí pojmenovávat nejběžnější předměty a nejbližší osoby ve svém okolí, počítat do sta, pojmenovávat barvy a přiřazovat věcem a osobám základní charakterové a fyzické vlastnosti. Naučí se základní pozdravy a konverzační fráze běžného života. Dokáže sdělit základní informace z tematických celků – domov, rodina, škola, volný čas, nákupy, realie zemí mluvících německy.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- chápe důležitost komunikace v německém jazyce pro další studium i praktický život
- propojuje probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v němčině

Kompetence k řešení problémů

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebojí se mluvit německy s cizím člověkem
- učí se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- porozumí jednoduchému sdělení v německém jazyce
- formuluje jednoduché myšlenky německy
- rozumí promluvě i přiměřenému textu v německém jazyce
- využívá dovednosti osvojené v německém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžaduje a poskytuje pomoc, radu
- dodržuje v německy mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracuje v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- získává představu o zvycích v německy mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi
- srovnává ekologické a environmentální otázky týkající se německy mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- samostatně pracuje s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využívá německého jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu německý jazyk jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák našel samostatně ten nejúčinnější
- vedeme žáky k účasti na různých soutěžích, olympiádách, besedách, kdy žáci mají možnost prakticky uplatnit svoje znalosti a motivují se k zdokonalování
- pozitivně motivujeme žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

- žáci pracují s knihami s německými instrukcemi, které učitel nepřekládá, žáci musí sami pochopit význam sděleného
- žáci řeší úkoly, ve kterých musí zjistit od jiných osob dílčí údaje tak, aby je mohli ve výsledném dialogu (scéně) použít

Kompetence komunikativní

- vybíráme cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace v německém jazyce, simulují reálné situace ze života
- žáci pracují s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti

Kompetence sociální a personální

- žáci řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňují své dovednosti
- zodpovídají za svou práci celému kolektivu
- navozujeme při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vedeme žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých
- žáci připravují prezentace pro různé aktivity, učitel podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskuzi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska

Kompetence občanské

- vybízíme žáky k otevřenosti, podporujeme jejich zájem a reagujeme kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vedeme je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu
- žáci se při spolupráci na mezinárodních projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem
- při práci na projektech žáci vnímají odlišné kulturní prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě
- zadáváme úkoly z reálných životních situací
- žáci diskutují na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: NĚMECKÝ JAZYK	Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• pravidla výslovnosti	7.
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• pozdravy • oslovení • představování • poděkování	7.
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• otázky, čas, pojmenování předmětů • přítomný čas	7.
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• časování pravidelných sloves • slovosled ve větě oznamovací a tázací • jednoduché rozhovory	7.
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• moje zájmy • přivlastňovací zájmena • základní číslovky do 1000	7.
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• porozumění jednoduchým pokynům	7.
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• zápor ve větě • osobní zájmena • volný čas	7.
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• vykání • poslechová cvičení • vyhledávání neznámých slov	7.
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři; odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• základní slovní zásoba k tématům: všední den • škola • prázdniny • osobní informace • popis osoby • záliby • oblékání, lidské tělo • dopravní prostředky, vybrané kalendářní svátky	8. – 9.
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• rozhovor • jídlo a nápoje • časování způsobových a nepravidelných sloves	8. – 9.
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• časování sloves s odlučitelnými předponami	8. – 9.

rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• práce s krátkými texty opírajícími se o realie • audiovizuální texty	8. – 9.
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• krátký text	8. – 9.
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• vyhledávání neznámých slov z jednoduchého textu, překlad za pomoci slovníku	8. – 9.
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• odpověď na písemné sdělení	8. – 9.
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• poslechová cvičení • směřování a informace	8. – 9.

5.2. Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací oblast je rozdělena na čtyři tematické okruhy:

a) *Čísla a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*.

Žáci si osvojují aritmetické operace v těchto složkách:

- dovednost provádět operaci;
- algoritmičké porozumění – proč se použije následný postup;
- získávat údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním;
- významové porozumění – propojení na reálné situace;
- seznamují se s pojmem proměnná a její rolí při matematizaci.

b) *Geometrie v rovině a prostoru*

Žáci znázorňují geometrické útvary, vzájemné polohy objektů, učí se měřit délku, velikost úhlů, obvod a obsah, objem a povrch.

c) *Závislosti, vztahy a práce s daty*

Žáci se učí analyzovat z tabulek, diagramů a grafů, zkoumání závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

d) *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*

Žáci se učí uplatnit logické myšlení, řeší problémové situace a úlohy z běžného života.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace;
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů;

- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů;
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů;
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu;
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely;
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému;
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu;
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby;
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

5.2.1. Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět matematika je vyučován v 1. ročníku čtyři hodiny týdně, ve 2. až 5. ročníku pět hodin, v 6., 8. a 9. ročníku pět hodin týdně a v 7. ročníku čtyři hodiny týdně. Žáci, kteří mají doporučený z ŠPZ (PPP, SPC) předmět speciální pedagogické péče, dochází v rámci jedné či dvou hodin matematiky týdně na tento předmět.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- osvojuje si základní matematické pojmy postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváří si zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívá prostředků výpočetní techniky
- plánuje postupy a úkoly
- aplikuje znalosti v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- zjišťuje, že realita je složitější než její matematický model
- provádí rozbor problému a plánu řešení, odhaduje výsledky
- volí správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů
- ověřuje výsledky

Kompetence komunikativní

- zdůvodňuje matematické postupy
- vytváří hypotézy
- komunikuje na odpovídající úrovni
- dodržuje pravidla slušného chování

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve dvojici a malé skupině
- vyžádá si a poskytne pomoc
- obhájí vlastní názor

Kompetence občanské

- respektuje názory ostatních
- formuje si volní a charakterové rysy
- rozhoduje se podle dané situace

Kompetence pracovní

- zdokonaluje si grafický projev
- efektivně organizuje vlastní práci
- dodržuje dohodnuté kvality, termíny
- ověřuje si výsledky

+Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu matematika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- zařazujeme do vyučování úlohy z praktického života
- nabízíme různé metody práce, rozmanité pomůcky a tím dosahujeme zajímavosti výuky
- vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (početní operace, algoritmy, matematické symboly, termíny), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů z reálného života
- podporujeme nalézání různých variant řešení zadaných úloh, možnost diskuze řešitelnosti daných úloh
- umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce, hovořit o nich, reagovat na upozornění učitele
- podporujeme rozvoj kreativity při řešení problémových úloh

Kompetence komunikativní

- předkládáme žákům úlohy s využitím matematické symboliky
- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- pracujeme s grafy, tabulkami, diagramy apod.

Kompetence sociální a personální

- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovíme pravidla pro práci skupiny i pro samostatnou práci a dbáme na jejich dodržování

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke schopnosti pomoci druhým při řešení problémových úloh
- zařazujeme úlohy s ekologickou problematikou

Kompetence pracovní

- zařazujeme vhodné činnosti pro dosažení zručnosti žáků
- vyžadujeme od žáků zodpovědnost a bezpečnost v přístupu k zadaným úkolům

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: MATEMATIKA	Období: 1. – 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• obor přirozených čísel • násobilka • zápis čísla v desítkové soustavě (číselná osa) • vlastnosti početních operací s přirozenými čísly • písemné algoritmy početních operací	1. – 3.
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• závislosti a jejich vlastnosti • diagramy, tabulky	1. – 3.
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh • základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, koule, válec • délka úsečky; jednotky délky a jejich převody • obvod obrazce	1. – 3.

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: MATEMATIKA	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	• obor přirozených čísel • přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky • zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) • násobilka • vlastnosti početních operací s přirozenými čísly • písemné algoritmy početních operací	4. – 5.

zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY vyhledává, sbírá a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky	4. – 5.
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTOR narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran sestrojí rovnoběžky a kolmice určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník - základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec - délka úsečky; jednotky délky a jejich převody - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - obvod a obsah obrazce - osově souměrné útvary	4. – 5.
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost	4. – 5.

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: MATEMATIKA	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník

provádí početní operace v oboru přirozených čísel	- rozšířené opakování - přirozená čísla - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - početní operace	6.
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku; charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- geometrické útvary v rovině - rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, - kružnice, kruh - převody jednotek - obvody mnohoúhelníků, čtverce, obdélníku, trojúhelníku, délka lomené čáry	6.
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (desetinným číslem)	- desetinná čísla - čtení a zápis v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose, intervaly - porovnávání - zaokrouhlování - početní operace - aritmetický průměr - převody jednotek	6.
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- dělitelnost přirozených čísel - násobek, dělitel, znaky dělitelnosti - prvočíslo, číslo složené - společný násobek, společný dělitel	6.
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	- úhel a jeho velikost - pojem, rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu - jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel - početní operace s velikostmi úhlů - vrcholové a vedlejší úhly	6.
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar; určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti načrtne a sestrojí síť základních těles, načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádru v rovině; odhaduje a vypočítává povrch a objem těles	- osová souměrnost - shodné útvary - osově souměrné útvary - obsah čtverce a obdélníku. - povrch a objem krychle a kvádru. - jednotky obsahu - obsah čtverce a obdélníku - obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku) - kvádr, krychle, síť těles - zobrazování těles - povrch krychle, kvádru - jednotky objemu - objem krychle, kvádru	6.
načrtne a sestrojí rovinné útvary	- trojúhelník - pojem, druhy - vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - těžnice, střední příčky, výšky - konstrukce, nerovnost - kružnice opsaná, vepsaná	6.

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: MATEMATIKA	Období: 7.
Žák: Očekávané výstupy	Učivo	Ročník

užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem)	● racionální čísla ● čtení a zápis zlomku ● vztah mezi zlomky a des. čísly ● zobrazení na číselné ose, intervaly ● převrácený zlomek ● smíšené číslo ● početní operace ● složený zlomek	7.
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru celých čísel a racionálních čísel	● celá čísla ● čtení a zápis čísla ● zobrazení na číselné ose, intervaly ● opačné číslo ● absolutní hodnota ● početní operace	7.
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků	● trojúhelník ● shodnost trojúhelníků ● trojúhelníková nerovnost ● konstrukce trojúhelníků	7.
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů, určuje vztah přímé a nebo nepřímé úměrnosti	● poměr, přímá a nepřímá úměrnost ● pojem ● zvětšení a zmenšení v daném poměru ● rozdělení dané hodnoty v daném poměru ● měřítko ● úměra ● přímá a nepřímá úměrnost ● trojčlenka	7.
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek); užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (procentem)	● procenta ● pojem ● základ, procentová část, počet procent ● promile ● slovní úlohy	7.
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů; načrtne a sestrojí rovinné útvary; odhaduje a vypočítá povrch a objem těles; určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti; načrtne a sestrojí síť základních těles; načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině; načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar	● rovnoběžníky ● pojem ● vlastnosti ● rozdělení ● konstrukce ● obvod a obsah ● obsah trojúhelníku ● lichoběžník ● pojem ● konstrukce ● povrch a objem hranolů ● pojem hranol ● povrch a objem hranolu ● středová souměrnost ● sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti	7.

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: MATEMATIKA	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočleny na součin pomocí vzorců a vytýkáním	• opakování učiva 7. ročníku • výrazy • číselné výrazy • proměnná • výrazy s proměnnou • početní operace s výrazy (sčítání, odčítání, násobení mnohočlenů a dělení jednočlenem) • úpravy výrazů pomocí vzorců • rozklad výrazů na součin	8.
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu; zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	• druhá mocnina a odmocnina • pojem • čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin • určení druhých mocnin a odmocnin • pojem reálného čísla	8.
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor, metrické vlastnosti základních rovinných útvarů užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	• Pythagorova věta • pojem • výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku • užití Pythagorovy věty	8.
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	• mocniny s přirozeným mocnitelem • čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem • zápis čísla pomocí mocnin deseti • početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	8.
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	• lineární rovnice • rovnost	8.
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic; analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	• slovní úlohy	8.
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů; načrtne a sestojí rovinné útvary	• kruh, kružnice • vzájemná poloha přímky a kružnice • vzájemná poloha dvou kružnic • délka kružnice • obsah kruhu	8.
odhaduje a vypočítá povrch a objem těles; načrtne a sestojí sítě základních těles; načrtne a sestojí obraz jednoduchých těles v rovině	• válec • pojem povrch válce • objem válce	8.
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	• konstrukční úlohy • jednoduché konstrukce • množiny všech bodů dané vlastnosti • Thaletova kružnice • konstrukční úlohy	8.
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data; porovnává soubory dat, čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů • základní statistické pojmy • základní charakteristiky statistického souboru	8.

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: MATEMATIKA	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	• opakování učiva 8. ročníku • opakování učiva a příprava na přijímací zkoušky • výrazy • pojem lomený výraz • početní operace s lomenými výrazy	9.
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	• rovnice s neznámou ve jmenovateli	9.
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav; analyzuje a řeší jednoduché problémy, užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• soustavy rovnic • soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic • číselné a logické řady	9.
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data; porovnává soubory dat; vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem; matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	• funkce • pravoúhlá soustava souřadnic • pojem funkce • lineární funkce (přímá úměrnost) • lomená funkce • kvadratická funkce	9.
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor; užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (procentem)	• finanční matematika • základní pojmy finanční matematiky	9.
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků; určuje velikost úhlu měřením a výpočtem; řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí; analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• podobnost • věty o podobnosti trojúhelníků • goniometrické funkce ostrého úhlu pravoúhlého trojúhelníku • užití goniometrických funkcí při výpočtech délek stran a velikostí ostrých úhlů pravoúhlých trojúhelníků • další užití goniometrických funkcí v praxi	9.
odhaduje a vypočítá povrch a objem těles; načrtne a sestrojí síť základních těles, načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině; určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti	• tělesa • kužel • jehlan • koule • povrch a objem těles	9.

5.3. Informatika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat,

a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Oblast zahrnuje vyučovací předmět

Informatika 1. a 2. stupeň

5.3.1. Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika a její aplikace je vyučován ve 4. až 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- využívá informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- vyhledává, třídí a zpracovává potřebné informace

Kompetence k řešení problémů

- seznamuje se s různými zdroji informací, které vedou k řešení problémů

- ověřuje si získané informace

Kompetence komunikativní

- seznamuje se s různými typy textů a obrazových materiálů
- využívá širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- pracuje a dodržuje stanovená pravidla pro činnost skupiny

Kompetence občanské

- seznamuje se s legislativními a morálními zákony (autorský zákon, ochrana osobních údajů, softwarové pirátství apod.)
- využívá kritické myšlení nad obsahem sdělení zpracovávaných informací

Kompetence pracovní

- pracuje podle návodu, předem stanoveného postupu a hledá vlastní postup

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu informatika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace, používá je při plnění zadaných úkolů v informatice i v ostatních předmětech – projekty
- volí si postup, formu odpovídající věku a zkušenostem pro zpracování daných úkolů
- samostatně vyhledává informace pro svou práci a umí je zhodnotit

Kompetence k řešení problémů

- vyhledává na internetu informace, které využívá k řešení problémů
- pracuje samostatně a své řešení problému prezentuje

Kompetence komunikativní

- využívá komunikační a informační prostředky ke komunikaci se světem

Kompetence sociální a personální

- při práci ve skupině je aktivní, podílí se na utváření pravidel, plní své úkoly, jak nejlépe dokáže
- nabízí pomoc a dokáže využít pomoc ostatních

- při možnosti vybírat si formy a metody práce dokáže splnit zadaný úkol, dosáhne uspokojení z vykonané práce – posiluje sebedůvěru

Kompetence občanské

- dokáže chápat a respektovat principy zákonů v informační technologii i společenských norem a je si vědom svých práv a povinností

Kompetence pracovní

- respektuje pravidla určená pro práci s počítačem a přídatnými zařízeními
- využívá znalostí a zkušeností získaných z různých předmětů pro svůj rozvoj při vytváření projektů a samostatné práci
- respektuje pravidla určená pro práci s počítačem a přídatnými zařízeními
- využívá znalostí a zkušeností získaných z různých předmětů pro svůj rozvoj při vytváření projektů a samostatné práci

Oblast: INFORMATIKA	Předmět: INFORMATIKA	Období: 4.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	• digitální zařízení • zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace • ovládání myši • kreslení čar, vybarvování • používání ovladačů • ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) • kreslení bitmapových obrázků • psaní slov na klávesnici • editace textu • ukládání práce do souboru • otevírání souborů • přehrávání zvuku • využití digitálních technologií v různých oborech • ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele • práce se soubory • propojení technologií, internet • sdílení dat, cloud • technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken)	4.
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	• sestavení programu a oživení robota • ovládání světelného výstupu • ovládání motoru • opakování příkazů • ovládání klávesnicí – události • ovládání pomocí senzoru	4.
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji vyčte informace z daného modelu	• piktogramy, emodži • kód • přenos na dálku, šifra • pixel, rastr, rozlišení • tvary, skládání obrazce	4.

Oblast: INFORMATIKA	Předmět: INFORMATIKA	Období: 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
INFORMAČNÍ SYSTÉMY uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	• data, druhy dat • doplňování tabulky a datových řad • kritéria kontroly dat • řazení dat v tabulce • vizualizace dat v grafu • systém, struktura, prvky, vztahy	5.
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	• příkazy a jejich spojování • opakování příkazů • pohyb a razítkování • ke stejnému cíli vedou různé algoritmy • vlastní bloky a jejich vytváření • kombinace procedur • kreslení čar • pevný počet opakování • ladění, hledání chyb • vlastní bloky a jejich vytváření • změna vlastností postavy pomocí příkazu • náhodné hodnoty • čtení programů • programovací projekt • ovládání pohybu postav • násobné postavy a souběžné reakce • modifikace programu • animace střídáním obrázků • spouštění pomocí událostí • vysílání zpráv mezi postavami • čtení programů • programovací projekt	5.
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji vyčte informace z daného modelu	• graf, hledání cesty • schémata, obrázkové modely • model	5.

Oblast: INFORMATIKA	Předmět: INFORMATIKA	Období: 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	• přenos informací, standardizované kódy • znakové sady • přenos dat, symetrická šifra • identifikace barev, barevný model • vektorová grafika • zjednodušení zápisu, kontrolní součet • binární kód, logické A a NEBO	6.
INFORMAČNÍ SYSTÉMY získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	• data v grafu a tabulce • evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce • kontrola hodnot v tabulce • filtrování, řazení a třídění dat • porovnání dat v tabulce a grafu	6.

sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	● řešení problémů s daty ● školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva	
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	● vytvoření programu ● opakování ● podprogramy	6.

Oblast: INFORMATIKA	Předmět: INFORMATIKA	Období: 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	● Opakování s podmínkou ● Události, vstupy ● Objekty a komunikace mezi nimi ● Větvení programu, rozhodování ● Grafický výstup, souřadnice ● Podprogramy s parametry ● Proměnné	7.
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	● Standardizovaná schémata a modely ● Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu ● Orientované grafy, automaty ● Modely, paralelní činnost	7.
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE	● Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému ● Správa souborů, struktura složek	7.

ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos vybírání nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	• Instalace aplikací, aktualizace • Domácí a školní počítačová síť • Fungování a služby internetu • Princip e-mailu • Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa • Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	
---	---	--

Oblast: INFORMATIKA	Předmět: INFORMATIKA	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	• Sestavení a oživení robota • Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním • Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) • Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) • Čtení programu • Projekt Můj robot • Sestavení programu a oživení Micro:bitu • Ovládání LED displeje • Tlačítka a senzory náklonu • Připojení sluchátek, tvorba hudby • Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru • Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově • Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu	8.
INFORMAČNÍ SYSTÉMY vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	• Relativní a absolutní adresy buněk • Použití vzorců u různých typů dat • Funkce s číselnými vstupy • Funkce s textovými vstupy • Vkládání záznamu do databázové tabulky • Řazení dat v tabulce • Filtrování dat v tabulce • Zpracování výstupů z velkých souborů dat	8.

Oblast: INFORMATIKA	Předmět: INFORMATIKA	Období: 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný	• Programovací projekt a plán jeho realizace • Popsání problému • Testování, odladění, odstranění chyb • Pohyb v souřadnicích • Ovládání myši, posílání zpráv • Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu • Nástroje zvuku, úpravy seznamu	9.

algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	● Import a editace kostýmů, podmínky ● Návrh postupu, klonování. ● Animace kostýmů postav, události ● Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné ● Výrazy s proměnnou ● Tvorba hry s ovládáním, více seznamů ● Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Hardware a software ● Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí ● Operační systémy: funkce, typy, typické využití ● Komprese a formáty souborů ● Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě ● Typy, služby a význam počítačových sítí ● Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa ● Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud ● Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL ● Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) Bezpečnost ● Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy ● Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita ● Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat ● Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	9.

5.4. Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast člověk a jeho svět je určen pro všechny ročníky 1. stupně.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných

stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Tato oblast vyžaduje velkou škálu forem realizace. Často začleňujeme krátkodobé projekty. Při pobytech ve zdravotně příznivém prostředí využíváme možnosti, které nabízí okolní terén. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět realizujeme také prostřednictvím dlouhodobých (celoročních) ročníkových nebo celoškolních projektů.

Jednotlivé předměty vzdělávací oblasti se snažíme během dne (týdne) vhodně propojovat s ostatními předměty.

Oblast se vyučuje v 1. ročníku dvě hodiny, ve 2. a 3. ročníku tři hodiny (v době plavání 2 hodiny), ve 4. a 5. ročníku čtyři hodiny týdně.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět:

Prvouka (1. až 3. ročník)

Vlastivěda (4. až 5. ročník)

Přírodověda (4. až 5. ročník)

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- využívá různé způsoby, metody a strategie učení a samostatně organizuje a řídí vlastní učení
- aktivně vyhledává a třídí informace, propojuje je a systematizuje
- samostatně pozoruje a porovnává získané výsledky
- poznává smysl a cíl učení a posuzuje vlastní pokrok
- uvědomuje si potřebu dalšího studia a celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vnímá problémové situace ve škole i mimo ni, učí se rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- vnímá různé zdroje informací a využívá je k řešení problémů, ověřování a srovnávání

Kompetence komunikativní

- výstižně a logicky formuluje své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- seznamuje se s různými typy textů a obrazových materiálů k probíraným tématům (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody)
- využívá širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- pracuje ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání i zpracovávání informací v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru
- využívá možností pro stanovení pravidel pro činnost skupiny a dodržuje je
- individuálním přístupem získává sebedůvěru a samostatnost

Kompetence občanské

- na základě příkladů z historie respektuje přesvědčení druhých lidí
- chápe základní vztahy v různých ekosystémech i souvisejících environmentálních problémech
- seznamuje se s jednotlivými složkami životního prostředí i prostředí jako celku

Kompetence pracovní

- poznává vlastnosti některých materiálů
- je si vědom zdravotních a hygienických rizik při práci a eliminuje je
- pracuje podle návodu, předem stanoveného postupu a hledá vlastní postup

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu člověk a jeho svět jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- žáky vedeme k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět
- umožňujeme jim poznávání podstaty zdraví i příčiny nemocí
- upevňujeme jejich preventivní chování
- učíme je orientaci ve světě informací, časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- pomáháme jim řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- motivujeme žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- upevňujeme u žáků účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- umožňujeme žákům poznávat a ovlivňovat jejich jedinečnost
- pomáháme žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učíme je pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívat různé informační zdroje

Kompetence komunikativní

- pomáháme žákům rozšiřovat si slovní zásobu v osvojených tématech
- učíme je pojmenovávat pozorované skutečnosti a zachycovat je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- podporujeme u žáků prezentaci jejich myšlenek a názorů
- motivujeme je k diskuzi, kladení otázek k věci
- vedeme je k samostatnosti a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, věcné argumentaci a zdůvodňování vlastních závěrů

Kompetence sociální a personální

- podporujeme práci žáků ve skupinách, jejich vzájemnou pomoc a efektivní spolupráci na řešení problémů
- učíme je vzájemnému naslouchání, respektování názorů druhých
- umožňujeme jim přirozeně vyjadřovat pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- vedeme žáky k oceňování názorů a přínosů

Kompetence občanské

- učíme žáky ohleduplnosti k přírodě i kulturním výtvorům
- motivujeme žáky k hledání možností aktivního uplatnění při ochraně přírody
- vedeme žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

- zohledňujeme soudobý stav poznání a technického rozvoje
- vedeme žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- učíme je používat různé materiály, nástroje a vybavení

5.4.1. Prvouka, přírodověda a vlastivěda

Charakteristika vzdělávacích předmětů

Vzdělávací obsah předmětu prvouka, vlastivěda a přírodověda je členěn do *pěti tematických okruhů*. V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly jsou zadávány tak, aby přirozeným způsobem probouzely v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjely jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd. V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pracují s názornými pomůckami, pozorují přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v přírodě a okolí. Hlavním cílem předmětu prvouka je vzbudit v dětech zájem o přírodu a o její ochranu.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Prvouka

Předmětem prvouka se prolínají různé ročníkové projekty.

Oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT	Předmět: PRVOUKA	Období: 1. - 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí	• rodina, domov, vlast, vztahy mezi členy rodiny, pravidla rodinného života: práva a povinnosti jejích členů • PT: Osobnostní a sociální výchova (Osobnostní rozvoj: rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena a kreativita; Morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje a praktická etika)	1. – 3.
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům	• osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům • ohleduplnost, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům • vztahy mezi lidmi • PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální rozvoj: poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace)	1. – 3.
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• základní orientace v čase • den, týden, měsíc, rok, denní režim • minulost, přítomnost a budoucnost	1. – 2.
pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• charakteristika ročních období, pozorování změn počasí • reakce rostlin a živočichů na roční období • PT: Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředím)	1. – 3.
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím	• lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy • péče o zdraví	1. – 3.

elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• správná životospráva, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim	
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• osobní bezpečí, krizové situace a situace hromadného ohrožení • čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	1. – 3.
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných; uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	• znalost pravidel silničního provozu • dopravní značky předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) a jiné	1. – 3.
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• správné a bezpečné chování při mimořádných událostech • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	1. – 3.
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• práce s plánem své obce • osobní bezpečí • riziková místa a situace	2. – 3.
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	• název obce a jejích částí • význačné orientační body, historická a památná místa v obci	2. – 3.
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• pracovní činnosti lidí: tělesná a duševní práce • různá povolání • volný čas a jeho využití	2. – 3.
vyjmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	• kultura a historie naší obce, města	2. – 3.
uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• proměny způsobu života v minulosti a přítomnosti	2. – 3.
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• rozlišení živé a neživé přírody • základní význam vody, vzduchu, ohně a půdy • podmínky života na Zemi ^{CP 5}	2. – 3.
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečnou podobou přírody a činnostmi člověka	• neživá příroda	3.
provádí jednoduché pokusy, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	• pozorování a porovnávání vlastností vody, vzduchu, přírodnin	2. – 3.
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• první pomoc – přivolání pomoci, pomoci v případě ohrožení fyzického duševního zdraví • krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru • pravidla chování ve školním řádu	3.

Vlastivěda

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách.

Součástí předmětu vlastivěda jsou různé projekty.

Oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT	Předmět: VLASTIVĚDA	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	orientace v místě a prostoru	4. - 5.
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- práce s kompasem a mapou, - určování světových stran v přírodě	4. - 5.
rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	- orientace podle náčrtů, plánů a map - zeměpisné pojmy	4. – 5.
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	- ČR – zeměpisné, hospodářské, politické a zemědělské údaje - Evropa a svět - státy a města PT: Evropa v globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímají, objevujeme svět a Evropu, jsme Evropané)	4. – 5.
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- ČR – státní zřízení, orgány státní moci, státní symboly, významné osobnosti naší politiky - armáda ČR	4.
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- mezilidské vztahy, pravidla slušného chování PT: Výchova demokratického občana (občanská společnost, občan-občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)	4.
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou	- lidská práva a práva dítěte - protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci	4. – 5.
orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže na možnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	- základní formy vlastnictví - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz; způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	4.
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	- čas, časová osa - Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci a Habsburkové v našem kraji - historický přehled – znalost významných dní v roce	4. - 5.
využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	obrázky našich dějin, český stát, Velká Morava	4. - 5.
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	vznik ČSR, vznik ČR, území českého státu v proměnách času, tradice	5.

Přírodověda

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, v okolí školy nebo v počítačové učebně. Součástí předmětu přírodověda jsou různé projekty.

Oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT	Předmět: PŘÍRODOVĚDA	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečnou podobou přírody a činností člověka	• živá a neživá příroda, vztahy	4.
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	• Země	4.
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	• Vesmír	5.
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	• fauna a flora v jednotlivých podnebných pásech • přizpůsobivost organismů	5.
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	• dělení organismů, práce s atlasy a klíči	4. – 5.
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• člověk a příroda – ekologie • <i>PT: Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí)</i>	4. – 5.
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• pokusy – postup práce, výstupy (veličiny)	4.
využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	• péče o zdraví, lidské tělo – orgány, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka	5.
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	• vývoj člověka – etapy vývoje	4.
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	• denní režim – plánování, uspořádání času	4.
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	• chování v krizových situacích	5.
vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	• dopravní výchova – dopravní situace, značky, správné chování v dopravním provozu, povinné vybavení cyklisty, první pomoc	4. – 5.
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	• drogy – prevence, návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím sociálních sítí • označování nebezpečných látek	5.
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	• zdravotní osvěta	5.

	• nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) • sexuální výchova	
rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	• poskytnutí první pomoci při drobných poraněních • prevence úrazů a nemocí	4. – 5.

5.5. Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty

Dějepis

Výchova k občanství

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečností, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti

- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Rozvoj klíčových kompetencí žáků (společné pro oba vyučovací předměty)

Kompetence k učení

- chápe probírané oblasti v historicko-společenském kontextu
- vyhledává a třídí informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií
- seznámí se s termíny vzdělávacích oborů dějepis a výchova k občanství
- chápe společenské problémy minulosti a současnosti

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji
- při řešení problémů objevuje paralely s historií
- svá řešení posuzuje z nejrůznějších společenských aspektů

Kompetence komunikativní

- souvisle a výstižně formuluje své názory na společenské dění
- pochopí potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývá se jím
- osvojí si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučí se je tvořivě využívat jako nástroje poznání
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů

Kompetence sociální a personální

- chápe význam týmové práce a postavení samostatné práce
- uvědoměle přijímá, získává role v různých skupinách
- seznámí se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu
- naučí se diskutovat

Kompetence občanské

- přijímá základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- pozná naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítí potřebu je chránit
- respektuje přesvědčení druhých lidí a váží si jejich vnitřních hodnot

- nachází nenásilné cesty k řešení konfliktů

Kompetence pracovní

- nachází způsoby, jak využívat znalostí získaných ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- samostatně organizuje vlastní práci
- rozvíjí své myšlení a nachází nová řešení

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

5.5.1. Dějepis

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Předmět je vyučován v 6., 7., 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: DĚJEPIS	Období: 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
ČLOVĚK V DĚJINÁCH uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	• význam zkoumání dějin	6.
uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	• získávání informací o dějinách, historické prameny	6.
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí chronologicky hlavní historické epochy v chronologickém sledu	• historický čas a prostor	6.
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	• počátky lidské společnosti • člověk a lidská společnost v pravěku	6.

uvede příklady archeologických kultur na našem území		
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	6.
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	antické Řecko a Řím	6.
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	- střední Evropa a její styky s antickým Středomořím - formy vlády ve starověku: přímá demokracie, despotie, oligarchie, diktatura	6.

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: DĚJEPIS	Období: 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vznik států	- nový etnický obraz Evropy - utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj	7.
objasní situaci Velkomoravské říše, vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	7.
vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	křesťanství, papež, císařství, křížové výpravy, islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové a Turci)	7.
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev, kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost	7.
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	renesance, humanismus, reformace a jejich šíření Evropou	7.
vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	husitství	7.
popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	zámořské objevy a počátky dobývání světa	7.

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: DĚJEPIS	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy, jeho postavení uvnitř habsburské monarchie objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	- český stát a velmoc v 15. – 17. století - český stát a velmoc v 18. století	8.

rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	● barokní kultura a osvícenství	8.
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	● vývoj v Anglii, Francii, u nás, vznik USA	8.
objasní souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě	● velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět	8.
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národním hnutím vybraných evropských národů	● utváření novodobého českého národa ● revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů ● politické proudy – konservatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus, ústava, politické strany, občanská práva	8.
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi, vymezení význam kolonií	● konflikty mezi velmocemi, kolonialismus ● kulturní rozrůzněnost doby	8.

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: DĚJEPIS	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
MODERNÍ DOBA na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	● první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	9.
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	● nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě, vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy	9.
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitního režimu a vypjatého nacionalismu	● mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech ● totalitní systémy (komunismus, fašismus, nacismus) ● důsledky pro Československo a svět	9.
na příkladech vyloží význam pojmů antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	● druhá světová válka, holocaust ● situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj ● politické, mocenské a ekonomické důsledky války	9.
zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí		
ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	● studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření ● vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)	9.

	• vývoj Československa a od roku 1945 do roku 1989 • vznik České republiky	
posoudí postavení rozvojových zemí	• rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět	9.
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	• problémy současnosti • věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje • sport a zábava	9.

5.5.2. Výchova k občanství

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Výchova k občanství se vyučuje jako samostatný předmět pouze na 2. stupni od 6. do 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	Období: 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	• má vlast – vlastenectví • státní symboly, státní svátky a významné dny • významné události a osobnosti z historie naší vlasti	6.
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	• život v rodině a ve škole • zásady lidského soužití, pravidla chování • obec – řízení obce, důležité instituce, zajímavá a památná místa, rodáci a tradice • PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální rozvoj: poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace) • mini-úvod do lidských práv – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana • vztahy mezi lidmi – mezilidská komunikace • konflikt a jeho řešení • lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost, nerovnost, rovné postavení žen a mužů • problémy lidské nesnášenlivosti – diskriminace, rasismus • morálka a svědomí	6.

Oblast:	Předmět:	Období:
---------	----------	---------

ČLOVĚK A SPOLEČNOST	VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	7.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	- člověk a kultura – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní instituce - národnostní menšiny	7.
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	- masová kultura - prostředky komunikace	7.
rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	- majetek v našem životě - druhy potřeb - formy vlastnictví - hospodaření – rozpočet domácnosti	7.
rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	- řízení společnosti - formy státu - principy demokracie - politický pluralismus - volby a volební právo – význam a formy voleb do zastupitelstev - samospráva x státní správa PT: Výchova demokratického občana (občanská společnost, občan-občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)	7.
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování; uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	- svět kolem nás – evropská integrace, Evropská unie - významné mezinárodní organizace – Rada Evropy, OSN, NATO PT: Evropa v globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímají, objevujeme svět a Evropu, jsme Evropané)	7.

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	- sebepojetí, sebepoznání, sebehodnocení - osobní potenciál – vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady PT: Osobnostní a sociální výchova (Osobnostní rozvoj: rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu a kreativita;	8.

	<i>Morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje a praktická etika)</i>	
posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	• význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji • osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna	8.
kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	• člověk v sociálních vztazích – vnímání, prožívání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, stereotypy v posuzování druhých lidí • stres, konflikt	8.
rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	• složky státní moci – moc zákonodárná, moc výkonná, moc soudní • Ústava ČR	8.
na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	• výroba, obchod, služby • principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace • podstata fungování trhu • nejčastější právní formy podnikání	8.

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci	• právo v každodenním životě • na úřadě, právo na informace, povinnosti úředníků, vyřizování záležitostí na úřadě, naše povinnosti a práva, dodržování pravidel slušného chování • smlouvy, občanskoprávní smlouvy, jejich náležitosti, uzavírání smluv, smlouva o dílo, smlouva kupní, zakázka, závazky, pohledávky	9.
dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	• odpovědi práva ČR • právní řád ČR – význam a funkce právního řádu, zákony, právní předpisy a právní normy a jejich publikování, právní vědomí	9.
objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	• občanskoprávní vztahy, právní vztahy, fyzická a právnická osoba, vlastnictví, dědictví, pracovní právo	9.
přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	• základní práva spotřebitele • lidská práva – právo v každodenním životě	9.
rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	• právní ochrana • občanské soudní řízení • orgány právní ochrany a sankce • přestupky a správní řízení	9.
rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	• trestní právo	9.

dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání	● protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postížitelnosti ● porušování práv k duševnímu vlastnictví	9.
rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	● stát a národní hospodářství ● státní rozpočet ● daně ● sociální síť státu ● sociální politika státu	9.
vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít uvede a porovná neobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	● peněžní ústavy, Česká národní banka, bankovní služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků, úrok, úvěr, splátkový prodej, leasing, elektronické bankovníctví	9.
uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	● globalizace – projevy, klady a zápory ● významné globální problémy	9.
zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	● krizové situace	9.

5.6. Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast směřuje žáky k orientaci v životě, celistvosti jeho chápání. Je určena pro 2. stupeň základní školy. Dotýká se v souvislostech i oblastí dalších, žáci poznávají složitosti světa kolem sebe, je jim nabízena možnost chápat souvislosti mezi přírodou a lidskými činnostmi. Přibližují se tak reálnému světu za branou školy.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

Fyzika
Chemie
Přírodopis
Zeměpis

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- osvojuje si obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých oborů
- vyhledává v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje
- prostřednictvím vhodně volených zadání poznává smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- vytváří si komplexní pohled na matematické a přírodní vědy
- v týmu i samostatně experimentuje a porovnává dosažené výsledky

Kompetence k řešení problémů

- chápe význam kontroly dosažených výsledků

- uvědomuje si, že důležité je i zjištění, že úloha má více, nebo žádné řešení
- hledá vlastní postup při řešení problémů
- získává informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků a umí je obhajovat

Kompetence komunikativní

- rozumí různým typům grafů a umí je sestavit
- sestavuje znění vypočítaných výsledků srozumitelně a v logickém sledu
- spolupracuje při řešení složitějších matematických zadání ve dvojici, v menší skupině
- při společné práci komunikuje způsobem, který umožní kvalitní spolupráci, a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovuje pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržuje je

Kompetence občanské

- uvědomuje si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlíží na ně komplexně
- poskytuje podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích
- chápe výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- umí bezpečně používat rýsovací a další potřeby a udržuje je v pořádku tak, aby byla zajištěna jejich funkčnost
- přistupuje kriticky k výsledkům, kterých dosáhl, dokáže stanovovat kritéria hodnocení vlastní práce
- dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

5.6.1. Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních zákonů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy, vede k vytváření a ověřování hypotéz.

Učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi.

Směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů, podporuje vytváření otevřeného a kritického myšlení, logického uvažování. Důraz je kladen na dodržování pravidel bezpečného chování v učebně.

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací viz tab. str. 31.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vyhledává, třídí a propojuje informace
- používá terminologii
- samostatně měří, experimentuje a porovnává získané informace
- nalézá souvislosti mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- učí se využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a volba vhodného postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- komunikuje se spolužáky, respektuje názory druhých, diskutuje
- formuluje své myšlenky v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- při skupinovém vyučování spolupracuje při řešení problémů
- projevuje přirozenou sebedůvěru a pocit zodpovědnosti
- snaží se ochotně pomáhat

Kompetence občanské

- šetrně využívá elektrické energie, posuzuje efektivitu jednotlivých energetických zdrojů
- učí se upřednostňovat obnovitelné zdroje ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

- uvědomuje si význam dodržování pravidel bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a z kvalitnil výsledky své práce
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu fyzika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vyžadujeme používání odborné terminologie
- vedeme žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- podporujeme nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci snaží o nalezení problému, formulace, hledání a volbu vhodného postupu k jeho řešení a vyhodnocení získaných dat
- podporujeme u žáků nalezení různých variant řešení úkolů v praxi

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názoru druhých, na diskuzi
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinového vyučování k vedení žáků ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti a ochotě pomoci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů, k ochraně životního prostředí
- podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů energie ve svém osobním životě

Kompetence pracovní

- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup při plnění zadaných úkolů
- vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními pomůckami, přístroji a zařízeními

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: FYZIKA	Období: 6. - 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	• látka a těleso	6. - 7.
uveďte konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	• částicové složení látek, složení atomu • látky pevné, kapalné, plynné • délka • hmotnost	6. - 7.
předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	• objem • teplota • čas	6. - 7.
rozezná zda na těleso v konkrétní situaci působí síla	• gravitační pole, těžiště tělesa, síla, třecí síla, magnetické pole	6. - 7.
využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	• hustota	6. - 7.
využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles rozhodne jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	• pohyb tělesa, okamžitá a průměrná rychlost • otáčivé účinky síly, páka, kladka	6. - 7.
určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	• skládání sil, výslednice sil	6. - 7.
využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	• světlo, zdroj světla	6. - 7.

rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	● odraz světla, zrcadla ● lom světla, optické čočky	6. - 7.
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	● tlak, tlaková síla, Pascalův zákon, hydrostatický tlak, Archimédův zákon, atmosférický tlak	6. - 7.
využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	● mechanická práce, výkon	6. - 7.
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	● elektrické pole, elektrický proud, elektrické napětí, jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod, pravidla bezpečné práce s elektřinou, zkrat	6. - 7.

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: FYZIKA	Období: 8. - 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	● elektrické pole, elektrický proud, elektrické napětí, jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod, pravidla bezpečné práce s elektřinou, zkrat, pojistka	8. - 9.
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	● vodič, izolant, polovodič, vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech	8. - 9.
využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	● elektromagnetická indukce, střídavý proud, transformátor, výroba a přenos elektrické energie	8. - 9.
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	● tepelné jevy v každodenním životě ● tepelná výměna, teplo přijaté a odevzdané tělesem, změny skupenství ● teplo, vnitřní energie	8. - 9.
rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	● akustika, zvuk, zdroj zvuku, šíření zvuku, odraz zvuku, tón, kmitočet tónu, hlasitost zvuku	8. - 9.
objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	● vesmír, sluneční soustava	8. - 9.

5.6.2. Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu chemie směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor, vede žáka k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů. Učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy, využívat poznatky k rozvíjení odpovědných občanských postojů. Vede žáky k získávání a upevňování dovedností, zachovávání

pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a rozvíjí dovednosti poskytnutí první pomoci při úrazech nebezpečnými chemickými látkami a přípravky. Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou. Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a laboratoře, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- pozoruje a zjišťuje chemické vlastnosti látek, přeměny a podmínky, za kterých tyto přeměny nastávají
- hledá souvislosti mezi jevy a jejich vysvětlením
- správně používá chemické termíny, symboly a značky
- samostatně nebo ve skupině formuluje závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

- orientuje se v problémových situacích souvisejících s učivem chemie
- volí různé způsoby řešení
- obhájí svá rozhodnutí
- promýšlí pracovní postupy při praktických cvičeních
- nachází příklady chemických dějů a jevů z běžné praxe k vysvětlování jejich chemické podstaty
- aplikuje poznatky v praxi

Kompetence komunikativní

- správně užívá chemické symboly a značky
- vhodně argumentuje
- v rámci plnění úkolů efektivně komunikuje s okolím

Kompetence sociální a personální

- respektuje názory ostatních
- spolupracuje a smysluplně diskutuje o problému

Kompetence občanské

- respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- chová se zodpovědně, v krizových situacích je schopen přivolat pomoc, případně poskytnout první pomoc

Kompetence pracovní

- bezpečně a účinně používá materiály, nástroje a vybavení
- dodržuje vymezená pravidla a povinnosti z hlediska ochrany zdraví svého i druhých a ochraňuje životní prostředí
- využívá poznatky v běžné praxi

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu chemie jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- nabízíme žákům řadu aktivačních metod i tradičních postupů, které jim přiblíží problematiku různých oborů chemie, včetně bezpečného zacházení s chemickými látkami a jejich aplikaci v nejrůznějších oblastech života i environmentalistice
- předkládáme žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů s tematikou chemizace, environmentalistiky a globalizace. Vedeme je k jejich pravidelnému využívání a hledání souvislostí pro sebe i společnost.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k porovnávání odborných názvů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností o chemických látkách, jejich vlastností, používání, chemizaci průmyslu a jeho vlivu na životní prostředí i zdraví lidí
- nabádáme žáky k samostatnému pozorování chemických dějů a vlastností látek, provádění experimentů i řešení praktických úkolů, včetně vyhodnocování výsledků svého pozorování, vyvozování závěrů a souvislostí
- předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování, řešení úkolů a hledání stávajících i objevování nových souvislostí v rámci zdraví a jeho ochrany, bezpečnosti práce, environmentální výchovy a globalizace

Kompetence komunikativní

- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění textům, vzorcům, schémátům i obrazovým materiálům, souvisejícím se stavbou atomů, molekul, prvků, směsí, sloučenin a chemickými technologiemi výroby i přírodních jevů
- umožňujeme žákům poznávat základní chemické značky, vzorce, rovnice, R-věty, S-věty a používané symboly na etiketách chemických výrobků
- vedeme žáky k formování vlastního názoru na problematiku používání přírodních a uměle vytvořených látek, zvláště pak zdraví ohrožujících výrobků, jedů, žíravín, drog a omamných látek, včetně výrobků běžně používaných v domácnostech na bázi chemických technologií
- podporujeme obhájení vlastního názoru na recyklaci, chemizaci, používání návykových látek, využití netradičních biotechnologií a jaderné energie

Kompetence sociální a personální

- navozujeme dostatek situací, které vedou k vědomí odlišnosti i jedinečnosti každého člověka a budou rozvíjet pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností ovlivňování nejen svého zdraví, ale i zdraví celého lidstva
- vytváříme dostatek příkladů k poznání potřeb a vzájemného respektu všech lidských jedinců, národností i států

Kompetence občanské

- nabízíme žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností v souvislosti se zdravím a ochranou životního prostředí, a to včetně řešení modelových situací a jejich vlastních zkušeností z běžného života, kdy se jednalo o ochranu vod, ovzduší a bezpečnost při práci s chemikáliemi
- dostatečně varujeme před zneužíváním tísňových linek (lékařské pomoci, policie, hasiči)

- vedeme žáky k ocenění pomoci mezi státy vzhledem ke strategickým energetickým zásobám a nutností spolupráce (ropovod, plynovod, elektrifikace, úložiště jaderných odpadů)

Kompetence pracovní

- nabízíme dostatek možností k nácviku praktických dovedností při zacházení s chemikáliemi, laboratorním náčiním, pomůckami, obsluhou jednoduchých aparatur a přístrojů
- vedeme k osvojení si dovedností spojených s prováděním jednoduchých chemických pokusů, pozorováním vlastností látek při chemických reakcích či vysvětlování chemických dějů
- dáváme možnost prohloubit teoretické znalosti praktickým skládáním stavebnic a modelů, abychom usnadnili pochopení principů vazeb atomů v molekule, odvozování derivátů, struktury makromolekul
- umožňujeme poznávání zásad bezpečnosti práce s chemikáliemi, zejména běžně prodávanými hořlavinami, žiravinami, zdraví škodlivými a jedovatými látkami
- zároveň dbáme na to, aby žáci dokázali poskytnout první pomoc při nehodách či úrazech způsobených těmito látkami
- trváme na bezpodmínečném pochopení správných reakcí při jakékoliv chemické havárii, nehodě, vyhlášení chemického či radioaktivního poplachu, požáru
- řešíme modelové situace na podkladě skutečných událostí s důrazem na nutnost zachování klidu a disciplíny

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: CHEMIE	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE určí společné a rozdílné vlastnosti látek; pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí;	• vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek • zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě • nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam • mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	8. – 9.
SMĚSI rozlišuje směsi a chemické látky; vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení; navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi; rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití;	• směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) • voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody • vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	8. – 9.
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech; orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	• částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony • prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo • chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	8. – 9.

CHEMICKÉ REAKCE rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání; aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost - klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní - faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza - chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou	8. – 9.
ANORGANICKÉ SLOUČENINY porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí; orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	- oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů - kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů - solí kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	8. – 9.
ORGANICKÉ SLOUČENINY rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití; zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy; rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití; uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	- uhlovodíky – základní jednoduché názvosloví, příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků - paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva - deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin - přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle	8. – 9.
CHEMIE A SPOLEČNOST zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi; aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe; orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	- chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze - průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika - plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace - detergenty, a pesticidy, a insekticidy - hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti - léčiva a návykové látky	8. – 9.

5.6.3. Přírodopis

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vyučovací předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními vzdělávacími obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, která navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

Směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny a poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním zákonitostem. Umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování a směřuje žáky k orientaci v životě, celistvosti jeho chápání. Učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě a vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích. Seznamuje žáka se stavbou živých organismů.

Přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět na druhém stupni v 6. až 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vyhledává, třídí a propojuje informace
- správně používá terminologii
- samostatně pozoruje a porovnává získané informace
- nalézá souvislosti

Kompetence k řešení problémů

- hledá vlastní postupy při řešení problémů
- získává informace k dosažení cíle
- vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků, obhájí výsledky své práce

Kompetence komunikativní

- aktivně se zapojuje do diskuze mezi žáky, respektuje názory ostatních
- formuluje vlastní myšlenky v písemné i mluvené formě
- prezentuje vlastní práce, hodnotí výsledky práce své i ostatních, reaguje na hodnocení, uvádí argumenty, přijímá kritiku

Kompetence sociální a personální

- aktivně spolupracuje při řešení problémů
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dochází k pocitu sebeuspokojení, sebedůvěry a pocitu zodpovědnosti
- dodržuje pravidla pro práci ve skupině

Kompetence občanské

- dodržuje pravidla slušného chování
- uvědomuje si školní povinnosti a přebírá odpovědnost za svou domácí přípravu
- chápe práva a povinnosti v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, na tyto problémy pohlíží komplexně
- chová se odpovědně v krizových situacích

Kompetence pracovní

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami
- samostatně organizuje vlastní práci, navrhuje vlastní postupy a časový rozvrh realizace stanovených cílů

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu přírodopis jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací
- vedeme různými metodami k osvojení si obecně užívaných termínů, symbolů a znaků ekologického přírodopisu
- umožňujeme realizovat vlastní nápady, podněcujeme tvořivost
- podporujeme formování komplexního pohledu na přírodní vědy

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme k hledání různých řešení problému a schopnosti řešení obhájit
- motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- dbáme na to, aby se podíleli na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení práce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k týmové práci při řešení obsáhlejších úkolů
- zdůrazňujeme nutnost komunikace způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- vedeme k sebehodnocení
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovíme pravidla pro práci skupiny i jednotlivce a dbáme na jejich dodržování

Kompetence občanské

- vychováváme environmentálně myslícího jedince
- vedeme k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů a pohlížení na ně komplexně
- klademe důraz na poskytování účinné pomoci (podle svých možností) a zodpovědné chování v krizových situacích

Kompetence pracovní

- podporujeme dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce
- vedeme k dodržování řádů v chráněných oblastech, zoologických a botanických zahradách, muzeích apod.
- vedeme k úctě k práci

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: PŘÍRODOPIS	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	• podmínky života • projevy života	6.
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	• vztahy mezi organismy – potravní řetězce a pyramidy	6.
aplikuje praktické metody poznávání přírody	• mikroskop	6.
uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	• viry a bakterie	6.
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	• sinice, jednobuněčné řasy • mnohobuněčné řasy	6.
rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků aplikuje praktické metody poznávání přírody	• houby a lišejníky	6.
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí aplikuje praktické metody poznávání přírody	• jednobuněčnost vs mnohobuněčnost • prvoci • bezobratlí – žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci	6.
na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	• společenstvo organismů • ekosystémy • zásahy člověka do přírody • ochrana prostředí – chráněné krajinné oblasti, národní parky a přírodní rezervace ^{CP 5}	6.

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: PŘÍRODOPIS	Období: 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	• strunatci – obratlovci	7.
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy aplikuje praktické metody poznávání přírody	• kruhoústí • paryby • ryby • obojživelníci • plazi • ptáci	7.
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	• vyšší rostliny – výtrusné • vyšší rostliny – nahosemenné	7.
vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	• rostlinné orgány • růst a rozmnožování rostlin	7.
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů aplikuje praktické metody poznávání přírody	• krytosemenné rostliny (jednoděložné, dvouděložné)	7.
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	• význam rostlin a jejich ochrana • ekosystémy	7.

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: PŘÍRODOPIS	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	• savci • projevy chování živočichů • rozšíření, význam a ochrana živočichů	8.

aplikuje praktické metody poznávání přírody		
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	• vývoj člověka • buňky, tkáně, orgány • soustava opěrná a svalová • soustava trávicí • soustava dýchací • soustava cévní • vylučovací a kožní soustava • nervová soustava • smysly • žlázy s vnitřní sekrecí • rozmnožovací soustava • ontogeneze člověka	8.
rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	• nemoci, úrazy a prevence • zdravý životní styl	8.
vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	• genetika	8.

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: PŘÍRODOPIS	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody aplikuje praktické metody poznávání přírody	• vznik a stavba Země • vývoj zemské kůry a organismů na Zemi • nerosty a horniny (vznik, vlastnosti, praktický význam a využití) • geologické děje vnější a vnitřní	9.
objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	• ekologie	9.
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	• člověk a životní prostředí ^{CP 5} • PT: Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí) – Projekt: Den Země – viz tabulka str. 22	9.
uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi, různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	• podnebí a počasí ve vztahu k životu • klimatické změny	9.

5.6.4. Zeměpis

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Zeměpis se realizuje v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty, se kterými integruje některá související témata. Tento komplexní přístup zeměpisu naučí žáky pracovat v širším okruhu vzájemných souvislostí a s více zdroji informací.

V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o Zemi jako o vesmírném tělese, o znázornění povrchu Země. Získávají základní vědomosti o přírodních, společenských hospodářských, politických a kulturních poměrech ve své vlasti a obci. Získávají důležité poznatky o světadílech a současných globálních problémech lidstva. Rozšiřují si poznatky z jiných předmětů o krajinné sféře a životním prostředí.

Zeměpis je vyučovací předmět, který se snaží charakterizovat různá území, rozmístění lidí, jevů a událostí v prostředí. Studuje vztahy mezi člověkem a prostředím, uvádí žáky do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a seznamuje je se životem lidí v jednotlivých světadílech, v Evropě, na území ČR, v místních oblastech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomit si civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi, vztah lidí k přírodnímu i společenskému prostředí. Žáci využívají učebnu zeměpisu, ostatní učebny, odbornou počítačovou učebnu, pracují v rámci celé třídy, ve skupinách, dvojicích i jednotlivě. Terénní výuka se uskutečňuje v podobě zeměpisných cvičení a pozorování v bezprostředním okolí školy, komplexní geografické exkurze ve vybraných lokalitách.

Vyučovací předmět zeměpis disponuje časovou dotací v 6. a 7. ročníku 2 hodiny, v 8. a 9. ročníku 1 hodina týdně.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vyhledává, sbírá, zpracovává, třídí a hodnotí geografické informace a data v příslušných informačních zdrojích (na internetu, v rozhlasu, televizi, v odborných encyklopediích a časopisech – texty, obrázky, grafy, tabulky, mapy, statistiky atd.)
- získané poznatky propojuje se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí, vytváří si ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím, mezi přírodou a působením člověka
- zpracovává otázky vztažené ke způsobu a příčinám různých přírodních procesů, hledá řešení a adekvátní odpovědi
- vhodně manipuluje s orientačními, topografickými a meteorologickými pomůckami (kompas, buzola, případně GPS, teploměr, srážkoměr apod.), s globusem, plány, mapami, atlasy, jízdními řády, grafy a statistickými daty
- kontroluje si výsledky pozorování, měření a zkoumání, samostatně hodnotí a porovnává je se svými dosavadními zkušenostmi, znalostmi a dovednostmi a formuluje patřičné závěry

Kompetence k řešení problémů

- vytváří na základě pozorování, osvojených znalostí a dosavadních zkušeností platformu nebo hypotézu k problému či k úkolu, ověřuje ji praktickou činností, klade otázky s geografickou tematikou a objevuje problémy s tím související, řeší problémy na úrovni svých znalostí, ověřuje správnost řešení problémů, odpovídá na geografické otázky
- usiluje o nalezení a pojmenování shodných, podobných a odlišných znaků geografických objektů, jevů a procesů, vyvozuje společně patřičné závěry
- pojmenuje podstatné lokální, regionální a globální problémy přírodní a společenské sféry, diskutuje o nich a usiluje o vhodné způsoby řešení problémů, nenechá se odradit počátečními nezdary, sleduje a hodnotí vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

- formuluje hypotézy, pojmenovává problémy či vlastní názory na konkrétní témata přírodního a společenského prostředí, uvádí skutečnosti, ze kterých vyvozuje své úsudky, vytváří si vlastní názory, formuluje vlastní rozhodnutí a uplatňuje v jednání své názory, využívá dostupné informační a komunikační prostředky, učí se výslovnosti vlastních zeměpisných jmen v cizích jazycích
- konzultuje své názory s vyučujícími i se spolužáky, vhodně argumentuje, spolupracuje na řešení problémů a úloh
- účastní se řízeného dialogu, vyjadřuje své myšlenky a názory v logických postupných krocích

Kompetence sociální a personální

- přijímá svou roli v pracovní skupině a ztotožňuje se s ní, spolupracuje při skupinové práci, vytváří si pozitivní vztah k práci, odpovědně přistupuje k práci své i druhých
- přebírá zodpovědnost za výsledky své činnosti, přijímá, diskutuje a usměrňuje názory druhých
- hodnotí výsledky činnosti skupin i jednotlivců, jedná sebekriticky, chápe potřebu efektivní spolupráce

Kompetence občanské

- uvádí, vysvětluje, objasňuje a zdůvodňuje si na konkrétních příkladech nutnost ochrany přírodního a životního prostředí, zajímá se o prostředí, v němž žije, oceňuje krásy přírody a historických a kulturních objektů, pocítuje občanskou zodpovědnost za zachování životního prostředí a udržitelnost života pro budoucí generace, chápe významy přírodních a společenských hodnot, vystupuje aktivně a prakticky v jejich zájmu
- učí se praktické bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu a v urbanizované krajině, chování a ochraně za mimořádných událostí, uplatňuje osvojené dovednosti i vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě
- prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, vyjadřuje demokratické přístupy v řešení společenských problémů, poznává tradice, zvyky, kultury lidí v jednotlivých světadílech a oblastech

Kompetence pracovní

- bezpečně manipuluje s pomůckami, nástroji, přístroji a materiály při jejich používání v učebnách i v terénní výuce, dodržuje stanovená a vymezená pravidla pracovních činností, uplatňuje osvojené dovednosti i vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě
- informuje se o existenci a šíření moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií, které mají úzký vztah k orientaci, pohybu a pobytu v terénu, k cestování, k rozmístění výrobních a jiných aktivit v prostředí, k ochraně přírodního a životního prostředí, diskutuje o nich s okolím, uplatňuje osvojené vědomosti ve svém životě
- hodnotí kladně svědomitou a systematickou práci spolužáků

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu zeměpis jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, s mapou a vyhledávání informací
- vedeme žáky různými metodami k osvojení si obecně užívaných zeměpisných termínů, symbolů a znaků
- umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost
- podporujeme formování komplexního pohledu na zeměpis jako přírodovědný i společenskovědní obor

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k hledání různých řešení problému a schopnosti řešení obhájit
- motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- dbáme na to, aby se podíleli na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení práce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k aktivnímu zapojení se do diskuse a k vhodné argumentaci
- nabízíme využití informačních a komunikačních prostředků s okolním světem
- zdůrazňujeme nutnost komunikace způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k sebehodnocení
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovíme pravidla pro práci skupiny i jednotlivce a dbáme na jejich dodržování
- umožňujeme zapojení do týmové práce při řešení obsáhlejších úkolů

Kompetence občanské

- podněcujeme žáky k respektování odlišností a přesvědčení druhých, rozvíjíme jejich schopnost empatie
- seznamujeme žáky s národními tradicemi a ochranou kulturního a historického dědictví
- preferujeme znalost základních principů environmentální problematiky a rozhodování se v zájmu ochrany přírody

Kompetence pracovní

- vedeme k úctě a ochraně životního prostředí

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: ZEMĚPIS	Období: 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovná podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy ve vesmíru prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země	• vesmír, sluneční soustava, kosmická tělesa • Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země	6.
prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země; zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	• střídání dne a noci • střídání ročních období • světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas	6.
používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	• komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy	6.

	● základní topografické tvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly ● hlavní kartografické produkty: plán, mapa ● jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky	
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	● statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky ● základní informační geografická média a zdroje dat	6.
rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu; porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	● krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra ● složky a prvky přírodní sféry ● systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně ● systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti	6.
lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny; porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	● světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria ● oceány, polární oblasti ● jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) ● vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	6.

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: ZEMĚPIS	Období: 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny; porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států; zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	● Afrika, Austrálie, Oceánie, Amerika, Asie ● jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) ● vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	7.

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: ZEMĚPIS	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník

Žák:		
lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny; porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států; zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- Evropa - jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	8.
lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	8.
vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy; hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)	8.

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: ZEMĚPIS	Období: 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	- obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky - globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace	9.
zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje; porovná předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně	9.
porovná státy světa a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků	- regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace - hlavní a periferní hospodářské oblasti světa - politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států	9.
lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	9.
porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin;	krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin	9.

uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)		
uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	vztah příroda a společnost – trvale udržitelný rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná přírodní území, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	9.
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy - opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích^{CP 3}	9.
ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu; aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	- cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje - stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu - jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy - hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	9.

5.7. Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Umění a kulturu přibližuje jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky. Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

Hudební výchova 1. a 2. stupeň

Výtvarná výchova 1. a 2. stupeň

Rozvoj klíčových kompetencí žáků (společné pro oba vyučovací předměty)

Kompetence k učení

- stává se vnímavým prostřednictvím vlastní tvorby
- chápe umění a kulturu jako způsob poznávání světa
- aktivně si osvojuje a vnímá různé výtvarné a hudební techniky, umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu
- využívá kreativních postupů

Kompetence k řešení problémů

- vyhledává vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána

- vhodně volí výtvarné a hudební vyjadřovací prostředky
- kriticky se zamýšlí při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- vnímá umění a kulturu jako způsob dorozumívání
- v dialogu nebo diskusi vhodně vyjadřuje dojmy z uměleckého díla

Kompetence sociální a personální

- projevuje osobní zájem o umění a kulturu, hodnotí objekty estetického vnímání
- jeho výtvarné a hudební vyjadřování má osobitý ráz

Kompetence občanské

- se zájmem se seznamuje s významnými výtvarnými a hudebními díly a jejich autory
- navštěvuje výstavy výtvarných prací a hudební koncerty
- účastní se kulturního dění ve svém okolí a aktivně se zapojuje

Kompetence pracovní

- osvojuje si výtvarné a hudební techniky, případně hru na jednoduché hudební nástroje
- uplatňuje základní pravidla pro grafický záznam hudby

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a z kvalitnil výsledky své práce
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

5.7.1. Hudební výchova

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu vokálního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Na 1. stupni se vyučuje ve všech ročnících jedna hodina týdně. Na 2. stupni v 6. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. a 8. ročníku 1 hodina týdně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu hudební výchova jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáka k celoživotnímu zájmu o hudbu a kulturu jako takovou
- učíme ho v širších souvislostech vyhledávat a třídit informace s hudební tematikou, rozumět a využívat hudební terminologii

Kompetence k řešení problémů

- posilujeme žákovu sebedůvěru při aktivních hudebních činnostech
- kladně ho motivujeme
- poukazujeme na jeho zlepšení

Kompetence komunikativní

- učíme žáka formulovat vlastní myšlenky a názory, naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně a slušně na ně reagovat, zapojovat se do diskuze, obhajovat vlastní názor a vhodně argumentovat
- pracujeme s různými typy textů, notových a obrazových materiálů a záznamů
- poukazujeme na to, že hudba je možným prostředkem komunikace mezi lidmi i národy

Kompetence sociální a personální

- dohlížíme na to, aby žák při práci ve skupině dodržoval společně stanovená pravidla
- vedeme ho ke spolupráci s ostatními a učíme ho oceňovat práci druhých
- učíme ho tolerantnímu přístupu vůči druhým, motivujeme ho pochvalou, posilujeme jeho sebevědomí

Kompetence občanské

- vedeme žáka k vytvoření kladného vztahu ke kulturním a historickým hodnotám, k uměleckým dílům
- snažíme se rozvíjet jeho smysl pro kulturu a tvořivost
- rozvíjíme v žákovi vědomí myšlenky nadnárodních idejí hudby, jako příležitosti k hledání pojetí mezi odlišnými kulturami a národy světa

Kompetence pracovní

- při praktických hudebních činnostech se učíme správně zacházet s hudebními nástroji a materiály
- využíváme znalosti z jiných oborů, učíme se hledat souvislosti

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA	Období: 1. – 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
zpívá v jednohlase	• pěvecký a mluvený projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu • hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu • záznam vokální hudby –, nota jako grafický znak pro tón, notový zápis jako opora při realizaci písni	1. – 3.
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	• rytmizace, melodizace a stylizace, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma	1. – 3.

využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře	1. – 3.
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků • orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	1. – 3.
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné změny tempa a dynamiky v proudu znějící hudby	• kvality tónů – délka, síla, barva, výška • hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu	1. – 3.
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj	1. – 3.

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- pěvecký a mluvený projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.	4. – 5.
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, tancem, hrou, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	- intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.) - záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně	4. – 5.
využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	hra na hudební nástroje, reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, ozvučné trubice	4. – 5.
vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry, provádí elementární hudební improvizace	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba přede her, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a – b)	4. – 5.
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka, sbor mužský, ženský a dětský - hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace	4. – 5.
rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebně výrazových prostředků	- kvality tónů – délka, síla, barva, výška - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba	4. – 5.
ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků - orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	4. – 5.

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA	Období: 6. – 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	• hudebně pohybové činnosti • polka • valčík • vánoční koledy – dramatické ztvárnění • poslechové činnosti • poznávání hudebních nástrojů • píseň lidová, umělá • vokální a instrumentální skladba • melodram • muzikál • opereta, opera • komorní hudba • poslech vybraných skladeb	6.
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	• instrumentální činnosti • reprodukce písní s důrazem na první a druhou dobu • taktování, taneční kroky – polka, valčík	6.
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	• vokální činnosti • intonační cvičení • zpěv lidových písní, práce s notovým zápisem • rozdíl mezi lidovou a umělou písní • výběr písní různých období • říkadlo, píseň – rytmické vyjádření textu písně	6.
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• zpěv lidových i umělých písní • akord (durový, molový) • divadla malých forem	7.
orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• počátek dějin hudby, etnická hudba • poslech vybraných skladeb	7.
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• zpěv lidových i umělých písní s důrazem na dynamiku, melodii, rytmus • zaměření na historické souvislosti a spojení s jinými druhy umění	8.
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	• poslechové činnosti • klasicismus • romantismus • hudební směry 20. století • soudobá hudba	8.

5.7.2. Výtvarná výchova

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Kreativní přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova

vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Výuka probíhá v učebnách, podle možností v učebně výpočetní techniky, v knihovně nebo mimo budovu školy (práce v terénu).

Předmět se vyučuje v 1., 2., a 3. ročníku 1 hodinu týdně. Ve 4., 5., 6., a 7. ročníku 2 hodiny týdně. V 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Předmětem výtvarná výchova prolíná práce na všech ročníkových i celoškolních projektech.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- porovnáváme různé práce žáků, vedeme je k hodnocení a pěstujeme u nich estetické cítění a vkus
- seznamujeme je se znaky výtvarných uměleckých slohů a s význačnými umělci

Kompetence k řešení problému

- při společné diskuzi poukazujeme na zlepšení, motivujeme žáky pochvalou, prezentujeme žakovské práce
- vedeme žáky k sebehodnocení
- posilujeme žakovu sebedůvěru, navrhujeme mu možné postupy, které by vedly ke zdárnějšímu výsledku jeho práce

Kompetence komunikativní

- učíme žáky respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování, seznamujeme je s ilustracemi v dětských knihách
- využíváme jejich propojení s literární výchovou a čtením povzbuzujeme žáky k tomu, aby se nebáli přiměřenou formou vyjádřit své názory, zapojujeme je do výzdoby třídy a školy
- nabízíme jim vizuálně obrazná vyjádření jako možný prostředek komunikace

Kompetence sociálně personální

- dohlížíme na to, aby žák při práci ve skupině dodržoval společně stanovená pravidla
- vedeme ho ke spolupráci s ostatními a učíme ho oceňovat práci druhých
- učíme ho tolerantnímu přístupu vůči druhým, motivujeme ho pochvalou, posilujeme jeho sebevědomí

Kompetence občanské

- nabízíme žákovi různé náměty k řešení rozličných situací, pomáháme mu při výběru řešení
- seznamujeme ho s kulturním a historickým dědictvím, poukazujeme na jeho hodnoty
- volíme takové výtvarné činnosti, které jsou šetrné k životnímu prostředí, třídíme výtvarný odpad

Kompetence pracovní

- vytváříme základní pracovní návyky
- stanovujeme pravidla bezpečnosti při práci

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA	Období: 1. – 3.
-----------------------------------	-------------------------------------	---------------------------

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	● různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování: kresba, modelování a malba ● hra s barvou	1. – 3.
v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	● experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály ● grafika projektů	1. – 3.
vnímání události různými smysly a vizuálně	● malování hudby, vůní a hmatových vjemů	3.
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	● vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů ● napodobuje techniku různých umělců ● manipulace s objekty ● kompoziční zákonitosti	3.
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	● vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem svým či jiných	2. – 3.

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světelné poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	● prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru ● typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, kresba, socha, plastika, comics, reklama	4. – 5.
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	● prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	4. – 5.
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	● reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly; smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama	4. – 5.
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	● přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	4. – 5.

porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací	4. – 5.
nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) - vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření - proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvar. umění	4. – 5.

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
vybírání, vytváření a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření	6. – 7.
zaznamenává vizuální zkušenost, zkušenosti získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie; ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	6. – 7.
k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření;	uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření	6. – 7.
zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích;	- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace - typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	8. – 9.

interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	osobní postoj v komunikaci jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	8. – 9.
rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)	8. – 9.

5.8. Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot⁴, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví, jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot

⁴ Je vhodné usilovat o to, aby předkládané názory nebyly v příkrém rozporu s názory zákonných zástupců žáků.

- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Oblast zahrnuje tyto vzdělávací předměty

Tělesná výchova 1. a 2. stupeň

Výchova ke zdraví 2. stupeň

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- osvojuje si základní poznatky o vlivu pohybové činnosti na fungování lidského těla
- využívá výpočetní techniku
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- využívá získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní

- umí výstižně argumentovat a formulovat své myšlenky v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřuje ústně i písemně
- naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje
- využívá informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- chápe pojem zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu
- získává sebedůvěru účinnou spoluprací ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- dokáže vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržuje pravidla slušného chování, bere ohled na druhé
- obhájí vlastní názor

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí

Kompetence pracovní

- dodržuje pravidla bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce

- využívá získané znalosti v běžné praxi

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních;

5.8.1. Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu. Dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Předmět se vyučuje v 1. až 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- poznává vlastní pohybové schopnosti a jejich individuální rozvoj
- chápe souvislost mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- systematicky sleduje vývoj vlastní fyzické zdatnosti

Kompetence k řešení problémů

- přemýšlí o problému při ovládnutí cviku nebo sportovního prvku
- hledá vhodnou taktiku v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

- dokáže vyslechnout a přijmout pokyny vedoucího družstva
- zapojuje se do diskuze o taktice družstva

Kompetence sociální a personální

- dodržuje pravidla fair play

- jedná v souladu s myšlenkami olympijského hnutí
- dokáže spolupracovat uvnitř kolektivu sportovního družstva
- chápe význam rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva

Kompetence občanské

- chápe význam celoživotního sportování
- dodržuje hygienické zásady při tělesných aktivitách
- chápe škodlivost požívání drog a jiných škodlivin
- dokáže poskytnout první pomoc při úrazech lehčího charakteru

Kompetence pracovní

- chápe nutnost dodržování pravidel ve sportu i v celém životě
- je si vědom možných rizik při pohybových činnostech a hledá cesty jejich minimalizace
- zpracovává a prezentuje naměřené výkony

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- podporujeme žáky ve schopnosti samostatně se připravit na pohybovou činnost
- vedeme žáky k identifikaci svých slabých stránek a určení jejich příčin
- vybízíme žáky ke zhodnocení kvality organizace svého pohybového režimu a podílu spolužáka na prováděné pohybové aktivitě

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme modelové situace umožňující orientaci a nabízející řešení problémové situace
- motivujeme žáky k jednání v duchu fair-play, k čestnému soupeření a naplňování olympijské myšlenky

Kompetence komunikativní

- podporujeme u žáků sebevědomé vystupování, vybízíme je ke kritické diskusi, hodnocení, obhajobě svých názorů
- učíme žáky orientovat se ve strategii hry, domlouvat se na taktice v herní činnosti, vzájemně spolupracovat
- motivujeme žáky k využití svých zkušeností a fantazie

Kompetence sociální a personální

- uskutečňujeme se žáky práci ve skupinách, dvojicích či samostatně
- vedeme žáky k uvědomění si svého podílu na společné práci, projevovat se dle svých schopností, získaných dovedností a fyzické zdatnosti

Kompetence občanské

- učitel hodnotí výsledek, ale i cestu k jeho získání, vybízíme žáky k otevřenosti, upřímnosti, aby se nebáli zeptat na své chyby a možnosti jejich odstranění
- vedeme žáky k toleranci postupů druhých a získávání vzájemné úcty a respektu
- motivujeme žáky ke snaze dosáhnout lepších výkonů, stanovení vlastního cíle, zdokonalování svých dovedností

- vybízíme žáky ke sportovním aktivitám

Kompetence pracovní

- učíme žáky porozumět svým právům a povinnostem vyplývajícím z role hráče, organizátora, rozhodčího nebo diváka a svá práva uplatňovat
- napomáháme žákům předvídat, předcházet úrazům a přizpůsobovat své jednání dané situaci

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA	Období: 1. – 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost • pobyt v přírodě	1. – 3.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	• činnosti napomáhající ke splnění očekávaných výstupů; vzdělávací obsah se prolíná všemi výstupy • gymnastika – základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed), přeskok (návlek odrazu z můstku na nízkou švédskou bednu), kladinka (chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze), cvičení na žebřinách • atletika – vytrvalostní běh 5 – 10 minut, rychlý běh 20 – 50 m, skok daleký (koordinace rozběhu a odrazu), hod míčkem z místa a z rozběhu • plavání (2.-3. ročník)	1. – 3.
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek • sportovní hry (kopaná, vybíjená)	1. – 3.
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• základní hygiena po TV a při jiných pohybových aktivitách	1. – 3.
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech	1. – 3.
uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy	• cvičení se sportovním náčiním (švihadla, míče, apod.) • správné držení těla	1. – 3.
zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	• zdravotní TV • kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení	1. – 3.

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	• význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu)	4. – 5.
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	• příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení)	4. – 5.

zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele upozorní samostatně na činnost (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	- organizace při TV (základní organizace prostoru a činností v obvyklém prostředí) - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží)	4. – 5.
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	- hygiena při TV (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity) - bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV)	4. – 5.
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly)	4. – 5.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- sportovní hry - vybíjená – taktika, rozhodnost, pohotovost - minikošíková – dribling, hod na koš - doplňkové sportovní hry - minikopaná, házená, florbal, přehazovaná - průpravná cvičení - atletika – atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou) - rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování - vytrvalostní běhy - štafetový běh - hody granátem a kriketovým míčem, skok do dálky - rychlé starty (ze stoje, ze sedu, z lehu) - gymnastika – kotoul vpřed - přeskok kozy v základní výšce - výskok na švédskou bednu z můstku - pobyt v přírodě	4. – 5.
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví	komunikace v TV (základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály)	4. – 5.
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	měření a posuzování pohybových dovedností (měření výkonů, základní pohybové testy)	5.
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	zdroje informací o pohybových činnostech	4. – 5.

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA	Období: 6. – 7.
-----------------------------------	------------------------------------	---------------------------

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	6. – 7.
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	- celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) - rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	6. – 7.
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	6. – 7.
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	- drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst sval. hmoty ^{CP 3}) - reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybových aktivit	6. – 7.
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	- seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu - zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a náradí	6. – 7.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- pohybové hry – závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením - turistika + pobyt v přírodě (v případě zotavovacího pobytu) - orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpečného silničního provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orientačního běhu, topografické značky, práce s buzolou	6. – 7.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- sportovní hry - vybíjená – taktika, rozhodnost, pohotovost - košíková – správný postoj při přihrávce, dribling pravou, levou rukou bez očního kontaktu s balonem, driblingová abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, prohazování) - doplňkové sportovní hry a netradiční pohybové hry - minikopaná, házená, florbal - průpravná cvičení	6. - 7.
	- lyžování (sjezdové a běžecké lyžování) a⁵ hry na sněhu - sportovní hry - přehazovaná – přehození míče přes síť, rychlá a přesná přihrávka, prudké odehrání míče do soupeřova pole ve výskoku (smeč) jednoruč i obouruč - košíková – dvojtakt, střelba na koš, dribling se slalomem, nácvik herní činnosti, obranný pohyb - odbíjená – nácvik přihrávek vrchem, odbíjení spodem - kopaná – vedení míče, nácvik přihrávek, střelba, obrana, útok	6. - 7.

⁵ LVVZ

	• doplňkové sportovní hry – minikopaná, házená, florbal, průpravná cvičení, netradiční pohybové hry	
	• atletika – atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou) • rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování • vytrvalostní běhy • štafetový běh • hody granátem a kriketovým míčem, skok do dálky • skok do výšky • rychlé starty z různých poloh • gymnastika – kotoul vpřed a vzad • stoj na rukou se záchranou • přemet stranou se záchranou • přeskok kozy v základní výšce	6. – 7.
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti, sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny	• hrazda – vzpor na rukách, kotoul vpřed, vzpor na rukách přešvihem únožmo (pravou, levou), kotoul vpřed a následně vzad, výmyk s dopomocí • moderní gymnastika – cvičení se švihadlem • úpoly – přetahy, přetlaky, úpolové odpory • pády (vpřed, vzad, stranou) • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky (pohybová školení zaměřená na ovládání těla a jeho částí podle daného rytmu) • sebehodnocení v dané pohybové činnosti	6. – 7.
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)	6. – 7.
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	• olympijské hry • školní sportovní soutěže • soutěže smíšených družstev	6. – 7.
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	6. – 7.
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli	6. – 7.
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• statistická zjištění – měření délky, rychlosti, výšky, práce se stopkami, pásmem	6. – 7.
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	• aktivní (samostatná) organizace prostoru a pohybových činností	6. – 7.
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	• práce s tabulkou (výsledkovou listinou) • doplňování příslušných dat • čtení potřebných dat • zjišťování potřebných dat	6. – 7.

Oblast:	Předmět:	Období:
---------	----------	---------

ČLOVĚK A ZDRAVÍ	TĚLESNÁ VÝCHOVA	8. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	• správné držení těla, zvyšování rozsahu kloubní pohyblivosti, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	8. – 9.
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	• celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí), rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	8. – 9.
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností zatěžovanými svaly	• žák je schopen individuálního rozcvičení • strečink celého těla před a po ukončení hodiny	8. – 9.
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	• drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty) reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybových aktivit	8. – 9.
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu • zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a náradí	8. – 9.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• pohybové hry – závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením	8. – 9.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• turistika a pobyt v přírodě (v případě zotavovacího pobytu), orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpečného silničního provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orientačního běhu, topografické značky, práce s buzolou	
	• sportovní hry • košíková – útok, obrana, uvolňování hráče s míčem, bez míče	8. - 9
	• odbíjená – přihrávky vrchem i spodem přes síť, podání spodem i vrchem, nácvik útoku po přihrávce, blokování	8. - 9.
	• kopaná – vedení míče, nácvik přihrávek, střelba, obrana, útok • doplňkové sportovní hry – minikopaná, házená, florbal, průpravná cvičení, netradiční pohybové hry	8. - 9.
	• sportovní hry odbíjená – příjem, podání spodem, vrchem, rozehrání balonu přes nahrávače, nácvik smeče, obrana (bloky), hra v poli	8. - 9.
	• atletika – atletická abeceda, • lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou • skok do dálky z místa i s rozběhem • skok do výšky • rychlé starty z různých poloh	8. – 9.

	● rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování ● vytrvalostní běhy ● štafetový běh ● vrh koulí ● hody granátem a kriketovým míčkem	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	● gymnastika – kotoul vpřed a vzad vícekrát za sebou, stoj na rukou se záchranou, přemet stranou se záchranou na obě strany, přeskok kozy ve zvýšené výšce ● akrobacie – kotoul plavmo z trampolíny ● hrazda – vzpor na rukách, kotoul vpřed, vzpor na rukách přešvihem únožmo (pravou, levou), kotoul vpřed a následně vzad, výmyk, zásvih při seskoku ● kladina – cvičení rovnováhy ● moderní gymnastika – cvičení se švihadlem, cvičení na hudbu ● aerobik ● základní kroky společenských tanců ● úpoly – přetahy, přetlaky, pády (vzad, vpřed, stranou)	8. – 9.
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	● sebehodnocení v dané pohybové činnosti, znají a dodržují pravidla dané pohybové činnosti, ● sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny, s pomocí spolužáků nebo učitele pracují na jejich odstranění	8. – 9.
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	● komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)	8. – 9.
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	● olympijské hry ● soutěže smíšených družstev	8. – 9.
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	● týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	8. – 9.
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	● pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli, organizuje, řídí, přebírá roli rozhodčího	8. – 9.
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	● statistická zjištění, odhady, přesná měření (stopky, pásmo), evidence a vyhodnocení zjištěných dat	8. – 9.
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	● organizace prostoru a pohybových činností ● postupné přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů od učitele	8. – 9.
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	● práce s tabulkou (výsledkovou listinou) grafické zpracování naměřených dat a jejich prezentace	8. – 9.

5.8.2. Výchova ke zdraví

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém

životě i k rozvoji schopnosti účelného jednání při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět na 2. stupni v 6. a 9. ročníku v rozsahu jedné hodiny týdně.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- umí vyhledávat a třídit informace, využívá je v procesu učení
- vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrůznější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánuje způsob řešení problémů
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- je schopen obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- komunikuje na odpovídající úrovni
- osvojí si kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojuje do diskuze

Kompetence sociální a personální

- aktivně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanské

- respektuje názory ostatních
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- uplatňuje bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etiku partnerských vztahů

Kompetence pracovní

- využívá ICT pro hledání informací
- využívá znalostí v běžné praxi
- ovládá základní postupy první pomoci

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu výchova ke zdraví jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s obecně používanými termíny a učíme je dávat do obecných souvislostí
- učíme žáky vyhledávat a třídit informace samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky
- vedeme je k chápání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému řešení problémů na základě získaných dovedností
- snažíme se u žáků o pochopení významu kontroly dosažených výsledků
- vybízíme žáky k uvědomění si, že problém může mít více správných řešení

Kompetence komunikativní

- podporujeme žáky k vyjadřování svého názoru a naslouchání názorům druhých
- vedeme je ke komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- vybízíme žáky k otevřené diskusi k podpoře zdravých životních návyků

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat uvnitř kolektivu
- vytváříme příležitosti k samostatným řešením přiměřených úkolů
- umožňujeme dosažení pocitů sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke schopnosti poskytnutí první pomoci v rámci svých možností a zodpovědnému chování v krizových situacích
- vedeme žáky k dodržování pravidel zdravého životního stylu
- vybízíme žáky k respektování individuality každého člověka

Kompetence pracovní

- umožňujeme přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, učíme je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- vedeme žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	Období: 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnické komunity, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	• rodina jako domov, komunikace v rodině, postavení muže a ženy v rodině • funkce rodiny, konflikty v rodině – rozvodovost v ČR, zákon o rodině	6.
respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	• mezilidské vztahy, komunikace a kooperace, empatie – pravidla soužití, dopad vlastního jednání a chování	6.
reflektuje vztah k sobě samému, respektuje sebe sama i druhé, přijímá názor druhého charakterizuje prosociální chování	• sebepoznání a sebepojetí – utváření vědomí vlastní identity, seberegulace • zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích • komunikace citů • pozitivní hodnocení druhých • pomáhající a prosociální chování – handicapovaní lidé	6.
vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	• manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt • osobní bezpečí, krizové situace – šikana, krizová centra, linky důvěry, kriminalita mládeže • osobní bezpečí – nebezpečné situace, agresivita, rasismus • bezpečné chování a komunikace, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	6.
vyjádří vlastní názor k problematice zdraví, diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	• celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce • základní lidské potřeby a jejich hierarchie	6.

vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	• péče o zdraví, osobní hygiena, denní režim – vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, pohybový režim	6.
projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce; samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresových situací	• stres a jeho vztah ke zdraví • podpora zdravého životního stylu	6.
dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	• zdravá výživa – vliv výživy na zdravotní stav lidí, civilizační choroby, výživová hodnota jídel, jídelníček • zásady správné výživy, správné stolování	6.
usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	• podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince • odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu • programy podpory zdraví	6.
projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	• rizika silniční a železniční dopravy • první pomoc – vybavení lékárničky, ošetření drobných poranění	6.
uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	• klasifikace mimořádných událostí, varovné signály, evakuace, prevence vzniku mimořádných událostí	6.

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	Období: 9. roč.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	• ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence • nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty • ochrana před úrazy a před chronickými nepřenositelnými chorobami – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění	9.
posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	• preventivní a léčebná péče • odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů	9.
uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	• návykové látky- druhy drog • auto-destruktivní závislosti – workoholismus, gamblerství, netolismus, závislost na vzhledu • psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové a násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání • prevence vzniku závislosti	9.

respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	● sexuální výchova – pohlavní orgány muže a ženy ● rozmnožování ● proměny člověka v dospívání ● sexuální zneužívání	9.
respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	● plánované rodičovství, interrupce, předčasná sexuální zkušenost, početí, těhotenství, mateřství, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost ● cesty přenosu nákaz (pohlavní choroby) a jejich prevence	9.

5.9. Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Předmět zahrnuje široké spektrum nejen manuálních činností, ale i činností rozvíjejících klíčové kompetence, které vedou žáky k získávání souboru vědomostí, základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti. Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu a vážit si práce své i druhých. Seznamují se s různými materiály, s funkcí a užíváním vhodných pomůcek a nářadí. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Na prvním stupni se vyučuje tento předmět jednu hodinu týdně ve všech ročnících. Jsou zde zařazeny tyto tematické okruhy:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstelské práce
- Příprava pokrmů

Na druhém stupni se vyučuje v 7. až 9. ročníku jedna hodina týdně. Jsou zde zařazeny tyto tematické okruhy:

- Práce s technickými materiály
- Provoz a údržba domácnosti, finanční gramotnost
- Příprava pokrmů
- Svět práce

Oblast zahrnuje vyučovací předměty

Pracovní činnosti 1. a 2. stupeň

Rozvoj klíčových kompetencí žáka

Kompetence k učení

- dokáže pracovat podle návodu
- plánuje činnost při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- poznává vlastnosti materiálů a surovin a jejich použitelnost

Kompetence k řešení problémů

- aplikuje řešení při odborných zadáních a hledá nové způsoby využití dovedností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- zodpovědně přistupuje k rozhodování o vlastní profesní orientaci
- dokáže využít možnosti poradenství v oblasti volby povolání

Kompetence komunikativní

- chápe přesný význam pojmů ve vztahu k práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- formuluje pojmy související s volbou povolání

Kompetence sociální a personální

- je zdravě sebevědomý, pracuje samostatně
- spolupracuje ve dvojici nebo malé skupině, chápe význam jednotlivých rolí v pracovní skupině

Kompetence občanské

- chápe význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku
- vnímá dopad různých činností člověka na životní prostředí a přejímá spoluzodpovědnost za jeho ochranu

Kompetence pracovní

- rozezná vlastnosti některých materiálů
- uvědoměle, správně a bezpečně používá všechny používané nástroje a materiály
- je si vědom zdravotních a hygienických rizik při práci
- pracuje podle návodu, předem stanoveného postupu a hledá vlastní postup
- snaží se provést práci v co nejlepší kvalitě
- hospodárně porovnává a vybírá různé postupy, které vedou k témuž cíli

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu pracovní činnosti jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- učíme žáky osvojovat si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učíme žáky pozorovat a experimentovat, porovnávat a vyvozovat závěry
- vedeme žáky ke zdokonalování a k hodnocení výsledků jejich práce
- pracujeme s pojmy a informacemi z praxe tak, aby bylo možné je propojovat a třídit a použít v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učíme žáky promýšlet pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- snažíme se u žáků rozvíjet tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů, umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce
- přiměřenou náročností úkolů vedeme žáky k vytrvalosti při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky popsat postup práce
- vedeme žáky k užívání správné technologie
- umožňujeme žákům využívat různé typy textů, záznamů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci, umožňujeme žákům pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učíme žáky respektovat tradice, kulturní a historické dědictví, seznamujeme je s technikami lidové tvorby

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učíme žáky správně a zodpovědně zacházet s pracovními pomůckami, dbáme na dodržování bezpečnosti při práci
- představujeme žákům pracovní odvětví tak, aby byli schopni uvážlivě rozhodnout o svém profesním zaměření

Oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI	Období: 1. – 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	• práce s různými materiály • vlastnosti materiálů, jejich využití v praxi, odpady • Den Země	1. – 3.
pracuje podle slovního návodu a předlohy	• jednoduché pracovní postupy • organizace práce • grafika ročníkových i celoškolních projektových prací	1. – 3.
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• sestavování modelů • montáž a demontáž	1. – 3.
provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	• práce s tabulkou	3.
pečuje o nenáročné rostliny	• péče o nenáročné rostliny	2. – 3.
připraví tabuli pro jednoduché stolování	• příprava jednoduché tabule	1. – 3.
chová se vhodně při stolování	• pravidla stolování, vhodné a nevhodné chování při jídle	1. – 3.

Oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	• práce s daným materiálem, vlastnosti materiálu • grafika projektů	4. – 5.
využívá při tvořivých činnostech s různým	• seznámení s lidovými tradicemi	4. – 5.

materiálem prvky lidových tradic		
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	• druhy pomůcek, nástrojů, náčiní ke zpracování různých materiálů	4. – 5.
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• bezpečnost a uspořádání práce	4. – 5.
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	• práce se stavebnicí, použití logiky	4. – 5.
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	• využití návodu při postupech práce	4. – 5.
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• pracovní hygiena, první pomoc při zranění	4. – 5.
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování;	• práce s rostlinami – pokusy, pozorování	4. – 5.
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny; volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	• výsev a péče o rostliny	4. – 5.
orientuje se v základním vybavení kuchyně	• základní vybavení kuchyně	
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování; připraví samostatně jednoduchý pokrm	• základy společenského chování, pravidla stolování, příprava jednoduchého pokrmu	4. – 5.
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu	• pracovní hygiena, bezpečnost práce, první pomoc při úrazu	4. – 5.

Oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI	Období: 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin pěstuje a využívá květiny na výzdobu, používá vhodné pracovní pomůcky prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeného zvířaty	● základní podmínky pro pěstování ● druhy zeleniny ● léčivé rostliny a koření ● druhy půd ● chov zvířat v domácnosti	7.
dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	● první pomoc při úrazech, bezpečnostní předpisy ● organizace a bezpečnost práce – dílenský řád	7.
provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	● vlastnosti materiálů, základní postupy opracování daných materiálů (dřevo, kov)	7.
řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí	● znalost nářadí a nástrojů pro efektivní práci s daným materiálem	7.
užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	● technické výkresy, náčrty, informace, dokumentace	7.
organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	● organizace práce, časové rozvržení, pracovní postup	7.

Oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	● bezpečnostní pravidla pro práci s elektrickými spotřebiči, první pomoc při úrazech elektrickým proudem, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, ekologické nakládání s odpady	8.
ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	● údržba a úklid domácnosti, návody k obsluze, ekonomika provozu	8.
správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu	● elektrické a plynové spotřebiče v domácnosti	8.
provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví; sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti	● rozpočet domácnosti, typy rozpočtů, jejich odlišnosti, základní práva spotřebitelů	8.
posoudí, koho se zadlužení dotýká (osoby, domácnosti), pojmenuje rizika, která jej mohou v životě potkat a omezit tak možnost splácení úvěru vysvětlí základní pojmy nezbytné pro porozumění smlouvě	● důsledky neuvážlivého zadlužení ● cesta od zadlužení k předlužení ● příznaky předluženosti ● efektivní řešení předluženosti ● vyhledání pomoci v oblasti finančních služeb	8.
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě	● sebepoznávání, sebehodnocení, cíle a zájmy	8.

vhodného povolání a profesní přípravy		
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	profese a jejich charakteristika, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní	8.
využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	profese a jejich charakteristika, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní	8.

Oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI	Období: 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče; dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	- vybavení kuchyně, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost práce - moderní kuchyňské spotřebiče	9.
připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	- potraviny – výběr, nákup, skladování - příprava pokrmů a nápojů - sestavování jídelníčku - poruchy příjmu potravy - mýty o výživě dětí	9.
dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	úprava stolu a stolování (prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování, ozdobné prvky)	9.
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	sebezpoznavání, sebehodnocení, cíle a zájmy	9.
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	profese a jejich charakteristika, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní	9.
využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	informace o trhu práce, úřady práce, sociální zajištění, práva a povinnosti (Úřad práce Beroun)	9.
prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	průběh pohovoru, požadavky životopisu, sebezprezentace	9.

5.10. Rozšiřující oblast

5.10.1. Přehled volitelných a zájmových předmětů

Volitelné a zájmové předměty jsou zařazovány podle zájmu žáků a možností školy. Zařazení volitelných předmětů do učebního plánu školy sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka předmětů kopíruje jednotlivé vzdělávací oblasti školního plánu. Žák si vybere předmět, který bude navštěvovat (z aktualizované nabídky pro daný školní rok) na období celého školního roku. Počet volitelných předmětů vypsanych vedením školy ve školním roce je závislé od počtu žáků v daných ročnících. Je uplatňována zásada nabídky předmětů z co největšího počtu oblastí. Dochází k vertikálnímu propojení žáků od osmého do devátého ročníku.

8. – 9. ročník (2 hodiny týdně)

- anglická konverzace
- cvičení z českého jazyka a matematiky
- dílny

- dramatická výchova
- sportovní výchova (odbíjená, kopaná, košíková, házená, florbal, netradiční pohybové hry a aktivity)
- sportovní výchova (silová a kondiční příprava)
- školní kapela
- vaření
- školní časopis
- debatní klub
- chemická a biologická praktika

5.10.2. Obsahová náplň volitelných a zájmových předmětů

5.10.2.1. Anglická konverzace

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je určen pro žáky 8. – 9. ročníku jako povinně volitelný předmět. Rozsah výuky je dvě vyučovací hodiny týdně. Žáci jsou podněcováni k praktickému používání anglického jazyka v rozmanitých modelových situacích (cestování, nakupování, telefonní rozhovor, běžný společenský styk, korespondence apod.). Důraz je kladen na osvojení pravidel výslovnosti v anglickém jazyce a zvládnutí základních konverzačních frází, které žák dokáže v dané situaci rychle a efektivně použít. Žáci porozumí přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu i písemnému sdělení na úrovni osvojených znalostí.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- chápe důležitost komunikace v anglickém jazyce pro další studium i praktický život
- propojuje probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebojí se mluvit anglicky s cizím člověkem
- učí se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- porozumí sdělení v anglickém jazyce na dané úrovni
- formuluje jednoduché myšlenky anglicky
- rozumí promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- využívá dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžaduje a poskytuje pomoc, radu
- dodržuje v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracuje v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- získává představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi
- srovnává ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- samostatně pracuje s dvojjazýčným a výkladovým slovníkem
- využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- vedeme žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- klademe vhodné otázky
- umožňujeme volný přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vedeme žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích

Kompetence sociální a personální

- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedeme žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcujeme žáky k argumentaci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedeme žáky k diskuzi
- vedeme žáky ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- učíme žáky efektivně si organizovat práci

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ANGLICKÁ KONVERZACE	Období: 8. - 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• čtení – procvičování výslovnosti	8. – 9.
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• one minute talk - konverzační cvičení ve dvojici, dialogy na každodenní témata • jednoduchá konverzace (pozdrav, představení se, koníčky)	8. – 9.
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• poslechová cvičení na hláskování • poslechová cvičení - zkoušky FCE	8. – 9.
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• konverzační hry a cvičení (dokáže mluvit o sobě, zapojit se do konverzace na dané téma)	8. – 9.

sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- rozšiřování slovní zásoby pomocí slovníku - konverzační cvičení - škola, rodina, volný čas - konverzační cvičení - novoroční předsevzetí	8. – 9.
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- konverzační hry a cvičení ve formě dialogu na zadané téma - Vánoce, Valentýn, Velikonoce	8. – 9.
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	hlasité čtení	8. – 9.
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	- Underhillova výslovnostní tabulka - výslovnostní znaky, výslovnost souhlásek a samohlásek v AJ - výjimky ve výslovnosti a jazykolamy - spelling - poslechová cvičení s hláskováním	8. – 9.
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- čtenářská lekce - čte zadaný text a plní úkoly ověřující porozumění - čtenářská lekce - Vánoce - významné dny, zvyky a tradice	8. – 9.
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	tvorba vlastních textů	8. – 9.
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	sdílení - vernisáž a čtení autorských textů	8. – 9.

5.10.2.2. Cvičení z českého jazyka a matematiky

Volitelný předmět si vybírají žáci 9. ročníku. Časová dotace je jedna hodina týdně. Náplň předmětu tvoří opakování učiva k přijímacím zkouškám na střední školy.

ČESKÝ JAZYK

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu cvičení z českého jazyka jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vedeme žáky k systematickému řazení a ukládání informací
- seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny, které souvisejí s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému formulování pravidel, kterými se probírané mluvnické jevy řídí
- podporujeme schopnost nalézt chyby v textu a odůvodňovat správné řešení

Kompetence komunikativní

- rozšiřujeme slovní zásobu žáků pomocí literárního i gramatického učiva
- vedeme žáky ke správné a srozumitelné stavbě větných celků

Kompetence sociální a personální

- předkládáme žákům přiměřeně náročné úkoly a tím jim umožňujeme dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- podporujeme v žácích potřebu kultivovaného literárního projevu, četby, celoživotního vzdělávání

Kompetence pracovní

- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

MATEMATIKA

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu cvičení z matematiky jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- zařazujeme do vyučování úlohy z praktického života
- vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (početní operace, algoritmy, matematické symboly, termíny), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů z reálného života
- podporujeme nalézání různých variant řešení zadaných úloh, možnost diskuze řešitelnosti daných úloh
- umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce, hovořit o nich, reagovat na upozornění učitele
- podporujeme rozvoj kreativity při řešení problémových úloh

Kompetence komunikativní

- předkládáme žákům úlohy s využitím matematické symboliky
- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- pracujeme s grafy, tabulkami, diagramy apod.

Kompetence sociální a personální

- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovíme pravidla pro práci skupiny i pro samostatnou práci a dbáme na jejich dodržování

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke schopnosti pomoci druhým při řešení problémových úloh
- zařazujeme úlohy s ekologickou problematikou

Kompetence pracovní

- zařazujeme vhodné činnosti pro dosažení zručnosti žáků
- vyžadujeme od žáků zodpovědnost a bezpečnost v přístupu k zadaným úkolům

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA A MATEMATIKY (Český jazyk)	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
samostatně pracuje s pravidly českého pravopisu, slovníkem spisovné češtiny, a dalšími slovníky a příručkami	• vyhledávání slov cizího původu, jmen, ověřování tvarů a pravopisu, významy cizích slov	9.
rozlišuje a příklady v textu	• význam slov • slova jednoznačná, mnohoznačná	9.

dokládá způsoby obohacené slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	• slovotvorný rozbor a rozbor stavby slova • odborné názvy	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• pravopis koncovek jmen a sloves • čárka ve větě jednoduché a v souvětí, v složitějším souvětí • psaní velkých písmen ve jménech a názvech	9.
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• věta jednoduchá, souvětí • základní a rozvíjející větný člen • několikanásobný větný člen • druhy vět vedlejších, souvětí podřadné • významový poměr mezi hlavní větou, souvětí souřadné • složitější souvětí • grafická stavba souvětí	9.

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA A MATEMATIKY (Matematika)	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem)	• racionální čísla • čtení a zápis zlomku • vztah mezi zlomky a des. čísly • zobrazení na číselné ose, intervaly • převrácený zlomek • smíšené číslo • početní operace • složený zlomek	9.
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů, určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	• poměr, přímá a nepřímá úměrnost • pojem • zvětšení a zmenšení v daném poměru • rozdělení dané hodnoty v daném poměru • měřítko • úměra • přímá a nepřímá úměrnost • trojčlenka	9.
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek); užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (procentem)	• procenta • pojem • základ, procentová část, počet procent • promile • slovní úlohy	9.
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů; načrtne a sestrojí rovinné útvary; odhaduje a vypočítá povrch a objem těles; určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti; načrtne a sestrojí síť základních těles; načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině; načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar	• rovnoběžníky • pojem • vlastnosti • rozdělení • konstrukce • obvod a obsah • obsah trojúhelníku • lichoběžník • pojem • konstrukce • povrch a objem hranolů • pojem hranol • povrch a objem hranolu • středová souměrnost	9.

	• sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	• výrazy • číselné výrazy • proměnná • výrazy s proměnnou • početní operace s výrazy (sčítání, odčítání, násobení mnohočlenů a dělení jednočlenem) • úpravy výrazů pomocí vzorců • rozklad výrazů na součin	9.
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	• Pythagorova věta • pojem • výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku • užití Pythagorovy věty	9.
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	• lineární rovnice • rovnost	9.
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic; analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	• slovní úlohy	9.
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	• konstrukční úlohy • jednoduché konstrukce • množiny všech bodů dané vlastnosti • Thaletova kružnice • konstrukční úlohy	9.
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data; porovnává soubory dat	• shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů • základní statistické pojmy • základní charakteristiky statistického souboru	9.

5.10.2.3. Dílny

Předmět je určen pro žáky 8. a 9. ročníků. Vyučuje se dvě hodiny týdně. Předmět zahrnuje široké spektrum nejen manuálních činností, ale i činností rozvíjejících klíčové kompetence, které vedou žáky k získávání souboru vědomostí, základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Výuka probíhá ve školní dílně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu pracovní činnosti jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- učíme žáky osvojovat si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učíme žáky pozorovat a experimentovat, porovnávat a vyvozovat závěry
- vedeme žáky ke zdokonalování a k hodnocení výsledků jejich práce
- pracujeme s pojmy a informacemi z praxe tak, aby bylo možné je propojovat a třídit a použít v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učíme žáky promýšlet pracovní postupy při plnění zadaných úkolů

- snažíme se u žáků rozvíjet tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů, umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce
- přiměřenou náročností úkolů vedeme žáky k vytrvalosti při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky popsat postup práce
- vedeme žáky k užívání správné technologie
- umožňujeme žákům využívat různé typy textů, záznamů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci, umožňujeme žákům pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učíme žáky respektovat tradice, kulturní a historické dědictví, seznamujeme je s technikami lidové tvorby

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učíme žáky správně a zodpovědně zacházet s pracovními pomůckami, dbáme na dodržování bezpečnosti při práci
- představujeme žákům pracovní odvětví tak, aby byli schopni uvážlivě rozhodnout o svém profesním zaměření

Oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	Předmět: DÍLNY	Období: 8. - 9.
Očekávané výstupy Žák: dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	Učivo • první pomoc při úrazech, bezpečnostní předpisy organizace a bezpečnost práce – dílenský řád • vlastnosti materiálů, základní postupy opracování daných materiálů (dřevo, kov) • znalost nářadí a nástrojů pro efektivní práci s daným materiálem • technické výkresy, náčrty, informace, dokumentace • organizace práce, časové rozvržení, pracovní postup	Ročník 8. – 9.

5.10.2.4. Dramatická výchova

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: DRAMATICKÁ VÝCHOVA	Období: 8. - 9.
Očekávané výstupy Žák: uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt; uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu; pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky; kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu	Učivo ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY DRAMATICKÉHO JEDNÁNÍ • psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace • herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava; strukturace herní a jevištní situace • sociálně komunikační dovednosti – komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce PROCES DRAMATICKÉ A INSCENAČNÍ TVORBY • náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování • práce na postavě – charakter, motivace, vztahy • konflikt jako základ dramatické situace – řešení konfliktu jednáním postav • dramatická situace, příběh – řazení situací v časové a příčinné následnosti, dramatizace literární předlohy • inscenační tvorba – dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba a zvuk • komunikace s divákem – prezentace, sebereflexe RECEPCE A REFLEXE DRAMATICKÉHO UMĚNÍ • základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace • základní dramatické žánry – komedie, tragédie, drama	Ročník 8. – 9.

	• základní divadelní druhy – činohra, loutkové divadlo, opera, opereta, muzikál, balet, pantomima • současná dramatická umění a média – divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba • vybrané etapy a typy světového a českého divadla • výrazné osobnosti české a světové dramatické tvorby • předlohy	
--	--	--

5.10.2.5. Sportovní výchova (odbíjená, kopaná, košíková, házená, florbal, netradiční pohybové hry a aktivity, silová a kondiční příprava)

Tento předmět je určen pro žáky 8. až 9. ročníků jako povinně volitelný nebo nepovinný předmět. Časová dotace je dvě vyučovací hodiny týdně. Je zaměřen na prohloubení sportovních dovedností v atletice, odbíjené, kopané a florbalu, jejichž základy jsou pokládány ve vyučovaném předmětu tělesná výchova. Dále rozvíjí klíčové kompetence vyučovaného předmětu tělesná výchova.

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: SPORTOVNÍ VÝCHOVA (odbíjená)	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
zvládá v souladu s individuálními předpoklady samostatnou přípravu pohybové činnosti a její ukončení	• žák je schopen individuálního rozevíčení • strečink celého těla před a po ukončení sportovní činnosti	8. – 9.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, aktivně vstupuje do organizace hry	• sportovní hry odbíjená – příjem, podání spodem, vrchem, rozehrání balonu přes nahrávače, nácvik smeče, obrana (bloky), hra v poli	8. – 9.
dodržuje základní pravidla pohybové činnosti, dohodne se na spolupráci, užívá jednoduchou taktiku vedoucí k úspěchu družstva	• týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	8. – 9.

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: SPORTOVNÍ VÝCHOVA (fotbal, florbal, košíková, házená)	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
zvládá v souladu s individuálními předpoklady samostatnou přípravu pohybové činnosti a její ukončení	• žák je schopen individuálního rozevíčení • strečink celého těla před a po ukončení sportovní činnosti	8. – 9.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, aktivně vstupuje do organizace hry	• přihrávky, vedení míče, střelba, zónová a individuální obrana, rozehrávka, hra v poli	8. – 9.
dodržuje základní pravidla pohybové činnosti, dohodne se na spolupráci, užívá jednoduchou taktiku vedoucí k úspěchu družstva	• týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	8. – 9.

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: SPORTOVNÍ VÝCHOVA (netradiční pohybové hry a aktivity)	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: zvládá v souladu s individuálními předpoklady samostatnou přípravu pohybové činnosti a její ukončení	- žák je schopen individuálního rozcvičení - strečink celého těla před a po ukončení sportovní činnosti	8. – 9.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, aktivně vstupuje do organizace hry	průpravná cvičení a hra dle konkrétní netradiční pohybové hry a aktivity	8. – 9.
dodržuje základní pravidla pohybové činnosti, dohodne se na spolupráci, užívá jednoduchou taktiku vedoucí k úspěchu družstva	hra dle platných či dohodnutých pravidel	8. – 9.

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: SPORTOVNÍ VÝCHOVA (silová a kondiční příprava)	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozumí principům silového tréninku a jeho významu pro zdraví; ovládá základní cviky s vlastní vahou; chápe důležitost silového tréninku pro zlepšení fyzické zdatnosti a každodenní aktivity	- silový trénink - význam, přínos, základní principy - cviky s vlastní vahou - kliky, dřepy, leh-sedy, výpady)	8. – 9.
osvojuje si správnou techniku provádění základních silových cviků; uvědomuje si rizika spojená s nesprávným cvičením a dodržuje bezpečnostní pravidla; umí se připravit na trénink prostřednictvím rozcvičení a protahování	- rozcvičení, strečink - základní silové cviky - správná technika, variace, využití, revize techniky, korekce chyb, prevence zranění a bezpečnostní pravidla	8. – 9.
rozlišuje mezi aerobním a anaerobním cvičením a chápe jejich vliv na kondici; umí sestavit jednoduchý kruhový trénink zaměřený na zlepšení vytrvalosti; uvědomuje si význam pravidelného vytrvalostního tréninku pro zdraví kardiovaskulárního systému	- aerobní a anaerobní cvičení - pojmy, přínos, praktická ukázka a cvičení - kruhový trénink - základní pojmy, cíle, sestavení a praktické provedení, variace - vytrvalostní trénink	8. – 9.
učí se stanovovat si realistické tréninkové cíle a sledovat jejich plnění; osvojuje si základní principy tvorby tréninkového plánu, včetně postupného zvyšování zátěže; chápe význam pravidelnosti a systematickosti při zlepšování fyzické kondice	tréninkový plán - cíle, tvorba tréninkového plánu, zaznamenávání a vyhodnocování pokroku	8. – 9.

chápe roli vyvážené stravy v kontextu silového a kondičního tréninku; učí se sestavovat jednoduché jídelníčky podporující fyzickou zdatnost a regeneraci; uvědomuje si důležitost hydratace před, během a po cvičení	● zdravá výživa - význam, složení, sestavování jídelníčku, vliv na výkon ● hydratace - význam, pitný režim	8. – 9.
seznamuje se s funkčními cviky zaměřenými na stabilizaci těla a zlepšení koordinace; využívá různé cvičební pomůcky k posílení hlubokých svalů; chápe význam funkčního tréninku pro zlepšení běžných denních aktivit a prevence zranění	● funkční trénink - význam, využití, nácvik ● cvičení s pomůckami - balanční podložky, odporové gumy	8. – 9.
rozumí významu regenerace pro růst svalů a celkovou fyzickou i duševní pohodu; ovládá techniky regenerace; uvědomuje si roli kvalitního spánku při regeneraci po fyzické námaze	● regenerace - význam ● relaxační cvičení ● strečink ● význam spánku a masáží	8. – 9.
chápe význam pravidelné fyzické aktivity pro udržení psychické pohody; učí se techniky pro udržení motivace při cvičení a zvládání stresu; uvědomuje si propojení mezi fyzickým zdravím a duševní pohodou.	● techniky pro udržení motivace ● vliv cvičení na psychickou pohodu a zvládání stresu	8. – 9.

5.10.2.6. Školní kapela

Tento předmět je určen pro žáky druhého stupně jako povinně volitelný nebo nepovinný předmět v rozsahu dvě vyučovací hodiny týdně. Obsahem je tvorba, nácvik a prezentace vlastních či převzatých hudebních skladeb pop-rockového charakteru. Výuka probíhá v místnosti kapela.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu školní kapela jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáka k celoživotnímu zájmu o hudbu a kulturu jako takovou

Kompetence k řešení problémů

- posilujeme žákovu sebedůvěru při aktivních hudebních činnostech
- kladně ho motivujeme zejména poukazem na jeho osobní pokroky a dosažené úspěchy

Kompetence komunikativní

- pracujeme s různými typy textů, notových a obrazových materiálů a záznamů

- vedeme žáka k poznání, že hudba je možným prostředkem komunikace mezi lidmi i národy

Kompetence sociální a personální

- dohlížíme na to, aby žák při práci ve skupině dodržoval společně stanovená pravidla
- vedeme ho ke spolupráci a odpovědnosti vůči ostatním, učíme ho oceňovat práci druhých
- učíme ho tolerantnímu přístupu vůči druhým, motivujeme ho pochvalou, posilujeme jeho sebevědomí

Kompetence občanské

- vedeme žáka k vytvoření kladného vztahu ke kulturním a historickým hodnotám, k uměleckým dílům
- snažíme se rozvíjet jeho smysl pro kulturu a tvořivost

Kompetence pracovní

- učíme žáka správně zacházet s hlasovým aparátem a hudebními nástroji i technikou
- dbáme na dodržování stanovených pravidel

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: ŠKOLNÍ KAPELA	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
aktivně a kreativně se podílí na tvorbě, nácviku a interpretaci hudební skladby	• komponování hudby • skládání textů • nácvik techniky hry na jednotlivé hudební nástroje • práce s aranžmá skladby • doplňující vizuálně-pohybové prvky při vystoupeních • image skupiny • vystupování na veřejnosti	8. – 9.
dokáže se podřídit potřebám skupiny, chápe nutnost dodržování zavedených pravidel	• rozdělení jednotlivých rolí • izolovaný nácvik jednotlivých součástí skladby • společný nácvik skladby • komunikace v průběhu nácviku skladby	8. – 9.
chápe nutnost opakovaného nácviku, dlouhodobě se zdokonaluje ve svěřené roli v rámci hudební skupiny	• zdokonalování techniky hry na hudební nástroj • sladění všech složek hudební skupiny	8. – 9.
vnímá estetické hodnoty, dokáže ocenit práci jiných hudebních seskupení	• poslech skladeb různých hudebních žánrů od různých interpretů	8. – 9.
zná technická specifika fungování hudebního tělesa	• způsob sestavení a zapojení jednotlivých hudebních nástrojů • sladění jednotlivých nástrojů • efektivní rozmístění nástrojů a členů skupiny v prostoru • práce s mixážním pultem • zacházení s mikrofonom • bezpečný transport hudebních nástrojů • zkouška aparatury před vystoupením	8. – 9.

5.10.2.7. Vaření

Předmět je určen pro žáky 8. ročníku. Vyučuje se dvě hodiny týdně. Cílem výuky je získání základních poznatků a dovedností při přípravě jednoduchých pokrmů. Jsou zde uplatňovány zásady zdravé výživy a životního stylu. Výuka probíhá ve školní kuchyňce.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu vaření jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učíme žáky pozorovat a experimentovat, porovnávat a vyvozovat závěry
- vedeme žáky ke zdokonalování a k hodnocení výsledků své práce

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učíme žáky promýšlet pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- snažíme se u žáků rozvíjet tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů, umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce

Kompetence komunikativní

- učíme žáky popsat postup práce
- vedeme žáky k užívání správné technologie
- umožňujeme žákům využívat různé typy textů, záznamů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci, umožňujeme žákům pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učíme žáky správně a zodpovědně zacházet s pracovními pomůckami, dbáme na dodržování bezpečnosti při práci
- představujeme žákům pracovní odvětví tak, aby byli schopni uvážlivě rozhodnout o svém profesním zaměření

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: VAŘENÍ	Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu	8
připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	- potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku - příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	8.
dodržuje základní principy stolování a společenského chování u stolu	úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, slavnostní stolování v rodině, ozdobné prvky	8.

5.10.2.8. Školní časopis

Tento předmět je určen pro žáky 8. a 9. ročníků jako povinně volitelný nebo nepovinný předmět, případně zájmový předmět ostatních ročníků. Časová dotace je dvě vyučovací hodiny týdně. Rozvíjí klíčové kompetence vyučovaného předmětu Český jazyk.

Výchovné a vzdělávací postupy v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí jsou v předmětu “Školní časopis” využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ve výuce rozvíjíme intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, schopnost abstrakce, logického úsudku, systematického řazení informací

žáci mají možnost aplikovat naučená pravidla a zároveň je navzájem propojovat

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- umožňujeme volit netradiční způsoby řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- nabízíme jim další možnost rozvíjet své schopnosti, správně formulovat své myšlenky
- učíme žáky využívat při komunikaci odbornou literaturu, internet a jiné komunikační zdroje

Kompetence sociální a personální

- stimulujeme žáky k rozvoji kreativních schopností
- podporujeme skupinovou a kooperativní práci
- učíme žáky kriticky zhodnotit práci svoji, celého týmu i osobní podíl na týmových výsledcích

Kompetence občanské

- respektujeme osobnost žáka a jeho práva
- vedeme žáky ke spoluvytváření přátelské, otevřené a tvůrčí atmosféry v pracovním týmu
- podporujeme v žácích potřebu kultivovaného osobního projevu, celoživotního zájmu o literaturu

Oblast: INFORMATIKA	Předmět: ŠKOLNÍ ČASOPIS	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	• tvorba článků pro školní časopis • <i>PT: Mediální výchova (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu) – Projekt: Školní časopis – viz tabulka str. 20</i>	8. – 9.
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	• úpravy textů, obrazů a fotografií	8. – 9.
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	• rozhovory, ankety	8. – 9.

5.10.2.9. Debatní klub

Tento předmět je určen pro žáky druhého stupně jako povinně volitelný v rozsahu dvě vyučovací hodiny týdně. Předmět

- a) nabízí, rozšiřuje a prohlubuje znalosti a dovednosti, postoje a hodnoty nezbytné pro etickou, racionální argumentaci a pro efektivní vyhledávání informací a jejich kritické hodnocení a využívání;
- b) nabízí, rozšiřuje a prohlubuje znalosti a dovednosti významné pro efektivní komunikaci a prezentaci výsledků vlastní práce;
- c) vytváří prostor pro osobnostní rozvoj tím, že rozvíjí sebeúctu, sebedůvěru a odvahu obhajovat výsledky své práce;
- d) učí respektovat názory, potřeby a práva ostatních.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu debatní klub jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáka k vyhledávání informací a formování pohledu na danou problematiku z různých úhlů;
- motivujeme žáka k udávání důkazů ke svým tvrzením.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k formulaci problému a navrhování postupů řešení tohoto problému;
- pěstujeme odvahu, vytrvalost a obratnost v reakci na protistranu v debatě

Kompetence komunikativní

- dáváme žákům prostor pro rozvoj rétorických dovedností
- motivujeme žáky, aby spolupracovali v týmu
- vedeme žáky k plánování ústního projevu tak, aby prosadili svůj návrh řešení

Kompetence sociální a personální

- dohlížíme na to, aby žáci v debatě dodržovali stanovená pravidla a chovali se dle etických hodnot;
- vedeme žáky ke spolupráci a odpovědnosti vůči ostatním, učíme ho oceňovat práci druhých

Kompetence občanské

- vedeme žáky k analýze, pojmenování problémů a navrhování řešení v oblastech týkajících se aktuálních společenských témat

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dokončování přípravy na debatu v dobré kvalitě

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: DEBATNÍ KLUB	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
Pracuje s informacemi. Uchopí látku diskuse.	• Cíleně a účelně vyhledává potřebné informace • činí přehledné a výstižné výpisky • analyzuje tezi rozpravy, korektně a účelně interpretuje její obsah a rozpor • reflektuje skutečnost, že některá média, instituce a jednotlivci nevědomě i záměrně šíří dezinformace, lež i propagandu • rozliší dobro v podobě jeho ušlechtilosti, přínosu a jako měřítko věcí • analyzuje budoucí dopady navrhovaných opatření	8. – 9.
Učí se teorii argumentace a zkouší argumentovat v praxi	• rozumí účelu a struktuře argumentu • nachází, pojmenuje a vysvětlí důvody nepřesvědčivosti či nepřijatelnosti argumentace • používá techniky kritického naslouchání, činí si výpisky z řeči ostatních účastníků, kritiku argumentace opírá o přesné citace • rozumí konceptu ethosu mluvčího • přijímá verdikt rozhodčího debaty a využije hodnocení ke korekci své argumentace do příštích debat	8. – 9.
Účastní se cvičných a soutěžních debat	• svá vystoupení nabízí jasným, přehledným, srozumitelným způsobem a jazykem • prezentační působivost svých vystoupení opírá o znalost obsahu rozpravy • akceptuje hodnotu písemné přípravy jako nástroje boje s trémou • při svých vystoupení rozvíjí jazykové i mimojazykové prostředky, rozšiřuje svoji slovní zásobu • ve svých vystoupeních účelně využívá odborných termínů diskutované problematiky, vyhýbá se prázdným frázím, žargonu a amerikanismům • přijímá verdikt rozhodčího debaty a využije hodnocení ke korekci své argumentace do příštích debat	8. – 9.
Pracuje v týmu, oceňuje a hodnotí práci ostatních týmů, dodržuje etiku a pravidla diskuze	• při přípravě hypotézy a argumentace se aktivně účastní týmové přípravy, a zároveň je otevřený návrhům ostatních členů týmu. Podřizuje se řešení navrhovanému týmem.	8. – 9.

5.10.2.10. Chemicko-biologická praktika

Volitelný předmět chemicko-biologická praktika si vybírají žáci 8. – 9. ročníku. Časová dotace jsou 2 hodiny týdně.

V rámci předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova. Jednou z náplní předmětu je zapojení do projektu Globe.

Předmět chemicko-biologická praktika vede žáky k formulování přírodovědného problému, hledání odpovědi na něj (buď v literatuře a na internetu, nebo uspořádáním měření a zhodnocením naměřených výsledků), učí žáky objektivně pozorovat a měřit podle vlastního nebo týmového plánu nebo projektu, zpracovat a interpretovat získaná data a hledat souvislosti mezi nimi, prohlubuje používání matematických a grafických prostředků k vyjádření přírodovědných vztahů a zákonů, vede žáky k využívání prostředků moderních technologií, umožňuje jim spolupráci na projektu Globe, rovněž učí žáky předvídat dopady praktických aktivit lidí na životní prostředí a vede je k ochraně životního prostředí, svého zdraví a zdraví ostatních lidí.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu zeměpisná praktika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, s mapou a vyhledávání informací
- umožňujeme realizovat vlastní nápady, podněcujeme tvořivost

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme k hledání různých řešení problému a schopnosti řešení obhájit
- motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- dbáme na to, aby se podíleli na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení práce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k aktivnímu zapojení se do diskuse a k vhodné argumentaci
- nabízíme využití informačních a komunikačních prostředků s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k sebehodnocení
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovíme pravidla pro práci skupiny i jednotlivce a dbáme na jejich dodržování
- umožňujeme zapojení do týmové práce při řešení obsáhlejších úkolů

Kompetence občanské

- podněcujeme žáky respektování odlišností a přesvědčení druhých, schopnost empatie

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k úctě a ochraně životního prostředí

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: CHEMICKO BIOLOGICKÁ PRAKTIKA	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci, dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	• základní laboratorní postupy a metody • základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky • bezpečnost práce a první pomoc	8. – 9.
seznamuje se s prací s mikroskopem, učí se připravit preparáty	• postup při mikroskopování	8. – 9.
aplikuje praktické metody poznávání přírody	• praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchyty některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů • významní chemikové a biologové a jejich objevy	8. – 9.

uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	půda, voda, vzduch	8. – 9.
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	8. – 9.
seznamuje se s možnostmi ochrany přírody	- CHKO, NP atd. - ochrana živočichů a rostlin - praktické metody, jak může jednotlivec přispět k ochraně přírody	8. – 9.
seznamuje se s praktickým uplatněním chemických poznatků v různých odvětvích	příklady uplatnění chemie v různých průmyslových oblastech a v každodenním životě	8. – 9.
používá znalosti a dovednosti získané během výuky přírodovědných předmětů, matematiky a informatiky	práce na projektech	8. – 9.

6. PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

6.1. Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení. Za 1. pololetí vydáváme v 1. – 2. roč. originál vysvědčení (List A nebo A + B slovní hodnocení), od 3. ročníku žáci dostávají známky (v 1. pol. výpis). V 3. – 9. roč. vydáváme při hodnocení známkami žákovi originál vysvědčení za 2. pol.. Za první a třetí čtvrtletí jsou žáci při hodnocení známkami hodnoceni v 3. – 9. roč. známkou do elektronické ŽK. V 1. – 2. ročníku jsou žáci průběžně hodnoceni kombinovanou formou (slovně i známkou) do žákovské knížky. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy. V 1. – 2. ročníku rozhoduje třídní učitel, zda žák prospěl s vyznamenáním, prospěl, nebo neprospěl. V 3. – 9. roč. jsou žáci hodnoceni známkami do elektronické ŽK.

Předmět speciální pedagogické péče není na vysvědčení hodnocen.

Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného

zástupce žáka. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka a doporučení ŠPZ.

Ve výchovně vzdělávacím procesu uskutečňujeme klasifikaci průběžnou a celkovou. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého čtvrtletí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.

Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Klasifikace rovněž zahrnuje úroveň plnění klíčových kompetencí a přístupu žáka ke vzdělávání v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci uplatňujeme přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušný předmět. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě. V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem - přes školu online či doporučeným dopisem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají při pedagogické radě.

Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

Postup žáka do dalšího ročníku se řídí podle §52 a §53 zákona č. 561/2004 Sb., v platném znění.

6.1.1. Způsoby hodnocení

Způsoby hodnocení jsou zpracovány na základě zákona 561/2004 v platném znění a (školský zákon) a vyhlášky o základním vzdělávání 48/2006 v platném znění.

Závazné formy hodnocení:

6.1.1.1. Průběžné hodnocení žáka

- v 1. a 2. ročníku jsou zákonní zástupci informováni o prospěchu žáka prostřednictvím ŽK kombinovanou formou hodnocení v průběhu celého školního roku
- v 3. – 9. roč. při hodnocení známkami prostřednictvím známek v elektronické žákovské knížce, známky mohou mít různou váhu – od 25% do 100%, žáci jsou s váhou známek seznámeni
- v 3. – 5. roč. při hodnocení známkami se před koncem 1. a 3. čtvrtletí zaznamená průběžné hodnocení do diáře (klasifikační období)
- případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka
- domácí úkoly jsou hodnoceny, pokud jsou dlouhodobé, tzn. že žáci mají na přípravu nejméně týden (slohové práce, referáty, projekty apod.); žáci mají možnost úkol konzultovat v konzultačních hodinách nebo si potřebné materiály vyhledat ve škol. klubu nebo školní knihovně.

6.1.1.2. Vysvědčení

Hodnocení žáka na vysvědčení musí vystihnout úroveň plnění klíčových kompetencí a rozvoje, kterého žák dosáhl ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých vzdělávacích oblastí v daném pololetí školního roku. Hodnocení je všestranné, postihuje všechny vyučované předměty.

6.1.1.3. Sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků. Chybu je třeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

Při sebehodnocení se žák snaží popsat:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde
- jak bude pokračovat dál

Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky. Snažíme se, aby známky nebyly jediným zdrojem motivace.

6.1.2. Kriteriaální a slovní hodnocení žáků v 1. – 2. ročníku

Do první třídy přicházejí děti s vrozenou vnitřní motivací a dychtivostí učit se. Tuto vnitřní motivaci je nutné rozvíjet, podporovat a udržet v jejich povědomí radost z poznávání. K jejímu dobrému rozvíjení je zapotřebí zpětná vazba založená na hodnocení individuálního pokroku žáka. Velmi významnou roli hraje práce s chybou. Chyba je příležitost najít jinou cestu, postup, naučit se danou věc lépe. Žáci se dozvědí cíl, ke kterému mají dojít, pomocí kritérií vědí, na jakém stupni splnění úkolu si stojí, kam mají zaměřit své síly, aby dosáhli úspěchu.

6.1.2.1. Formativní hodnocení

- Formativní hodnocení poskytuje zpětnou vazbu týkající se průběhu a výsledku činnosti a chování žáka.
- Při slovním hodnocení se klade důraz na vhodnou formulaci se zaměřením na daný problém, na činnost. Dává se přednost pozitivnímu vyjádření.
- Kvalitní slovní hodnocení může být rovněž východiskem pro rozhovor o výsledcích žáka s ním samotným a s jeho rodiči.
- Žák dostává informace o tom, jakým způsobem může dosáhnout lepších výsledků.
- Učitel zvyšuje sebejistotu žáků zaměřením se na pozitivní výsledky.
- Oceňuje snahu, píli, iniciativu a plnění klíčových kompetencí.
- V průběhu školního roku jsou rodiče informováni slovním zápisem, symboly nebo konzultacemi.
- Součástí hodnocení žáka může být jeho portfolio.
- Úroveň schopností dosahovat klíčových kompetencí vyjadřují předem daná kritéria.
- Učitel hodnotí osobní pokrok žáka, porovnává jeho aktuální výkon s předchozími výsledky práce – neporovnává jej však s ostatními.

6.1.2.2. Kriteriaální hodnocení

- Hodnocení dle zadaných kritérií napříč předměty, které tvoří učitel ve spolupráci s žáky.
- Žák i rodič dostává informaci, co může, a jakou formou, udělat pro zlepšení či udržení výkonu žáka.

6.1.2.3. Základní pravidla pro kriteriaální /1.stupeň/ a slovní hodnocení/1. a 2. ročník/

- Děti jsou vedeny k sebehodnocení a seberegulaci ve všech předmětech.
- Učitel soustavně kontroluje a vyhodnocuje činnost a pokroky žáka, dělá si jejich záznam.
- Písemné slovní hodnocení dostávají žáci 2x ročně (v pololetí a na konci roku). Žáci jsou hodnoceni ve všech předmětech, včetně výchov

6.1.3. Klasifikace a hodnocení chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují a s ostatními učiteli, a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního řádu během klasifikačního období.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k opatřením k posílení kázně se přistupuje pouze tehdy, jestliže předešlá opatření byla neúčinná.

Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.

Pochvaly žáků jsou zapisovány do oddílu sdělení o chování žáka. Porušování školního řádu, porušování třídních pravidel a pravidel slušného chování je rodičům neprodleně sdělováno pomocí elektronické žákovské knížky. V 1. – 9. roč. jsou tyto informace zaznamenány do elektronické žákovské knížky. Návrhy na výchovná opatření se projednávají na pedagogické radě.

Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky nebo elektronické žákovské knížky
- okamžitě v případě porušení školního řádu a třídních pravidel

6.1.3.1. Výchovná opatření

Pravidla pro udělování pochval

Pochvala je žákovi udělována za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin, dlouhodobou úspěšnou práci nebo úspěšnou reprezentaci školy.

Pochvala třídního učitele

Pochvala TU může být udělena na základě vlastního rozhodnutí i na základě podnětu jiných vyučujících a po projednání s ŘŠ za:

- významný projev školní iniciativy (úspěšná účast v soutěžích různého typu)
- příkladnou účast na akcích pořádaných pro širokou veřejnost
- významnou pomoc spolužákovi
- aktivní zapojení do třídních akcí
- déle trvající úspěšnou práci

Pochvala ředitele školy

Pochvala ŘŠ může být udělena na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiného člena pedagogického sboru po projednání na pedagogické radě za:

- mimořádný projev lidskosti
- mimořádnou školní iniciativu
- záslužný nebo statečný čin
- dlouhodobou úspěšnou práci (např. nejlepší čtenář)

Pochvaly TU a ŘŠ budou zaznamenány do katalogového listu, respektive na vysvědčení za pololetí, v němž byly uděleny. Zákonní zástupci jsou o udělení pochvaly zpraveni formou zápisu do elektronické žákovské knížky, formou pochvalného listu, respektive na vysvědčení.

Škola může pro ocenění pozitivního chování žáků zvolit i jinou formu pochvaly podle aktuální situace a možností.

Pravidla pro udělování kázeňských opatření

Napomenutí třídního učitele (NTU)

Napomenutí TU může uložit třídní učitel samostatně za občasné méně závažné porušování školního řádu:

- poškození školního majetku v malém rozsahu
- nevhodné chování o přestávkách - dle závažnosti
- 5 pozdních příchoďů do vyučování
- zapomínání domácích úkolů a nenošení školních pomůcek (10 zapomenutí v klasifikačním období)
- vyvolávání drobných konfliktů se spolužáky - dle závažnosti
- projevy nekázně ve vyučování a používání nevhodných slovních výrazů - dle závažnosti
- občasné nevhodné chování ke spolužákům a jiné

Uložení napomenutí třídní učitel bezodkladně zapíše do systému školy online a do školní matriky a na nejbližší pedagogické radě sdělí řediteli školy.

Důtka třídního učitele (DTU)

Důtku TU může uložit třídní učitel samostatně za opakované hrubší porušování školního řádu:

- poškození školního majetku
- opakované nevhodné chování o přestávkách - dle závažnosti
- 10 pozdních příchoďů do vyučování
- opakované zapomínání domácích úkolů a nenošení školních potřeb (20 zapomenutí v klasifikačním období)
- soustavné vyvolávání konfliktů se spolužáky - dle závažnosti
- opakované narušování průběhu výuky ve vyučování a používání nevhodných slovních výrazů - dle závažnosti
- opakované nevhodné chování ke spolužákům - dle závažnosti
- sklon k šikaně (psychické i fyzické), včetně manipulace slabšími spolužáky
- nevhodné chování k pedagogům či jiným zaměstnancům školy
- přes napomenutí TU nadále žák porušuje školní řád

Písemné oznámení o uložení důtky TU třídní učitel neprodleně zašle zákonným zástupcům žáka, zapíše do školní matriky a na nejbližší pedagogické radě sdělí řediteli školy.

Důtka ředitele školy (DŘŠ)

Důtka ŘŠ může být uložena ředitelem školy za hrubé či opakované porušení školního řádu:

- úmyslné poškozování školního majetku
- vulgární vyjadřování vůči spolužákům
- lhaní a krádeže (drobné)
- hrubé chování vůči dospělým, neuposlechnutí pokynů zaměstnanců školy
- podvod
- neomluvená absence
- závažné hrubé chování a jednání ze strany žáků ke svým spolužákům
- projevy psychické i fyzické šikany (včetně manipulace se slabšími spolužáky)
- vandalství
- ublížení na zdraví
- velmi časté zapomínání (21 a více zapomenutí za klasifikační období)
- držení, distribuce, užívání návykových látek v areálu školy
- přes napomenutí a důtku TU nadále žák porušuje školní řád
- porušení ustanovení školního řádu, které se týká mobilních telefonů

Písemné oznámení o uložení důtky ŘŠ zašle třídní učitel neprodleně zákonným zástupcům žáka. Příčiny uložení důtky ŘŠ budou projednány třídním učitelem a výchovným poradcem (případně ředitelem školy) se zákonnými zástupci. O tomto jednání bude proveden písemný záznam. Důtka ŘŠ bude zapsána do dokumentace školy.

Dodržování školního řádu hodnotí třídní učitelé ve spolupráci s ostatními vyučujícími v průběhu čtvrtletí, uloží nebo navrhnou příslušná výchovná opatření pedagogické radě. Pro uložení nebo návrh na uložení výchovných opatření je nezbytné mít podklady pro tato rozhodnutí (např. zápisy v žákovské knížce, zápisy z jednání se žákem, zápisy z jednání se zákonným zástupcem

Výchovná opatření zapíše do katalogových listů žáka. Třídní učitel oznámí důvody udělení výchovného opatření prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka (DTU, DŘŠ - ukládat na tiskopis, nechat podepsat zákonným zástupcem žáka, založit do katalogového listu, DŘŠ uložit k řediteli školy).

Žáci s SVP budou posuzováni individuálně.

Stupně hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace a slovního hodnocení chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele nebo ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, má neomluvené hodiny. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy, má neomluvené hodiny. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6.1.4. Kritéria pro klasifikaci a slovní hodnocení vyučovacích předmětů

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření;
- předměty s převahou praktických činností;
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný,

- 2 – chvalitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatečný,
- 5 – nedostatečný.

Žák může být při průběžném hodnocení podpořen k lepšímu výkonu i známkou na rozhraní klasifikačních stupňů 1-, 2-, 3-, 4-. Stejně tak ve čtvrtletí může být hodnocen známkou se znaménkem plus např. 2+, 2- , 2-3. Je to dáno vyhodnocováním procentuální váhy známek ve Škole Online.

Při hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Klasifikace zahrnuje hodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje jejich výkon.

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn (a)“.

Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen (a)“.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl (a) s vyznamenáním;
- b) prospěl (a);
- c) neprospěl (a);
- d) nehodnocen (a).

Žák je hodnocen stupněm:

- a) prospěl (a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré.
- b) prospěl (a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením, v případě použití samotného slovního hodnocení
- c) neprospěl (a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí, v případě použití samotného slovního hodnocení d) nehodnocen (a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Klasifikace a slovní hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti;
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí;

- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost;
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim;
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu;
- kvalita výsledků činností;
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se v předmětech teoretického zaměření klasifikují a slovně hodnotí podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je většinou správný, přesný a výstižný. Dokáže pracovat s chybou a neopakovat ji. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Umí pracovat s chybou a většinou ji neopakuje. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Umí pracovat s chybou, ale často ji opakuje. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Nedokáže se poučit z chyby, stále ji opakuje. Při výkladu

a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace a slovní hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní činnosti, praktika, ruční práce a vaření.

Při klasifikaci v předmětech s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem;
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce;
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech;
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech;
- kvalita výsledků činností;
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti;
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí;
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci;
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se v předmětech s převahou praktického zaměření klasifikují a slovně hodnotí podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace a slovní hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu;
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace;
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti;
- kvalita projevu;
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně;
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti;
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují a slovně hodnotí podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje vytrvale, tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku, brannost a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

6.1.5. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

soustavným diagnostickým pozorováním žáka, soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy, kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami, analýzou různých činností žáka, konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP), rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

Žák 3. až 5. ročníku, pokud není hodnocen slovně, musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Žák druhého stupně musí splnit z každého předmětu 50% písemných testů, kontrolních prací, ústního zkoušení zadaného v jeho třídě či skupině. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetu. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky (3. a 4. ročník 1. stupeň) a informačního systému Škola Online současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přílohy třídní knihy /Š-OL/ V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné, aj.). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní

zástupci žáka odvolat – tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu. Zejména neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden.

Účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí. Učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné, před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva, prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

6.1.6. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy. U žáka s vývojovou poruchou učení může ředitel školy rozhodnout o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka a doporučení speciálního pracoviště.

Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

V 1. a 2. pololetí nejsou žáci z předmětu speciální pedagogické péče a pedagogické intervence na vysvědčení hodnoceni. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

6.1.7. Základní pravidla pro použití klasifikace

- Učitel vyváženě hodnotí a promítá do klasifikace a hodnocení: vědomosti, dovednosti, postup, práci s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka.
- Klasifikujeme jen probrané a procvičené učivo. Žáci mají možnost a dostatek času k naučení, procvičení a zažití učební látky.
- Při klasifikaci používá učitel pět klasifikačních stupňů.
- Kontrolní písemné práce přesahující 25 minut jsou včas oznámeny zápisem termínu do třídní knihy, aby žáci měli dostatek času se na ně připravit. Žáci mohou takovou práci psát v jednom dni pouze jednu.
- Významným prvkem procesu učení je práce s chybou. Žáci mají právo dělat chyby – uvědomění si chyby je příležitost naučit se učivo lépe.
- Při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- Podklady pro klasifikaci učitel získává soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování, schopnosti pracovat podle pokynů učitele, aktivity při vyučovací hodině, dále testy a zkouškami písemnými, ústními, praktickými a pohybovými. Hodnocení všech těchto oblastí má stejnou váhu.
- Stupeň prospěchu se neurčuje pouze na základě průměru z klasifikace za příslušné období.
- V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- Žáky ZŠ s SVP je možné hodnotit slovně, rozhodne ředitel na základě žádosti rodičů.

6.1.8. Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

PROSPĚCH	
Ovládnutí učiva	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá
Myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stále podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné
CHOVÁNÍ	
1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 – uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu

	školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 – neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

7. MATERIÁLNÍ, PERSONÁLNÍ, HYGIENICKÉ, ORGANIZAČNÍ A JINÉ PODMÍNKY PRO USKUTEČNĚNÍ RVP ZV

Vzdělávání vycházející z RVP ZV by mělo být podpořeno odpovídajícími podmínkami. V souladu s koncepčními vzdělávacími dokumenty, obecně platnými předpisy a normami, vzdělávacími potřebami žáků a potřebami pro pedagogickou činnost učitelů jsou v RVP ZV vymezeny materiální, personální, hygienické, organizační a jiné podmínky.

Uvedené podmínky, s kterými se naše škola poměruje, představují optimální stav, k němuž se postupně s podporou zřizovatele a zapojením do různých projektů přibližuje a dále rozvíjí.

Při vytváření podmínek na škole zvažujeme:

- potřeby žáků a učitelů;
- kvalitu, funkčnost a estetičnost prostředí ve škole;
- optimalizaci sociálních vztahů;
- efektivitu vzdělávání žáků
- realizaci zájmových činností;
- spolupráci se všemi účastníky a partnery vzdělávacího a výchovného procesu.

Prostorové a materiální podmínky:

- kmenové (univerzální) učebny vybavené víceúčelovým a funkčním zařízením a podle potřeby digitální technikou a připojením k internetu;
- speciální učebny a prostory (v souladu se vzdělávacím obsahem školy);
- jazykové, informatické, fyzikální, chemické, přírodopisné, zeměpisné, pro hudební, výtvarnou výchovu aj. vybavené speciálním nábytkem, (laboratorními) přístroji, nástroji, materiálem a pomůckami, multimediální technikou, podle potřeby digitální technikou a připojením k internetu
- tělovýchovné (i přírodní a pronajaté) vybavené bezpečným povrchem, náradím a náčiním;
- pracovní (dílny, kuchyně, pozemky pro zahradnickou činnost) vybavené vhodnými přístroji, náradím apod.;
- prostory pro uložení pomůcek a přípravou práci učitele (kabinety), vybavené odpovídajícím úložným nábytkem a pomůckami pro výuku v jednotlivých vzdělávacích oblastech, připojením k internetu a vhodným zařízením pro přípravu učitele a jeho odpočinek;
- studijní zóny pro aktivní využití volného času (další studium a sebevzdělávání žáků i učitelů) s připojením k internetu – knihovny a studovny, multimediální centra;
- pracovní, relaxační prostory a prostory pro nenáročné pohybové aktivity – pro společné i individuální tvořivé činnosti a pro společnou či individuální relaxaci (pro žáky i učitele);
- prostory pro hromadné setkávání žáků celé školy či většího počtu tříd (sály, auly, výstavní prostory či jiné prostory tomu přizpůsobené);
- prostory pro zájmovou činnost po vyučování (družiny, kluby), vybavené pracovním a odpočinkovým nábytkem, pomůckami pro aktivní i pasivní relaxaci a pro učení;
- prostory pro odkládání oděvu a obuvi (šatny), včetně prostor pro převlékání žáků před tělesnou výchovou a po ní v počtu, který odpovídá počtu cvičišť, návaznému střídání žáků, oddělené činnosti chlapců a děvčat;
- prostory pro osobní hygienu žáků a učitelů – WC a umývárny, vybavené dostatečným počtem hygienických zařízení odpovídajících fyziologickým potřebám daného věku a příslušným normám;
- prostory pro společné stravování k tomuto účelu náležitě vybavené a respektující hygienické normy a věkové zvláštnosti žáků;
- prostory určené k ošetření úrazu a ke krátkodobému pobytu zraněného, popřípadě k poskytnutí další pomoci při zdravotních problémech;

- prostory (pracovny) pro další pedagogické a nepedagogické pracovníky školy (ředitel, zástupce ředitele, hospodářka, správce sítě aj.), vybavené účelným zařízením a komunikační technikou;
- učebnice, didaktické pomůcky, digitální technologie s připojením k internetu a další potřeby a pomůcky (např. pomůcky pro tělesnou výchovu, pracovní vyučování, hudební a výtvarnou výchovu) umožňující efektivní vyučování a podporující aktivitu a tvořivost žáků;
- další pomocné prostory pro zajištění chodu školy (sklady, prostory pro třídění odpadu aj.).

Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání a život školy:

- vhodná struktura pracovního a odpočinkového režimu žáků a učitelů s dostatkem relaxace a aktivního pohybu;
- vhodný režim vyučování s ohledem na hygienu učení a věk žáků;
- vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků);
- zdravé prostředí učeben a ostatních prostorů školy – podle platných norem (odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostorů);
- dodržování zákazu kouření, pití alkoholu a požívání jiných škodlivin ve škole a okolí;
- ochrana žáků před úrazy;
- výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů; pravidelná kontrola zařízení z hlediska jejich bezpečnosti;
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost učitelů poskytovat první pomoc;

Psychosociální podmínky:

- vytváření pohody prostředí, zdravého učení a otevřeného partnerství jak mezi žáky a učiteli, tak mezi učiteli a vedením školy;
- vzdělávání propojené se skutečným životem – osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti;
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáků, hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a pokrokem, dostatek zpětné vazby, tolerance k chybám a omylům;
- naplnění potřeb žáků – všestranný prospěch žáka je hlavním momentem v přípravě a realizaci vzdělávání;
- příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost se třídou, školou;
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy;
- spoluúčast žáků na vzdělávání a životě školy, která přechází do modelu demokratického společenství – budování komunity na principech svobody, odpovědnosti, stability společných pravidel, spravedlnosti, spolupráce;
- včasná informovanost o věcech uvnitř školy i mimo ni;
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům.

Personální podmínky:

- pedagogičtí pracovníci splňující podmínky stanovené zákonem č. 563/2004 Sb., schopní podílet se i na dalších činnostech ve škole;
- pedagogičtí pracovníci s potřebnými profesními dovednostmi – komunikativní ve směru k žákům, jejich zákonným zástupcům, ostatním pedagogům a odborníkům zajišťujícím pro školu speciální služby, schopní diagnostikovat žáky a motivovat je k další činnosti, udržet neformální kázeň, průběžně se vzdělávat, hodnotit a modifikovat svou činnost;
- nabídka odborné pomoci žákům a jejich zákonným zástupcům – speciální pedagog, psycholog, metodik prevence, pedagogický asistent atd.;
- pedagogický sbor schopný týmové práce, vzájemně vstřícné komunikace a spolupráce;

- řídicí pracovníci s výraznými manažerskými, organizačními i pedagogickými schopnostmi, schopní vytvářet motivující a zároveň náročné profesionální klima, usilující o neustálý odborný a profesní růst svůj i svých podřízených, s koncepčním myšlením a stylem práce, schopností poradit, ale i zaštitit učitele vůči negativním vnějším vlivům.

Organizační podmínky:

- účast všech učitelů na přípravě a realizaci ŠVP ZV, DVPP
- základní pravidla života školy (pro žáky, učitele, jiné uživatele školy), způsoby projednávání problémů se žáky a jejich zákonnými zástupci;
- optimální režim výuky v souladu s věkovými možnostmi a potřebami žáků, ve shodě s obsahem vzdělávání a vhodnými způsoby učení, s návazností povinného a nepovinného vzdělávání;
- optimální režim života školy v souladu s věkovými potřebami žáků a jejich bezpečností (režim odpočinku, pohybový režim, stravovací a pitný režim, dodržování hygieny, zájmová činnost, mimořádné situace).

Podmínky spolupráce školy a zákonných zástupců žáků:

- funkční a neustále aktualizovaný systém informací směrem k žákům, k učitelům, k vedení školy, k zákonným zástupcům žáků, partnerům školy a mezi jednotlivými aktéry vzdělávání navzájem;
- styk se zákonnými zástupci žáků a jinou veřejností (např. školskou radou) – seznamování se záměry školy, s cíli, způsoby výuky, hodnocením žáků, s pravidly života školy, vzájemné hledání při řešení problémů žáků;
- vzdělávací strategie otevřená vůči zákonným zástupcům žáků;
- prostor pro vznik a fungování samosprávného orgánu zákonných zástupců žáků;
- prostor pro setkávání učitelů se zákonnými zástupci žáků;
- poradní servis pro zákonné zástupce žáků ve výchovných otázkách;
- informace o jednotlivých žácích potřebné pro individuální formy vzdělávání;
- možnost účasti zákonných zástupců žáků ve výuce a na výchovných a vzdělávacích činnostech organizovaných školou;
- vytváření společenských vztahů školy a veřejnosti.

Za zcela nezbytné materiální a prostorové podmínky je třeba považovat:

- kmenovou učebnu pro každou třídu vybavenou funkčním zařízením;
- speciální učebny a prostory nebo kmenové učebny upravené pro speciální výuku: cizího jazyka, informatiky, přírodovědných a společenských věd, pro výuku hudební výchovy, výtvarné výchovy a pracovní činnosti, prostory (vlastní či pronajaté) pro zajištění povinné Tv;
- prostory pro uložení pomůcek a přípravou práci učitele;
- prostory pro nenáročné pohybové aktivity v průběhu vyučování a pro zájmovou činnost po vyučování;
- prostory pro hromadné setkávání žáků celé školy (vlastní či pronajaté);
- prostory pro odkládání oděvu a obuvi (šatny), včetně prostor pro převlékání žáků před tělesnou výchovou a po ní v počtu, který odpovídá počtu cvičících žáků a oddělené činnosti chlapců a děvčat;
- prostory pro osobní hygienu žáků a učitelů – WC a umývárny, vybavené dostatečným počtem hygienických zařízení odpovídajících příslušným normám;
- prostory pro společné stravování (ve vlastní nebo jiné blízké škole);
- prostory určené k ošetření úrazu a ke krátkodobému pobytu zraněného, popřípadě k poskytnutí další pomoci při zdravotních problémech;
- učebnice, didaktické pomůcky, digitální technologie, připojení k internetu a další potřeby a pomůcky umožňující efektivní vyučování a podporující aktivitu a tvořivost žáků.

Ostatní podmínky (organizační, personální, bezpečnostní) nevyžadují většinou specifické nároky na finanční zabezpečení a rozdíl mezi nezbytnou a optimální úrovní je spíše v kvalitě jejich naplňování.

8. ZÁSADY PRO ZPRACOVÁNÍ, VYHODNOCOVÁNÍ A ÚPRAVY ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program (ŠVP) je školský dokument, který v souladu se školským zákonem zpracovává podle RVP ZV každá škola realizující základní vzdělávání⁶. ŠVP vychází z konkrétních vzdělávacích záměrů školy, zohledňuje potřeby a možnosti žáků, reálné podmínky a možnosti školy oprávněné požadavky zákonných zástupců žáků. Má na zřeteli postavení školy v regionu i sociální prostředí, ve kterém bude vzdělávání probíhat. Vzdělávací proces na konkrétní škole se pak uskutečňuje podle ŠVP, který si škola vypracovala⁷.

Ředitel školy odpovídá za zpracování ŠVP v souladu s RVP ZV, jeho vyhodnocování a případné úpravy. Koordinuje práci na tvorbě ŠVP nebo pověří funkci koordinátora svého zástupce nebo jiného člena pedagogického sboru. Samotná příprava ŠVP, jeho následné vyhodnocování a úpravy jsou výrazem pedagogické autonomie i odpovědnosti celé školy za způsob a výsledky vzdělávání. Proto je vhodné, aby se na zpracování ŠVP, na vyhodnocování jeho jednotlivých částí a případných úpravách podíleli všichni učitelé příslušné školy, kteří jsou spoluodpovědní za realizaci jednotlivých částí ŠVP v podmínkách dané školy.

Vyhodnocováním ŠVP se rozumí:

- vyhodnocování souladu rozsahu a obsahu výuky s učebními osnovami v ŠVP;
- soulad formulovaných a využívaných výchovných a vzdělávacích strategií;
- vyhodnocování dosahovaných výsledků každého žáka ve vztahu k učebním osnovám.

ŠVP vydává ředitel školy. K návrhu ŠVP i k následnému uskutečňování vzdělávání podle tohoto programu se vyjadřuje školská rada. ŠVP je součástí povinné dokumentace školy, musí být zpřístupněn veřejnosti, aby se každý zájemce měl možnost seznámit s obsahem programu, aby do něj mohl každý nahlížet a pořizovat si z něj opisy a výpisy, popřípadě požádat o kopii⁸.

Česká školní inspekce zjišťuje a hodnotí v rámci své inspekční činnosti naplnění ŠVP a jeho soulad s právními předpisy a RVP ZV⁹.

Zásady stanovené pro zpracování školního vzdělávacího programu ŠVP:

- je zpracováván v souladu s RVP ZV podle stanovené struktury pro celé období základního vzdělávání nebo pro jeho část, tj. pro ročníky, ve kterých daná škola realizuje základní vzdělávání
- zajišťuje rovnoprávný přístup k základnímu vzdělávání pro všechny žáky s povinností školní docházky a přihlíží k jejich vzdělávacím potřebám a možnostem
- umožňuje realizaci diferencovaného a individualizovaného vyučování pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i pro žáky mimořádně nadané, pokud to vzdělávání těchto žáků vyžaduje
- vytváří předpoklady pro realizaci vzdělávacího obsahu s ohledem na věkové zvláštnosti žáků, a tím pro postupné utváření a rozvíjení klíčových kompetencí
- vede k naplňování cílů základního vzdělávání stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy a k naplňování cílového zaměření vzdělávacích oblastí stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni vyučovacích předmětů
- je zpracován tak, aby umožňoval učitelům rozvíjet tvořivý styl práce a neomezoval je při uplatnění případných časových i metodických odlišností, které vycházejí z konkrétních potřeb žáků a ze zkušeností učitelů s efektivními způsoby výuky.

⁶ Povinnost zpracovat ŠVP vychází z § 3 odstavec 2 a § 5 odstavec 3 zákona č. 561/2004 Sb.

⁷ ŠVP je povinným dokumentem pro realizaci vzdělávání na plně organizované základní škole, na základních školách pouze s prvním stupněm, na malotřídních školách jednotřídních i víceřídních. Víceleté střední školy vypracovávají svůj školní vzdělávací program pro ročníky odpovídající druhému stupni základního vzdělávání podle RVP ZV. Z identifikačních údajů ŠVP, musí být zřejmé a kontrolovatelné, že byl vytvořen podle RVP ZV (nebo přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením).

⁸ Vychází z § 5 odstavec 3 zákona č. 561/2004 Sb.

⁹ Hodnocení ŠVP Českou školní inspekci vychází z § 174 odst. 2 písmeno b) a c) zákona č. 561/2004 Sb.

Zásady stanovené pro úpravy a změny¹⁰ školního vzdělávacího programu ŠVP:

- je vytvářen jako relativně stálý dokument, úpravy a změny vydává ředitel školy jako dodatek formou přílohy ke stávajícímu ŠVP, které jsou opatřeny číslem jednacím, datem účinnosti a podpisem ředitele; nový ŠVP se zpracovává úpravami a změnami;
- při zásadní změně ŠVP, která mění stávající model vzdělávání žáků (např. změna hodinové dotace v učebním plánu, přesun tématu či větších částí obsahu z ročníku do ročníku, vznik nového vyučovacího předmětu, nová integrace stávajících vzdělávacích obsahů – vyučovacích předmětů) může vzniknout nový ŠVP; žáci přijatí na daný stupeň školy před touto změnou pokračují ve vzdělávání podle původní verze ŠVP dané školy, žáci vstupující do daného stupně spolu s touto změnou (po této změně) se vzdělávají podle nového ŠVP;
- ŠVP se archivuje ve shodě se zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě.

¹⁰ Úpravy a změny mohou vycházet například z dlouhodobé zkušenosti školy, z obsahu revidovaného RVP ZV nebo jeho přílohy, z úpravy školského zákona, při sloučení škol a vytváření nového (společného) ŠVP.

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
2.1. Velikost a úplnost školy	4
2.2. Podmínky školy	4
2.3. Charakteristika pedagogického sboru	4
2.4. Celoškolní a ročníkové projekty	4
2.5. Školní parlament	6
2.6. Spolupráce se zákonnými zástupci	6
2.7. Multikulturní výchova v rámci školních výletů a akcí	7
2.8. Vlastní hodnocení školy	7
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	8
3.1. Zaměření školy	8
3.2. Výchovné a vzdělávací strategie	8
3.3. Cíle základního vzdělávání, strategie naplňování klíčových kompetencí	8
3.3.1. Cíle základního vzdělávání	8
3.3.2. Strategie naplňování klíčových kompetencí	9
3.4. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	15
3.5. Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	16
3.6. Začlenění průřezových témat	17
3.6.1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)	18
3.6.2. Výchova demokratického občana (VDO)	19
3.6.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)	20
3.6.4. Multikulturní výchova (MKV)	21
3.6.5. Environmentální výchova (EV)	23
3.6.6. Mediální výchova (MV)	24
3.7. Obsahové, organizační a časové vymezení průřezových témat	26
3.7.1. Pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí	28
4. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE VÝUKY	29
4.1. Tabulace učebního plánu	29
5. UČEBNÍ OSNOVY	34
5.1. Jazyk a jazyková komunikace	34
5.1.1. Český jazyk a literatura	36
5.1.2. Anglický jazyk	47
5.1.3. Německý jazyk (další cizí jazyk)	54
5.2. Matematika a její aplikace	57
5.2.1. Matematika	58
5.3. Informatika	65
5.3.1. Informatika	66
5.4. Člověk a jeho svět	74
5.4.1. Prvouka, přírodověda a vlastivěda	77
5.5. Člověk a společnost	82
5.5.1. Dějepis	84
5.5.2. Výchova k občanství	87
5.6. Člověk a příroda	91
5.6.1. Fyzika	92
5.6.2. Chemie	95
5.6.3. Přírodopis	99
5.6.4. Zeměpis	105

5.7. Umění a kultura	110
5.7.1. Hudební výchova	111
5.7.2. Výtvarná výchova	115
5.8. Člověk a zdraví	119
5.8.1. Tělesná výchova	121
5.8.2. Výchova ke zdraví	129
5.9. Člověk a svět práce	133
5.10. Rozšiřující oblast	138
5.10.1. Přehled volitelných a zájmových předmětů	138
5.10.2. Obsahová náplň volitelných a zájmových předmětů	139
5.10.2.1. Anglická konverzace	139
5.10.2.2. Cvičení z českého jazyka a matematiky	141
5.10.2.3. Dílny	144
5.10.2.4. Dramatická výchova	146
5.10.2.5. Sportovní výchova (odbíjená, kopaná, košíková, házená, florbal, netradiční pohybové hry a aktivity, silová a kondiční příprava)	147
5.10.2.6. Školní kapela	149
5.10.2.7. Vaření	151
5.10.2.8. Školní časopis	152
5.10.2.9. Debatní klub	153
6. PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	155
6.1. Pravidla pro hodnocení žáků	155
6.1.1. Způsoby hodnocení	156
6.1.1.1. Průběžné hodnocení žáka	156
6.1.1.2. Vysvědčení	156
6.1.1.3. Sebehodnocení žáků	156
6.1.2. Kriteriaální a slovní hodnocení žáků v 1. – 2. ročníku	156
6.1.2.1. Formativní hodnocení	157
6.1.2.2. Kriteriaální hodnocení	157
6.1.2.3. Základní pravidla pro kriteriaální /1.stupeň/ a slovní hodnocení/1. a 2. ročník/	157
6.1.3. Klasifikace a hodnocení chování	157
6.1.3.1. Výchovní opatření	158
- opakované nevhodné chování o přestávkách - dle závažnosti	159
- 10 pozdních příchodů do vyučování	159
- opakované zapominání domácích úkolů a nenošení školních potřeb (20 zapomenutí v klasifikačním období)	159
- soustavné vyvolávání konfliktů se spolužáky - dle závažnosti	159
- opakované narušování průběhu výuky ve vyučování a používání nevhodných slovních výrazů - dle závažnosti	159
- opakované nevhodné chování ke spolužákům - dle závažnosti	159
- sklon k šikaně (psychické i fyzické), včetně manipulace slabšími spolužáky	159
- nevhodné chování k pedagogům či jiným zaměstnancům školy	159
- přes napomenutí TU nadále žák porušuje školní řád	159
6.1.4. Kritéria pro klasifikaci a slovní hodnocení vyučovacích předmětů	160
6.1.5. Způsob získávání podkladů pro hodnocení	165
6.1.6. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	166
6.1.7. Základní pravidla pro použití klasifikace	166
6.1.8. Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení	167
7. MATERIÁLNÍ, PERSONÁLNÍ, HYGIENICKÉ, ORGANIZAČNÍ A JINÉ PODMÍNKY PRO USKUTEČNĚNÍ RVP ZV	169
8. ZÁSADY PRO ZPRACOVÁNÍ, VYHODNOCOVÁNÍ A ÚPRAVY ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO	

PŘÍLOHA 1

Standardy pro základní vzdělávání

PŘÍLOHA 2

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření pro žáky s LMP

PŘÍLOHA 3

Školní družina a Školní klub